

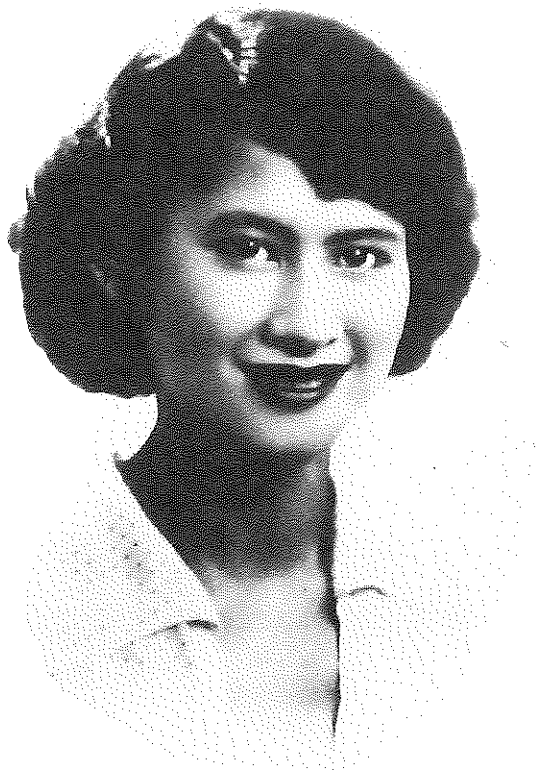
วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français
ฉบับที่ 114 ปีที่ 30 เล่ม 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๐) ISSN 0857 - 0604

สารบัญ

Avec le tout anglais et la montée en puissance du chinois, le français a-t-il encore une place en Thaïlande ?	Sumitra BAFFIE
Analyse de la structure des interactions en classe de langue	Parkpoom JAIMEE-AREE
การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาล	ธีระ รุ่งธีระ
Guide du visiteur de Lopburi	Predee PHISPHUMVIDHI
จากงานสอนสู่งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ	วสันต์ ทองไทย
Lettres thaïlandaises	Ubonwan CHOTWISIT
Le français du tourisme du cours optionnel au diplôme de Master professionnel	Sodchuen CHAIPRASATHNA
Deuxième Colloque International de Bangkok	Sirajit DEJ-AMONCHAI
Bilan du 2 ^e Colloque International de Bangkok	Isabelle GRUCA
การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๙	ณัฐสรณ์ ลีศิริเสริญ
Fête annuelle 2007: année des célébrations	Marisa GARIVAÏT
บรรณานุกรมผลงานวิชาการ ศาสตราจารย์ ดร.สิทธา พินิจภูวดล	

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS
๓๐/๙ พหลโยธิน ซอย ๒ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรฯ ๐๒ ๒๗๙๙ ๐๗๓๓
30/9 Phaholyothin 2, Phaholyothin Road, Phayathai, Bangkok 10400, THAILAND. Tel. (66 2) 279 0733
http://www.atpf-th.org e-mail: admin@atpf-th.org

*Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana
Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra*

*Fondatrice de l'Association Thaïlandaise
des Professeurs de Français*

สารบัญ

Avec le tout anglais et la montée en puissance du chinois, le français a-t-il encore une place en Thaïlande ?	2
Sumitra BAFFIE	
Analyse de la structure des interactions en classe de langue	12
Parkpoom JAIMEE-AREE	
การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาล	28
ธีระ รุ่งธีระ	
Guide du visiteur de Lopburi	52
Predee PHISPHUMVIDHI	
จากงานสอนสู่งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศ	69
วสันต์ ทองไทย	
Lettres thaïlandaises	77
Ubonwan CHOTWISIT	
Le français du tourisme du cours optionnel au diplôme de Master professionnel	88
Sodchuen CHAIPRASATHNA	
Deuxième Colloque International de Bangkok	91
Sirajit DEJ-AMONCHAI	
Bilan du 2 ^e Colloque International de Bangkok	97
Isabelle GRUCA	
การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๙	104
ณัฐสรณ์ ลีศิริเจริญ	
Fête annuelle 2007: année des célébrations	115
Marisa GARIVAIT	
บรรณานุกรมผลงานวิชาการ ศาสตราจารย์ ดร.สิทธา พิณีจกวุฒล	124

บรรณาธิการที่ปรึกษา : คุณหญิงวงจันทร์ พิณนิเทศศาสตร์ **บรรณาธิการ :** นายปรีดี พิศณุมิวดี **ผู้ช่วยบรรณาธิการ :** นางสาวสุราณี ผลวัฒน์นะ นางสาวสิริจิตต์ เดชอมรรัช **กองบรรณาธิการ :** นางสาวมาลีสา การ์เวทย์ นางสาวอารีรัตน์ ปิ่นทอง นางสุรภี รุจิपाल นางสาวบุปผา อยู่ทรัพย์ นายอาทิตย์ วงษ์สง่า **ฝ่ายศิลป์ และรูปเล่ม :** นางสาววารี จุลโพธิ์ **ฝ่ายการเงิน :** นางสาวสุธาสิณี ผลวัฒน์นะ **ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง :** นางสาวมาลีสา การ์เวทย์

เจ้าของ : สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย สำนักงานวารสาร 30/9 พหลโยธิน 2 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรฯ 02 279 - 0733

กำหนดการออกวารสาร ปีละ 2 ฉบับ ออกวารสารที่ นางสาวมาลีสา การ์เวทย์ ณ สำนักงานวารสาร **วัตถุประสงค์** 1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา 2. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาภาษาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีการสอน 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกและสถาบันวิชาการอื่นๆ

ทัศนะใดที่ปรากฏในข้อเขียนในวารสาร สคฟท. นี้เป็นของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยแต่อย่างใด

พิมพ์ที่ หจก.แสงเทียนการพิมพ์ 298/127-128 ถ.พิษณุโลก แขวงสีแยกมหาราช เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2281-9087, 0-2628-3677 โทรสาร 0-2281-9916

บรรณาธิการแถลง

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๑๑๔ ปีที่ ๓๐ เล่ม ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๐) นับได้ว่าวารสารผ่านอายุครบ ๓ ทศวรรษมาได้อย่างภาคภูมิใจแล้ว แต่การผ่านวันเวลามาใช้ว่าจะนำมาซึ่งความสุขสมหวังเสมอไป เพราะวันเวลาที่ผ่านพ้นก็ย่อมหมายความว่าสิ่งที่รักก็มักจะผ่านไปง่ายๆ ด้วย และความผิดหวัง ความทุกข์ก็จะเข้ามาแทนที่

อย่างไรก็ตามในวารสารฉบับนี้ก็ยังคงประจักษ์ชัดด้วยเนื้อหาสาระของบทความที่น่าสนใจหลายเรื่อง รศ. สุมิตรา ปัพพี ได้ชักชวนตั้งคำถามเกี่ยวกับสถานะของภาษาฝรั่งเศสท่ามกลางกระแสความตื่นตัวของภาษาจีนและอังกฤษ เราจะดำรงอยู่ได้อย่างไร ขณะเดียวกันที่ อ. ธีระ รุ่งธีระ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามกรุณาส่งบทความเรื่องการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักเรียนในเรื่องการใช้อดีตกาลภาษาฝรั่งเศสมาร่วมด้วย อ. วสันต์ ทองไทย จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร่วมนำเสนอเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนที่น่าสนใจมาก จากนั้นเป็นบทความสำหรับครูอาจารย์ นักเรียนและผู้สนใจการท่องเที่ยวเรื่องเมืองลพบุรี

ปกิณกะคดีเป็นจดหมายสนุกๆ ของ ผศ. ดร. อุบลวรรณ โชติวิสิทธิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และการแนะนำหลักสูตรปริญญาโทของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร จาก ศ.ดร. สดชื่น ชัยประสาธน์

ในส่วนของข้อมูลจากสมาคม มีทั้งสรุปการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และการสรุป Deuxième Colloque International de Bangkok ที่จบลงอย่างงดงาม และปิดท้ายด้วยสรุปผลการแข่งขันกิจกรรมประจำปีของสมาคมฯ ที่มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

สมาคมฯ สูญเสียปูชนียบุคคลที่เป็นที่รักของเราและได้ร่วมงานกับสมาคมอย่างใกล้ชิดอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย ทั้งมอบความรู้สติปัญญาและแนะแนวทางต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เราจึงขอไว้กำลังใจต่อการจากไปของ ศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พินิจภูวดล ในวารสารฉบับนี้ ด้วยการรวบรวมผลงานของอาจารย์ในด้านต่างๆ ไว้เพื่อความสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า ซึ่งเราเชื่อแน่ว่าอาจารย์คงจะพอใจมากหากความรู้ที่อาจารย์สั่งสมและทิ้งให้เป็นเกียรติประวัตินี้จะมีผู้สนใจสานต่อในอนาคต

กองบรรณาธิการยังคงยินดีรับเรื่องราว บทความ งานวิจัย หรือข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่สมาชิกทุกท่านต้องการร่วมแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์ โดยสามารถส่งข้อเขียนโดยตรงได้ที่บรรณาธิการ : pdphis@yahoo.com

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ปรีดี พิศภูมิวิถิ

Avec le tout anglais et la montée en puissance du chinois, le français a-t-il encore une place en Thaïlande ?

Sumitra BAFFIE¹

Cet article comprend trois parties. Il traite en premier lieu de la langue française en Thaïlande. Il passera ensuite un peu plus rapidement sur la place de l'anglais dans ce pays. Il montrera enfin l'essor impressionnant de la langue chinoise depuis quelques années.

La place du français en Thaïlande

Les Thaïlandais qui apprenaient la langue française étaient autrefois surtout les catholiques et des membres de l'élite et même de l'aristocratie. Alors que les missionnaires protestants anglais et surtout américains investissaient divers secteurs comme la médecine ou l'édition, les catholiques se spécialisaient nettement dans l'éducation.

Dans un deuxième temps, l'apprentissage de la langue française s'est démocratisé en s'étendant aux membres des « classes moyennes », soit généralement

les enfants de commerçants, de membres des professions libérales et des cadres moyens et supérieurs de l'administration.

Dans l'histoire, depuis la décennie 1920, le français est considéré comme la langue du droit en Thaïlande. Cela est largement dû à l'œuvre de juristes français et belges qui furent employés par le gouvernement siamois pour moderniser le droit du pays et publier les premiers codes. Notons tout particulièrement le rôle éminent de Robert Lingat qui enseigna l'histoire du droit siamois à l'université des Sciences Politiques et Morales, l'actuelle université Thammasat. Depuis il est devenu naturel pour plusieurs générations de jeunes Thaïlandais de se former en droit à Paris, à Caen ou à Montpellier.

Pour évoquer un domaine très différent, celui de l'art, il faut reconnaître qu'actuellement retrouver du prestige,

¹ Enseignante au Département des Langues Occidentales, Faculté de l'Humanité, Université Ramkhamhaeng.

une aura, cela coûte beaucoup d'argent. On a pu critiquer et comparer François Mitterrand au roi soleil – Louis XIV – lorsqu'il s'est lancé dans de grands travaux architecturaux, mais cela a suffi, par exemple, pour donner envie à une génération (au moins) de jeunes architectes thaïlandais d'aller continuer leur formation en France. Ils sont devenus francophones et francophiles. Ils participent à des projets de coopération avec des enseignants et chercheurs français.

En mode, le chic français est une question de mesure, le contraire de l'extravagance, un goût dans la discrétion. L'élégance française c'est le contraire du sapin de Noël. Or, d'une certaine manière, le français est la langue de la qualité. Comme Paris demeure la capitale mondiale de la mode, même si les grands couturiers sont parfois italiens ou allemands, c'est en français que l'on parle le mieux de la mode, de la haute-couture comme du prêt-à-porter.

Le français est donc une langue belle, et surtout féminine. D'autant que dans les écoles secondaires de Thaïlande, le français n'est enseigné que dans les sections littéraires où la majorité des élèves sont des filles. Dans les sections scientifiques, où les garçons sont

majoritaires, c'est la langue allemande qui est enseignée à côté de l'anglais. Il existe aujourd'hui des éditions en langue thaïe des magazines Elle, Elle Décoration, Marie-Claire, Madame Figaro, mais la quinzaine d'autres magazines féminins (même ceux qui sont des éditions thaïes de revues anglo-saxonnes comme Cosmopolitan, Seventeen, Hair ou Cleo) donnent des nouvelles de la France et exposent abondamment les lectrices à la langue française.

De véritables revues universitaires de langue française ont été lancées en Thaïlande : Inter-Mondes par l'université Ramkhamhaeng dans les années 1980, Aséanie dans la décennie 1990. La chaîne de télévision TV5-Monde joue un rôle essentiel pour permettre aux francophones d'entendre la langue de Molière. Sans regagner la popularité que le cinéma français eut brièvement à la fin des années 1970 (Hollywood avait décidé de boycotter la Thaïlande qui imposait des taxes excessives à ses films) les films français sous-titrés en thaï de TV5-Monde semblent de plus en plus regardés.

Big C, le groupe Casino, s'est installé en Thaïlande en 1993 avec un premier supermarché au nord de Bangkok. Douze ans plus tard, en 2005,

la société avait 45 branches dans le pays (Nivatpumin, 2006 : 57) et instituait une « Fondation Big C ». Les hypermarchés Carrefour sont aussi très présents dans de nombreux quartiers de la capitale. Certains Carrefour, tel celui de la rue Rama IV, proposent toute une gamme de produits français comme des yaourts, des fromages et des biscuits.

Des mots et expressions françaises sont passés en anglais et parfois repris en thaï : c'est le cas des mots salon, château, menu, café, buffet, ballet, banquet, boutique, gâteau. Des mots continuent d'être récupérés par la langue thaïe et l'anglais de Thaïlande.

Le snobisme de l'accent (aigu, grave ou circonflexe) symbolise la langue française sans que cela soit toujours bien conscient. C'est l'équivalent linguistique de la Tour Eiffel pour l'iconographie. On les trouve dans les noms (français) des magasins, des établissements à la mode, mais aussi dans des mots thaïs dans lesquels le ton mai ek est penché (vers la droite ou la gauche) pour faire figure d'accent.

Malgré le Concorde, les missile exocet, le TGV, la découverte du virus HIV par le professeur Montagnier, les victoires de 1998 et 2000 de l'équipe nationale de football, la France reste aux

yeux de nombreux Thaïs le pays des parfums, de la Haute couture, des bons vins et des cognacs. En 2003 la société Louis Vuitton a ouvert à Bangkok son second plus grand magasin après celui de Tokyo. Par ailleurs, la France reste représentée par quelques icônes incontournables comme la Tour Eiffel, l'Arc de Triomphe et le Palais de Versailles, mais qui finissent par représenter l'Europe et même tout l'occident plutôt que la seule France.

Mais avec 400% de taxes sur une bouteille de Beaujolais Nouveau, peu de Thaïlandais ont les revenus suffisants pour goûter à ce vin. Carrefour et Big C s'adressent bien au plus large public, mais le premier a surtout de français son nom (et dans la plupart des magasins un bien petit rayon de produits importés) tandis que le second n'ose même pas dire son nom et laisse entendre que le C est pour client – ou customer en anglais – ou pour Central – le partenaire local – plutôt que Casino, qui représente en Thaïlande un établissement de jeu illégal.

L'incontournable anglo-américain en Thaïlande

Dans un ouvrage de 1941 présentant la Thaïlande dans tous ses aspects, on pouvait lire:

Pour des raisons pratiques le français et l'allemand sont en train d'être abandonnés dans les programmes des écoles secondaires, pour être seulement enseignés à l'université et dans des écoles spéciales. A Bangkok, même les compagnies françaises et allemandes traitent leurs affaires en anglais.

Cela faisait déjà bien longtemps que l'anglais avait supplanté le portugais comme langue de communication entre les Siamois et les Européens, et entre les Européens eux-mêmes. L'anglais s'est imposé dès le deuxième tiers du 19e siècle grâce aux efforts des Anglais dans les domaines de la diplomatie et de l'économie et des Américains dans ceux de la religion, de la médecine, et surtout de l'édition et de l'imprimerie puisque les premiers périodiques imprimés le furent par les soins de missionnaires américains, dont le célèbre docteur Bradley², également médecin personnel du roi Mongkut (1851-1868). Depuis le début du 20e siècle, Bangkok a des quotidiens de langue anglaise (deux actuellement) qui sont très appréciés.

Si l'anglais a été enseigné dans le palais royal, c'est en particulier que les épouses de missionnaires protestants américains y étaient admises plus aisément que les missionnaires catholiques, qui étaient tous des hommes, puisque les appartements intérieurs étaient un lieu essentiellement féminin à l'exception du souverain. L'histoire de « Anna et le roi de Siam » est à cet égard bien significative, même si elle était la veuve d'un officier plutôt que femme de missionnaire : elle fut recrutée pour enseigner l'anglais et les bonnes manières aux enfants du roi Mongkut parmi lesquels figurait le futur roi Chulalongkorn (1868-1910), le grand modernisateur du Siam.

L'hégémonie de l'anglais en Thaïlande ne peut être contestée ; il est la seconde langue, celle que l'on suppose comprise et parlée par tous les visiteurs ne lisant ni ne comprenant le thaï, réputé très difficile. Les panneaux, les notices, les publications officielles, etc. sont souvent bilingues thaï/anglais, parfois trilingue si on ajoute le chinois.

² « Bradley introduisit au Siam la première presse en 1844 et commença la publication du Bangkok Calendar considéré comme le premier journal du pays », Frank C. Darling, Thailand and the United States, Washington, Public Affairs Press, 1965, p. 13.

Autrefois, c'était en Angleterre que la majorité des membres de l'élite – surtout des princes et des fils de nobles – allaient poursuivre leurs études. Après la seconde guerre mondiale, les Etats-Unis ont largement pris le relais (Indorf, 1982 : 92). C'est surtout avec l'engagement américain au Viêt-nam que les liens culturels se sont tissés. Les anciens étudiants de pays anglophones parlent entre eux un nouveau sabir anglo-thaï dans lequel tous les mots quelque peu savants sont anglais tandis que la syntaxe et le vocabulaire de base reste thaï. Cela atteint des sommets chez les médecins qui ont commencé leurs études en Thaïlande en utilisant des manuels de langue anglaise et qui rédigent presque tous leurs articles en anglais.

Malgré l'implantation de Carrefour, Big C, Michelin, Bouygues, Axa, etc. l'anglais est la langue des affaires. Chacun est bien persuadé que l'enfant qui parle un bon anglais aura un brillant avenir. Le succès de l'université de l'Assomption (encore connu sous son nom ancien de ABAC ou Assumption Business Administration College) est significatif. Créé en 1971 comme une annexe de l'Assumption Commercial College, il connut un formidable essor à

partir de 1978 quand l'enseignement s'y fit exclusivement en anglais. L'université comptait 18.358 étudiants en 2002 dont près de 2.000 originaires de 56 pays étrangers en Thaïlande (anonyme, 2006 : 58).

Le retour du chinois.

La langue chinoise est la langue des ancêtres – souvent des pères et mères – de la majorité des membres de l'élite thaïlandaise d'aujourd'hui : surtout des familles des affaires, mais aussi de la politique, puisque le passage d'un monde à l'autre est aujourd'hui considéré comme naturel, de l'intelligentsia, de la haute administration, etc. Mais il y a quelques décennies presque aucun Chinois de Thaïlande ne connaissait le mandarin ; ils parlaient une variété régionale du chinois ; le teochiu, le hakka, le cantonais, le hainanais ou le hokkien.

La première école chinoise aurait été fondée dès la fin du 18e siècle. Ensuite, à la fin du 19e siècle, des missionnaires américains ont créé des écoles chinoises qui enseignaient à la fois la langue chinoise et le christianisme. En 1938, on comptait 242 écoles chinoises en Thaïlande. Deux ans plus tard, toutes avaient été fermées à la suite de la politique ultranationaliste du maréchal Phibul Songkhram.

Au milieu des années 1950, elles étaient redevenues nombreuses. En 1956, le nombre des écoles chinoises n'était plus que de 195 contre plus de 430 en 1948 (Skinner, 1957 : 370) et celles qui demeuraient étaient très surveillées pour des raisons politiques. Le nombre d'heures d'enseignement du chinois devint même trop réduit pour un sérieux apprentissage. Les parents chinois décidèrent alors d'envoyer leurs enfants apprendre l'anglais (et le français) dans les écoles missionnaires, où ils se perfectionnaient aussi en langue thaïe.

En 1992, le gouvernement avait autorisé les écoles secondaires à enseigner le chinois (et d'autres langues étrangères que l'anglais et le français), mais 3 ans plus tard il n'y avait encore que 3 écoles secondaires qui enseignaient le chinois, faute surtout d'enseignants qualifiés (Parivudhiphongs, 1995 : 28). Dans un article du Bangkok Post du 12 avril 1995, ce même journaliste terminait en espérant pourtant que le chinois devienne la 3e langue de la Thaïlande.

Pour une part, le besoin de Thaïlandais capables de communiquer en chinois semble réel puisque certaines sociétés de Thaïlande sont obligées de recruter des Chinois de Taiwan, de Singapour ou de Malaisie pour leurs

entreprises installées en Chine populaire. Et, en 1995, un des groupes les plus puissants de Thaïlande augmentait de 10 à 40 euros par mois le salaire des employés qui pouvaient communiquer en chinois. Ce fut d'ailleurs l'époque où ce conglomérat et d'autres sociétés et banques commencèrent à former à la langue chinoise leurs propres cadres. Après l'anglais, le chinois est perçu comme la langue à connaître pour réussir dans les affaires, qu'il s'agisse de commerce, d'industrie ou de finance.

La Oriental Culture Academy, institut issu d'une école chinoise traditionnelle aujourd'hui dirigé par un ancien recteur d'une des universités les plus renommées du pays, s'est donné pour objectif, dès 1993, de répandre l'enseignement du chinois en Thaïlande. Pendant quelque temps, l'institut a pris l'initiative d'enseigner un caractère chinois par jour en passant une publicité quotidienne différente dans la presse de langue thaïe. En trois ans, elle est passée de 200 à 1300 étudiants.

En 1996, le responsable du département de chinois d'une université de Bangkok estimait que chaque année le nombre d'étudiants thaïlandais allant étudier le chinois en Chine populaire

augmentait de 200% (anonyme, 2539 : 38). Les étudiants thaïlandais avaient cependant la réputation d'hésiter à aller étudier en Chine par crainte des difficultés, redoutant une vie plus contraignante qu'en Thaïlande. Cela est moins vrai dix ans après, surtout dans des grandes villes cosmopolites comme Shanghai. Mais, les écoles privées de langue chinoise sont nombreuses à prospérer en Thaïlande, et même dans les écoles publiques, ces dernières d'années, les cours de chinois se sont généralisés.

Les problèmes du SRAS et de la grippe aviaire qui ont touché gravement – le SRAS surtout – la Chine populaire en 2003 et 2004, interrompant un temps totalement les déplacements touristiques entre Chine et Thaïlande, semblent avoir mis un léger frein à l'engouement pour la langue chinoise. Mais il est probable qu'il ne s'agisse là que d'une péripétie tant le mouvement semblait puissant.

La presse chinoise de Thaïlande se porte également beaucoup mieux qu'il y a une ou deux décennies. Un sixième quotidien de langue chinoise, Asia News Times de son nom anglais, fut lancé en août 1993. Les bouquets de chaînes par câble ou satellite comportent au moins une chaîne en chinois. Ainsi, les chaînes 11 et 47 de UBC donnent

des films ou des informations et des reportages en langue chinoise.

En conclusion, il faut rappeler que le discours des promoteurs de la langue chinoise insistent d'abord sur l'importance économique qu'est en train de prendre la Chine, sur la demande des entreprises thaïlandaises pour des cadres capables de communiquer en mandarin, et sur le caractère international de la langue chinoise. « C'est la langue la plus parlée au monde » répète la presse. Pourtant, le chinois ne peut, pour l'instant du moins, que rester une langue de communication locale ou régionale, intra asiatique et le français doit pouvoir préserver son statut de véritable langue internationale parlée sur les cinq continents. L'Organisation internationale de la Francophonie rassemble 51 Etats membres et compte cinq pays observateurs (Barraquand, 2004 : 19). On parle et on lit certes chinois – mandarin ou cantonais – dans les toujours plus nombreuses Chinatowns d'Amérique, d'Europe, d'Asie et d'Australie, mais le chinois n'est langue officielle qu'en Chine (Hong Kong, Macao compris) et à Taiwan. Bien entendu, dans un pays comme la Thaïlande – compte tenu de son histoire, de sa position géographique, de son paysage

ethnique, de ses priorités économiques – il est plus qu'envisageable que le chinois détrône le français, mais cela pourrait se révéler de courte durée.

Suggestions : Dans ces conditions, il peut sembler difficile que la langue française puisse se développer en Thaïlande.

Cela va d'abord largement dépendre de la visibilité et de l'importance des pays francophones sur la scène internationale, et de l'éventuel déclin des pays anglophones. Par exemple, si les Etats-Unis multiplient les guerres risquées qu'ils perdent et si la France montre l'exemple de la sagesse, de plus en plus de juristes et de politologues auront envie et besoin d'apprendre le français.

Par ailleurs, les domaines de la connaissance et de la vie des hommes dans lequel la langue française est utile, voire indispensable et permet de faire la différence, sont toujours aussi nombreux : l'œnologie, la gastronomie, l'hôtellerie, les arts décoratifs, les cosmétiques, la couture, la coiffure... On pourrait proposer des séries d'émissions de télévision qui s'adresseraient à tous les Thaïlandais souhaitant acquérir quelques connaissances dans la langue française de ces domaines spécialisés.

Pour commencer, chercheurs, universitaires, diplomates thaïlandais et français pourraient se réunir dans une conférence autour du thème « le passé, le présent et l'avenir de la langue française en Thaïlande ». Si cela est fait sérieusement, les idées nouvelles et les propositions pour assurer l'avenir de la langue française en Thaïlande ne devraient pas manquer.

Il est d'ors et déjà un domaine dans lequel les services de coopération culturelle français pourraient encourager des recherches en proposant des bourses de master et de doctorat, c'est celui de l'exploitation des archives sur les relations franco-thaïlandaises. Il y a quelques exceptions remarquables, mais il reste que la plupart des travaux sur les Français à Ayutthaya au XVIIe siècle, par exemple, reste l'œuvre de Français, de Belges,.. et de Thaïlandais anglophones.

Bibliographie

- Anonyme 1988 « Chinese in Bangkok : Living a double life » Bangkok Post "Outlook" 8 octobre, p. 21
- Anonyme 1989a « Approval sought for Chinese language varsity » Bangkok Post 30 août, p. 6.
- Anonyme 1989b « Move to ease curbs on Chinese teaching » Bangkok Post 5 septembre, p. 1.
- Anonyme 1989c « Thorough study needed on proposal to relax teaching of Chinese » The Nation 6 septembre, p. 2.
- Anonyme 2539 [1996] « Maendarin fuang » (le Mandarin progresse) Phutchatkan 11, 516 (21-27 octobre) pp. 37-40. Dossier.
- Anonyme 2000 « Chinese Test » The Bangkok Post « Outlook » 24 juillet, p. 2.
- Anonyme 2006 Pocket Thailand in Figures Bangkok. Alpha Research Co. Ltd., 420 p.
- Barraquand, Hervé 2004 « Présentation de l'organisation internationale de la Francophonie » Hermès. Cognition. Communication. Politique N° 40.
- Chaiyariti, Anupong 1995 « Mandarin language increasingly important for Thais » Bangkok Post "The Business Post" 30 janvier, p. 15.
- Chokkajitsumpun, Pranee 2544 [2001] « What do the terms "Chinese" and "Phasa Chin" really mean? » Warasan Sinlapasat 1, 1 (janvier-juin) pp. 143-160.
- Darling, Frank C. 1965 Thailand and the United States Washington. Public Affairs Press. 240 p.
- Indorf, Hans H. (éd.) 1982 Thai-American relations in contemporary affairs Bangkok. Executive Publications Pte ltd 234 p.
- Jumsai, Manich M.L. 1970 History of the Anglo-Thai Relations Bangkok. Chalermnit. 299. p
- Lookpetch, Vayupuksa 1970 « The Chinese language newspapers » Standard Bangkok Magazine (15 mars) pp. 11-13. Première édition thaïe dans Witthayasan Parithat du 5 février 1970.
- Mungkandi, Wiwat et William Warren 1982 A Century and a half of Thai-American relations Bangkok. Chulalongkorn University Press. 205 p.
- Nivatpumin, Chiratas (éd.) 2006 Bangkok Post Economic Review Mid-Year 2006 Bangkok. The Bangkok Post, 60 p.
- Owathaphesat, Monsikun 2546 [2003] « Rian phasa chin pai thammai. Thammai tong rian phasa chin? » (Pourquoi étudier le chinois) Nechan sutsapda 11, 568 (21 avril) pp. 70-72.
- Parivudhipongs, Alongkorn 1995 « Chinese revival » Bangkok Post « Outlook » 12 avril, pp. 23-30.
- Rithdee, Rachada et Anusorn Sakseree 2002 « Making his mark » Bangkok Post "Real Time" 23 août, p. 1,5.

Skinner, G. William 1957 Chinese Society in Thailand. An Analytical History Ithaca. Cornell University Press, 459 p.

Siangruangsaeng, Somsinchai 2543 [2000] « Son phasa chin nai rong rian thetsaban » (enseigner le chinois dans les écoles municipales) Matichon raiwan 25 mai, p. 11.

Sriangura, Vanniya 2004 « Between the covers : can Thai magazines survive the international influx ? » Bangkok Post « Real Time » 2 juillet pp. 1, 3.

Tangcharoen, Wirun 2546 [2003] « Rao tong khit kan lae phaitana ruang phasa » (il faut d'intéresser aux problèmes linguistiques) Matichon raiwan (6 novembre) p. 7.

Wattanavitukul, Piset 2000 « Don't repeat error of Chinese schools » lettre au Bangkok Post 12 septembre, p. 13.

Analyse de la structure des interactions en classe de langue

Parkpoom JAIMEE-AREE¹

Introduction

« Ces vingt dernières années ont vu paraître un grand nombre de livres et d'articles qui tentaient d'analyser, avec des objectifs divers, les interactions maître-élèves dans la classe ». (M.H. Morsel 1985)

Beaucoup de pédagogues et de didacticiens accordent en effet de l'importance à l'analyse des interactions dans la classe de langue en considérant que cette analyse permet de constater plus nettement le déroulement de classe dit « pédagogique » entre enseignant et apprenant dans le milieu institutionnel. Cette analyse permet également d'étudier les échanges langagiers qui peuvent favoriser ou empêcher l'enseignement/apprentissage d'une langue étrangère.

Avant d'aller plus loin, nous voulons tout d'abord parler de la genèse de notre travail. Lorsqu'on assiste à un cours de langue, on remarque que les

interactions entre maître et élèves se déroulent d'une manière particulière. C'est-à-dire que le maître démarre presque toujours la classe en posant des questions aux élèves. Quant aux élèves, ils doivent répondre à ces questions. Didactiquement, la classe commence par une directive professorale souvent produite sous la forme d'annonce des tâches à accomplir ou de rappel de ce qu'ont exécuté les participants lors de la rencontre précédente. Cette remarque nous a donc incité à centrer notre travail sur cette question : comment les interactions entre enseignant et apprenant se construisent-elles en classe de langue ?

Notre travail vise plus particulièrement à décrire la structure des interactions en classe de langue à travers une transcription enregistrée et transcrite par l'équipe de chercheurs de CEDISCOR² de l'Université de la Sorbonne nouvelle – Paris III. Nous

¹ Enseignant de français à l'Université Burapha. Doctorat de la Didactologie des Langues et des Cultures. Université de la Sorbonne Nouvelle - Paris III sous la direction de Madame le professeur Francine CICUREL

² Centre de recherche sur les discours ordinaires et spécialisés, dirigé par F. Mourihon-Dallies et S. Reboul-Touré. Fait partie de l'équipe : S. Moirand.

allons présenter dans la partie qui suit la constitution du corpus, la situation d'enseignement ainsi que la convention de transcription. L'étude de la structure des interactions entre enseignant et apprenant nous permet de constater que les échanges verbaux et les rôles des interlocuteurs peuvent s'inverser et changer selon les contextes langagiers dans lesquels ils se trouvent. Cette étude nous permet également d'explicitier les règles interactionnelles en classe de langue, qui peuvent favoriser ou engendrer l'apprentissage d'une langue étrangère chez l'apprenant.

La constitution du corpus est basée sur la transcription d'échanges verbaux recueillis dans un cours de français du tourisme. Cette transcription a été effectuée à partir d'un enregistrement et d'un filmage. Plus précisément, elle est constituée par trois séquences dont la durée et le support méthodologique sont quasiment identiques : divers documents issus du livre *Le tourisme en France*. Nous avons choisi la transcription de la séquence A, qui est le début de la leçon. La séquence A a pour mission de faire connaître les principales villes touristiques en France.

Le cours a eu lieu le 26 avril 1996 à l'école officielle de Tourisme à Madrid,

ce qui nous confirme que les informations recueillies sont évidemment dans un contexte institutionnel.

Les interactants sont d'une part une enseignante franco-espagnole de français qui a terminé un doctorat en histoire et géographie et d'autre part une quinzaine d'apprenants. À noter que ce sont de jeunes adultes espagnols, âgés de 20 à 22 ans qui sont de niveau plutôt avancé.

Pour ce qui est de la transcription, nous avons emprunté le modèle de transcription proposé par R. Vion. (R. Vion 1992, p. 265) et le système adopté par le SYLED-DELCA (Discours d'enseignement, Langues et Contacts et Appropriation linguistique) de l'Université de la Sorbonne nouvelle – Paris III. Voici les conventions de transcription :

**	langue autre que langue cible
XXX	inaudible
(rire)	commentaire sur le non-verbal et caractères en italique
:	allongement de la syllabe
	allongement plus long de la syllabe
+	pause (compter un espace avant et un après)
++	pause plus longue
+++	pause au-delà de 5 secondes
?	intonation montante

MAJOR	accentuation, emphase
Ma-jor-do-scansion	
Jordome	chevauchement
major...	demande d'achèvement (pointillés en gras)
/ /	transcription incertaine
P	enseignant
Jean	nom de l'apprenant quand identifié
Af	non identifié (femme)
Am	non identifié (homme)
As	plusieurs apprenants

Noms d'étudiants identifiés :
Noémie, Cristina, Maria, Ana, Maria et
Jerez.

Dans ce travail, l'accent sera
principalement mis sur l'analyse de la
structure des interactions en classe de
langue en trois points : en premier lieu,
la structure de l'ouverture de l'interaction
; en second lieu la clôture de l'interaction,
et enfin le corps de l'interaction. Avant
de les analyser, il est indispensable de
présenter quelques notions de
l'interaction.

Pour E. Goffman, l'interaction est
définie comme « l'influence réciproque
que les partenaires exercent sur leurs
actions respectives lorsqu'ils sont en
présence physique immédiate les uns
des autres ». (E. Goffman 1973, p.23).

Cet auteur nous indique également dans
le livre intitulé *The Presentation of self in
Everyday Life* que « par interaction
(c'est-à-dire l'interaction face à face), on
entend l'ensemble de l'interaction qui se
produit en une occasion quelconque
quand les membres d'un ensemble
donné se trouvent en présence continue
les uns des autres ; le terme « une
rencontre » pouvant aussi convenir ».
(E. Goffman Ibid).

Dans le dictionnaire le petit
Robert, les auteurs définissent tout
simplement que l'interaction est une «
action réciproque ». (Dictionnaire le
petit Robert 2000).

L'école de Palo Alto considère
l'interaction verbale en face à face
comme « une série de messages
échangés entre des individus ». (P.
Watzlawick, J. Helmick-Beavin et D.
Jackson 1972, p. 47, souligné par
nous).

C. Kerbrat-Orecchioni souligne,
quant à elle, que « tout au long du
déroulement d'un échange communicatif
quelconque, les différents participants
exercent les uns des autres un réseau
d'influence mutuelle – parler, c'est
échanger, et c'est changer en échangeant
». (C. Kerbrat-Orecchioni 1990, souligné
par nous).

Elle précise également dans le livre intitulé *La Conversation* que la notion d'interaction oblige les deux locuteurs à se parler et en particulier, à s'engager dans l'échange communicatif. À vrai dire, « pour qu'il y ait un échange communicatif, il ne suffit pas que deux locuteurs parlent alternativement ; encore faut-il qu'ils se parlent, c'est-à-dire qu'ils soient tous deux « engagés » dans l'échange, et qu'ils produisent des signes de cet engagement mutuel, en recourant à divers procédés de validation interlocutoire ». (C. Kerbrat-Orecchioni 1996).

Comme le soulignent les citations précédentes, l'échange verbal n'est pas une simple transmission d'un message de la part de l'émetteur vers le récepteur. En revanche, cet échange consiste, d'après F. Ishikawa, « en une accumulation des actes de transmission verbale de l'autre et successivement. Autrement dit, les participants s'influencent l'un et l'autre à travers cette accumulation ». (F. Ishikawa 2002).

La présentation de la notion de l'interaction permet de constater l'influence qu'exerce un interactant sur l'autre et réciproquement, par l'intermédiaire de la parole qu'ils utilisent pour mener une telle interaction verbale

en face à face en classe de langue française observée. Après cette présentation, nous commencerons tout de suite par la structure de l'ouverture de l'interaction.

Structure des interactions en classe de français du tourisme

Structure de l'ouverture

Il y a une certaine convergence sur l'étude de l'interaction. En effet, les analyses de conversation nord américaine ou française ainsi que les approches pragmatiques interactionnelles de l'école de Genève sont toutes d'accord pour confirmer que l'interaction se compose d'une manière générale de trois unités fondamentales : l'ouverture, le corps de l'interaction et la clôture. Pour confirmer ce point, nous empruntons la description d'une structure de l'interaction proposée par E. Roulet :

« toute incursion peut s'analyser à un premier niveau en trois constituants : un échange subordonné à fonction d'ouverture de l'incursion, un échange principal à fonction de transaction qui correspond au corps de l'interaction, et un échange subordonné à fonction de clôture ». (E. Roulet et al. 1985).

Il convient, au-delà de cette citation de faire comprendre l'ouverture de

l'interaction et son rôle dans l'échange interactionnel. Selon R. Vion (1992), l'ouverture est constituée par des échanges verbaux qui ont pour but de permettre la mise en place de l'interaction. Dans la classe de français observée, une directive de l'enseignant ne permet pas seulement une installation d'une première rencontre ou un premier contact entre son apprenant, mais aussi une annonce du début du cours et des tâches à réaliser.

Si nous sommes d'accord avec les auteurs déjà mentionnés pour dire que l'analyse structurelle de l'interaction est principalement constituée par trois séquences telles que l'ouverture, la clôture et le corps de l'interaction, nous devons les appliquer à l'analyse structurelle de l'interaction en classe de langue. Toutefois, la réalisation de ces trois séquences peut être différente selon la nature de l'interaction.

En effet, la structure de l'ouverture de l'interaction en classe de langue n'est pas un échange confirmatif comme bonjour - bonjour. Sur ce point, F. Ishikawa explique que « la séquence d'ouverture n'étant pas indispensable pour commencer une interaction dans la classe, le déclenchement de la négociation des « faces » entre

enseignant et apprenants est assuré par l'entente entre les interactants qui est conditionnée, d'une façon non négligeable, par la contrainte temporelle ». (F. Ishikawa 2001, pp. 105-106). C'est ainsi que l'interaction en classe de langue commence très souvent par une directive de l'enseignant. Cette directive a pour mission d'annoncer le début du cours et notamment, de préciser l'activité pédagogique proposée par l'enseignant. L'exemple qui suit montrera le début du cours de français du tourisme :

Exemple

001 P : On y va ? oui ? bien + alors + je vous avais distribué l'autre jour ++ euh: ++ quelques photocopies + oui ? pour essayer de travailler aujourd'hui un sujet que vous m'aviez proposé + c'était le sujet de: + des principales zones touristiques françaises + oui ? bien + alors + la première question qui me vient à la tête c'est de vous demander + vous avez regardé la carte hein c'était le premier document que je vous ai donné + une carte + oui ? bien + alors ++ sur cette carte + quelles sont les villes françaises que vous connaissez ? comme ça rapidement + des noms de villes françaises

002 Af : Montpellier

Il faut remarquer que la directive

de l'enseignant peut être annoncée sous plusieurs formes comme une salutation, une sollicitation ou un rappel des activités déjà effectuées. Nous trouvons d'après l'exemple précédent que l'enseignante espagnole de français ne commence pas le cours par des salutations, ni par une sollicitation, mais par sa directive professorale « On y va ? » en 001 P. Cette directive nous permet de constater que c'est l'enseignante qui joue un rôle dominant dans la situation de l'enseignement/apprentissage en ce sens qu'elle annonce le cours en disant aux apprenants sa directive « On y va ? » sans demander un accord de ses apprenants, ni leur réponse. À vrai dire, c'est l'enseignante qui dirige le déroulement de la classe. « On y va ? » n'est pas ici une question, ni une demande. A contrario, cela a plutôt pour fonction de démarrer le cours. Donc, « On y va ? » est dans ce contexte considéré comme le commencement des interactions didactiques entre les participants.

En observant l'ouverture de l'interaction en classe de langue, nous voyons que la directive de l'enseignante espagnole de français est constituée par une trace pédagogique signalant le début de l'interaction (je vous avais

distribué l'autre jour ++ euh: ++ quelques photocopies en 001 P). Et cette trace est signalée sous la forme de rappel de ce qui s'est passé lors de la dernière rencontre. En outre, en accompagnant cette trace, nous trouvons l'activité pédagogique que l'enseignante va enseigner aux apprenants : elle va faire travailler sur les principales villes touristiques françaises à travers les photocopies distribuées.

Dans l'ouverture de l'interaction en classe de langue, la directive de l'enseignante est souvent suivie d'une sollicitation souvent produite sous la forme de question. C'est-à-dire qu'après avoir annoncé le début du cours et précisé l'activité pédagogique à faire, l'enseignante se met à poser une question aux apprenants (quelles sont les villes françaises que vous connaissez ? comme ça rapidement + des noms de villes françaises 001 P). Sous la forme de question, cette sollicitation cherche à faire faire quelque chose aux apprenants. Ici, le « feed-back » des élèves est, d'après M.H. Morsel (1985), un élément non négligeable dans l'interaction didactique en classe de langue dans la mesure où il permet à l'enseignant d'évaluer la compétence langagière de ces élèves. Il est à noter que dans

l'exemple cité plus haut l'enseignante ne s'adresse pas uniquement à une personne en posant une question. Elle s'adresse à tous les apprenants présents, en effet l'enseignante veut faire travailler en groupe pour créer une ambiance pédagogique plus attirante et motivante.

Bref, la structure de l'ouverture de l'interaction en classe de langue s'établit principalement par la directive professorale ayant pour objectif de diriger et de contrôler le déroulement de la classe pour aboutir à l'objectif visé d'apprentissage.

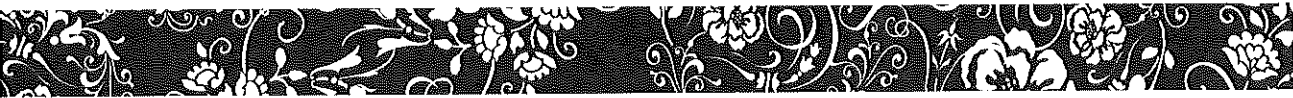
Structure de la clôture

Nous ne pouvons pas montrer des exemples de la clôture pour analyser sa structure car le corpus que nous possédons n'est constitué que de trois séquences sans clôture d'interaction. Nous pouvons cependant l'aborder par le fait que la clôture de l'interaction en classe de langue possède une structure stable. C'est ainsi que dans cette partie, nous aborderons la structure de la clôture de l'interaction en classe de langue sans montrer d'exemples.

En classe de langue, la clôture de l'interaction ne se termine pas par les « pre-closings » qui sont souvent remplacés par une annonce de la

clôture et/ou par une directive de l'enseignant. Cette directive a pour but d'assurer une succession entre la séquence en cours et la séquence suivante. En outre, cette directive peut être annoncée sous plusieurs formes. Par exemple, l'enseignant donne aux étudiants des devoirs à domicile. Il est intéressant de remarquer que les devoirs assignés aux étudiants correspondent aux contenus qu'ils ont déjà appris dans la classe. Du point de vue pédagogique, le devoir s'avère indispensable dans la mesure où il permet aux élèves de faire travailler une connaissance acquise et notamment, d'évaluer leur compréhension et leur compétence langagière de la langue cible. La directive de l'enseignant peut se produire également sous la forme de lecture à domicile. Celle-ci ne permet pas seulement aux élèves de relire les leçons acquises qu'ils ne comprennent pas, mais aussi de lire et surtout de préparer les leçons futures.

Dans la structure de la clôture de l'interaction en classe de langue, les annonces de la clôture sont les suivantes : Je m'arrête là, Je vais finir, C'est tout pour aujourd'hui, C'est presque l'heure de finir ou C'est l'heure. Concernant une directive de

l'enseignant, le professeur achève l'interaction en classe de langue en disant à ses apprenants : Devoir, vous devez faire..., Alors la prochaine fois, on va travailler sur..., Je vous invite à ..., Je vais vous faire travailler sur..., etc.

Dans la classe de langue, il y a une contrainte temporelle qui conditionne l'interaction entre enseignant et apprenant. Normalement, un cours de langue ne dure qu'une heure et lorsque l'enseignant finit la classe par tels ou tels moyens, soit par une annonce, soit par une directive, cela signifie que l'interaction entre eux s'achève institutionnellement. Donc, l'horaire préfixé ne leur permet pas de prolonger l'interaction. Néanmoins, il arrive quelque fois que le cours se prolonge à condition que l'enseignant ne finisse pas de parler. Ceci pose sur le plan didactique un problème : le fait de ne pas pouvoir clore l'interaction en classe de langue en une heure incite inévitablement le professeur d'autre cours à accélérer le rythme d'enseignement pour finir sa classe. Plus le cours est accéléré, moins l'interaction en classe de langue entre enseignant et étudiant se produit. En outre, l'interaction didactique peut se prolonger si l'apprenant n'arrive pas à produire des formes grammaticalement

exigées. Dans ce cas, l'enseignant a tendance à lui expliquer les règles grammaticales de la langue apprise jusqu'à ce qu'il les comprenne bien, ce qui implique que l'interaction en milieu institutionnel insiste prioritairement sur le bon usage de la langue cible.

Structure du corps de l'interaction

Après avoir étudié le corpus, nous trouvons que la structure du corps de l'interaction en classe de langue est bien complexe. En effet, l'objectif d'enseignement n'est pas annoncé par un simple énoncé comme « Je vais vous enseigner... », mais par divers ordres d'énoncé liés aux « rôles » de l'enseignant. Cela rend différent le corps de l'interaction en classe de langue.

Afin de décrire le corps de cette interaction, il nous faut présenter les rôles de l'enseignant. F. Cicurel (1985) indique que les partenaires de la situation de classe se caractérisent par la rigidité du rôle qu'ils ont à jouer et qui va considérablement influencer sur leurs productions verbales. Pour l'expliquer, cet auteur emprunte la triple fonction professorale de L. Dabène :

« Considérons d'abord l'enseignant à qui L. Dabène attribue une triple fonction :

- celle d'informateur : l'enseignant

est celui qui connaît la langue cible ; il transmet donc un savoir sur l'objet à enseigner ;

- celle d'animateur : il est responsable de la gestion des séances – exposer les consignes, donner ou reprendre la parole, gérer les interactions entre les membres du groupe ;

- celle d'évaluateur : il juge l'acceptabilité des productions langagières de ses élèves ». (F. Cicurel 1985).

L'intérêt de ces trois rôles nous permet de constater comment la structure du corps de l'interaction en classe de langue se construit. Dans le corpus recueilli à l'école officielle de tourisme à Madrid, nous trouvons des énoncés produits par l'enseignant et correspondant à de tels « rôles ».

Exemple :

P 038 : Vous connaissez tout ça + c'est bien ! Avignon (elle écrit au tableau) +++ et maintenant le POUR-QUOI +++ pourquoi + qui avait entendu parler de Montpellier ? ++ C'est Noémi ? non ? c'était toi qui as parlé de Montpellier ? pourquoi tu connais Montpellier ?

Af 039 : hum: + parqué ++ parce qu'il y a beaucoup de gens + qui: ++ qui va là + eh pour: + pour + apprendre le français.

P 040 : uhum + d'accord + donc comme centre universitaire ou centre d'enseignement (elle écrit au tableau) + d'accord + comme centre d'enseignement + oui ? ++ tu as des amis + tu connais des: + des gens qui y sont allés ?

Af 041 : oui

En P 038, l'enseignante espagnole de français anime la classe en posant à Noémi une question sur la ville de Montpellier. On peut dire ici que c'est l'enseignante qui donne la parole à cette étudiante. Sous la forme de question dite pilote, la sollicitation professorale a une fonction illocutoire initiative qui incite Noémi à réagir, voire à répondre à la question posée par le locuteur, ici l'enseignante. On voit bien qu'en P 038, le fait de poser la question et d'attribuer la parole à l'étudiante a pour mission d'animer le cours. En P 040, après avoir reçu la réponse de Noémi, l'enseignante lui donne une évaluation positive comme « uhum + d'accord », ce qui transcrit le rôle d'évaluateur de l'enseignante. Puis, sous la forme d'explication supplémentaire, cette enseignante jouant le rôle d'informateur transmet un savoir à son étudiante. Il faut noter que la réponse que donne cette étudiante n'est pas fausse, mais insuffisante « hum : + parqué ++ parce

qu' il y a beaucoup de gens + qui : + + qui va là eh : + pour + apprendre le français en Af 039). C'est pour cela que l'enseignante doit lui transmettre une explication complémentaire : « la ville de Montpellier a beaucoup d'étudiants puisqu'elle est considérée comme centre universitaire ou centre d'enseignement en P 040». Cette séquence montre donc la triple fonction de l'enseignant qui peut se produire en classe de langue.

En outre, F. Cicurel (1983) ajoute que dans le corps de l'interaction en classe de langue, les trois fonctions d'enseignement subissent une « mobilité ». C'est-à-dire que la fonction d'animateur peut intervenir dans les autres fonctions, l'enseignant incarne un « rôle » d'informateur ou d'évaluateur, en animant le cours. Par ailleurs, les fonctions d'informateur et d'évaluateur peuvent se superposer : il arrive qu'en tant qu'informateur et qu'évaluateur l'enseignant évalue la production de l'apprenant en lui montrant la forme grammaticalement correcte à produire. L'exemple qui suit montrera comment les trois rôles du professeur peuvent se construire quasi-simultanément dans la classe de langue :

Exemple :

P 052 : personne + bien + allez

Toulouse + pourquoi connaissez-vous Toulouse ? qui a dit + qui a parlé de Toulouse ? toi + alors voyons

Af 053 : parce que + eh: + j'ai un cousine qui habite là

P 054 : tu as une cousine qui habite à Toulouse ? uhum + et tu es allée la voir ?

Dans cet exemple, la directive de l'enseignante espagnole de français (bien + allez Toulouse) a pour but d'attirer l'attention des apprenants. Cette directive ne cherche pas seulement à attirer l'attention des apprenants, mais aussi à leur annoncer la tâche à accomplir ; c'est-à-dire faire travailler sur la ville de Toulouse. En P 052, l'enseignante anime la classe en posant à ses étudiants une question sur Toulouse « personne + bien + allez Toulouse + pourquoi connaissez-vous Toulouse ? qui a dit + qui a parlé de Toulouse ? ». En Af 053, une de ces étudiants y répond en commettant une erreur grammaticale : j'ai un cousine qui habite là. Cela incite l'enseignante à corriger implicitement cette erreur en accentuant sur un article indéfini « une » : « tu as une cousine qui habite à Toulouse ? en P 054». C'est là que l'on trouve les rôles superposés d'évaluateur et d'informateur du professeur.

L'analyse que nous venons d'effectuer permet de dégager la structure du corps de l'interaction en classe de langue. Pour l'illustrer, nous empruntons à F. Ishikawa le schéma du corps de l'interaction en classe de langue. Il est à noter que cet auteur a fait ce schéma en recourant à l'échange ternaire de Sinclair et Coulford (1975) ainsi qu'aux trois rôles principaux de l'enseignant proposés par L. Dabène :

Structure de base du corps de l'interaction en classe de langue

- directive de l'enseignant (animer)
- transmission du savoir (informer, animer)
- échange
 - sollicitation de l'enseignant (animer)
 - réponse de l'apprenant
 - évaluation de l'enseignant (évaluer, informer, animer)

(F. Ishikawa 2001, p. 119)

Avant de terminer ce travail, il est intéressant de remarquer que la transcription de la séquence A que nous avons analysée amène à trouver que l'activité pédagogique assignée aux apprenants espagnols vise à faire découvrir les principales villes touristiques françaises. Bien évidemment, enseignée

à l'école officielle de tourisme à Madrid, cette activité semble répondre au besoin langagier, voire spécifique des apprenants voulant une spécialisation professionnelle dans le domaine du tourisme. Mais il ne faut pas oublier que cette activité demande un enseignant dit « qualifié ». C'est-à-dire que l'enseignant doit posséder une très bonne connaissance encyclopédique dans des domaines variés : soit touristique, soit géographique, soit socioculturelle de la langue cible. En recourant aux rôles de l'enseignant proposés par L. Dabène, le rôle d'informateur semble occuper une place très importante dans ce cas. Selon L. Dabène (1984), « informer » consiste à transmettre un savoir que les apprenants ne possèdent pas. C'est ainsi qu'en jouant le rôle d'informateur, l'enseignant doit transmettre aux apprenants un savoir correct et pertinent. Pour illustrer ce point, nous montrons quelques exemples :

Exemples :

1). P 064 : non + personne ne s'est promené à Toulouse ? ++ parce que c'est une ville très caractéristique + parce que c'est une région où il n'y a pas de pierre + alors toute la ville est construite en brique ++ oui ? + même la cathédral + de Toulouse + une grande cathédral romane elle est construite en

brique + alors c'est une ville qui est ROUGE + la couleur de Toulouse c'est le rouge + parce que tout est fait en brique + et c'est très particulier + bien alors il faut que tu ailles voir ta cousine à Toulouse + hein + passer au moins: deux ou trois mois avec + chez ta cousine oui ?

2). Af 071 : non + j'ai passé pour + pour la: le Futuroscope mais je ne: + je ne visité pas

P 072 : tu ne l'as pas visité + tu es passée devant + par l'autoroute + uhum + d'accord + voilà une ville qui se trouve sur la route de passage entre Madrid et Paris + hein pour aller de Madrid à Paris c'est sûr qu'il faut passer par Poitiers + oui ? bien + Paris

3). Af 177 : c'est plus cher Paris que le reste de la France + oui + le niveau de vie en France c'est + plus élevé qu'ici + n'est-ce pas ?++

P 178: uhum ++ on a une monnaie + qui::: vaut très peu + la monnaie espagnole + le change est TRES mauvais en ce moment ++ hein ? c'est vrai que maintenant Paris est très très cher ++ il y a:::quelques années non + mais maintenant Paris est très cher parce que la France est très chère parce que la peseta: ++ a: dévalué ++ et avant on changeait: 19 pesetas 1 franc maintenant

il faut changer 25 ++ donc c'est pas mal la différence + donc la vie devient très chère + Paris est très cher + oui ? + après + c'est vrai + une autre idée et on termine sur Paris

D'après les trois exemples précédents, on remarque que pour atteindre le but visé l'enseignant doit posséder une très bonne connaissance encyclopédique sur la France. En outre, ces exemples nous permettent de constater une relation asymétrique entre enseignant et apprenants du point de vue d'un savoir discursif. Dans ce contexte, ces participants n'ont pas le même savoir touristique et socioculturel. En transmettant aux étudiants espagnols le savoir sur les villes touristiques françaises, l'enseignante, en tant qu'expert, possède une position plus supérieure que celle des apprenants. Ceci rejoint l'idée de P. Watzlawick qui indique qu'«un enseignant occupant la position haute car c'est lui qui possède le savoir à transmettre et il en dispose à son gré. Il interroge, sanctionne, félicite, lance une activité ou y met fin ». (P. Watzlawick 1972). La quantité des paroles de l'enseignante par rapport à celle des paroles des étudiants indique aussi que c'est l'enseignante qui prend la parole beaucoup plus que ses

apprenants, ceci souligne son rôle dominant dans l'interaction institutionnelle.

Nous trouvons que la fréquence d'un schéma d'alternance régulière de type Enseignant / Apprenants / Enseignant / Apprenants tend à montrer que l'enseignant s'interpose presque systématiquement entre les paroles des apprenants. Il s'agit en fait de l'échange ternaire de l'interaction didactique. Voici un exemple :

P 119 : mais tu: tu es allée à Paris en tant que + que touriste ?

Af 120 : oui

P 121 : tu n'as pas vécu à Paris ?
+ + + tu n'as pas VECU + trois mois + quatre mois + cinq mois à Paris ?

Af 122 : non nonnon

P 123 : tu y es allée comme touriste ?

Af 124 comme touriste + oui

P 125 : et tu as déjà senti + que Paris est une ville triste ?

Af 126 : oui

(...)

Conclusion

Ce travail était entièrement consacré à l'analyse de la structure des interactions en classe de français du tourisme organisé à l'école officielle de tourisme à Madrid. Nous avons trouvé que la structure de l'interaction didactique

en classe de langue se compose principalement de trois étapes fondamentales telles que l'ouverture, la clôture et le corps de l'interaction. Dans le contexte didactique, la séquence d'ouverture se construit par une directive de l'enseignant qui ne vise pas seulement à annoncer le début de la classe et les activités à exécuter, mais aussi à entrer en premier contact avec les étudiants.

« Entrer en contact » implique en outre la rencontre de l'autre que M.-T. Vasseur résume ainsi : « la rencontre de l'autre, c'est-à-dire une rencontre située, concrète entre deux personnes déterminées accomplissant ensemble des actions orientées et significatives pour leurs vies respectives » (M.-T. Vasseur 2005, p. 21). Dans cette perspective, pour que l'interaction didactique s'établisse et aboutisse à un but prévu d'apprentissage, les participants doivent se soumettre à ce que l'on appelle le contrat de collaboration.

Dans la classe de langue, la clôture s'achève par l'horaire institutionnellement préfixé. Ici, la contrainte temporelle joue un rôle considérable dans la mesure où elle ne permet pas une prolongation de l'interaction didactique : l'heure c'est l'heure et donc l'interaction se termine institutionnellement. Dans certaines

circonstances pédagogiques, il arrive toutefois que cette interaction peut se prolonger si l'apprenant n'arrive pas à comprendre ce qu'a expliqué le professeur. On a montré comment la clôture de l'interaction didactique en classe de langue se produit. Souvent, elle est produite sous la forme d'une directive professorale marquant la fin de la rencontre, c'est-à-dire la fin du cours et parfois une succession entre la séquence en cours et la séquence prochaine. Il est intéressant de remarquer qu'en milieu institutionnel jamais la fin du cours n'est prononcée par une directive de l'apprenant, ce qui confirme que l'enseignant occupent une position supérieure par rapport à celle des étudiants.

Le corps de l'interaction didactique en classe de langue se produit sous la forme dite ternaire, c'est-à-dire enseignant (sollicitation) /apprenant (réponse) /enseignant (évaluation). En outre, les exemples que nous avons cités dans ce travail ont permis de constater les trois fonctions principales de l'enseignant qui peuvent dans certains cas se superposer simultanément. Du point de vue pédagogique, les trois fonctions qui fonctionnent en synergie sont toutes d'égale importance. On voit

donc que l'interaction didactique se construit par la co-action et le principe de coopération entre au moins deux personnes engagées en face à face. C'est à travers l'interaction verbale, non-verbale et paraverbale des participants que l'on a trouvé la relation dissymétrique, la position et le rôle qu'occupent les interactants, l'influence qu'exerce l'un sur l'autre et surtout la structure de l'interaction en classe de langue. C'est une action dite conjointe dont les effets directs, indirects et/ou complémentaires déterminent le choix des thèmes admis et partagés et l'élaboration structurelle de l'interaction.

Bibliographie

Ouvrages cités et recommandés à consulter

- Bachmann, C., Lindenfeld, J. et Simonin, J. (1991): Langage et communications sociales, Paris, Didier.
- Boyer, H., Butzbach, M., et M. Pendants (1990) : Nouvelle introduction à la didactique du français langue étrangère, Paris, Clé International.
- Brown, P., et Levinson, S.C., (1987) : Poliness some universals in Language Usage, Cambridge, Cambridge University Press.
- Cicurel, F. (1983): Aspects métalinguistiques du discours de l'enseignant dans la classe de Langue, thèse de doctorat, Université Paris III – Sorbonne nouvelle.
- Cicurel, F. (1985) : Parole sur parole ou Le métalangage dans la classe de langue, Paris Clé International.
- Dabène, L. (1984) : « Pour une taxinomie des opérations métacommunicatives en classe de langue étrangère » in Etudes de linguistique appliquée n°55, Paris, Didier.
- Dictionnaire Le Petit Robert (2000)
- Goffman, E. (1973) : La mise en scène de la vie quotidienne, Tome 1 et 2, Paris, Minuit.
- Ishikawa, F. (2001) : L'interaction exolingue : Analyse de phénomènes métalinguistiques, Continuité et discontinuité entre situation d'enseignement/apprentissage et Situation « naturelle », Thèse de doctorat, Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, Paris.
- Kerbrat-Orecchioni, C. (1990) : Les interactions verbales, Tome I, Paris, Armand Colin.
- Kerbrat-Orecchioin, C. (1996) : La conversation, Paris, Editions Seuil.
- Morsel, M.H. (1985) : « Un exemple d'analyse des échanges langagiers en situation Didactique » in Interaction : les échanges langagiers en classe de langue, Centre de didactique du français, Université de Grenoble III.
- Porquier, R. (1984) : « Communication exolingue et apprentissage des langues » in Encrage, Acte du Colloque « Acquisition d'une langue étrangère III, organisé à l'Université d Neuchâtel, les 16-18 septembre 1982, Paris, Presse de l'Université Paris VIII – Vincennes.
- Roulet, E et al. (1985) : L'articulation du discours en français contemporain, Berne, Editions Peter Lang S.A.
- Roulet, E. (1986) : « Complétude interaction et mouvements discursifs » in CLF Cahier de Linguistiques françaises 7, Genève, Université de Genève.

- Russier, C., Stoffel, H, et Véronique, D. (1991) : Interactions en langue étrangère, Université de Provence.
- Schegloff, E.A, et Sacks, H. (1973) : « Opening up closing » in *Semiotica* VIII 4, The Hague, Mouton & Co, N.V. publishers.
- Vasseur, M.-T. (2005) : *Rencontre de langues : Question(s) d'interaction*, Paris, Crédiff/Didier.
- Watzlawick, P. et al. (1972 trad. français) : *Une logique de la communication*, Paris, Le Seuil, Coll. Points.

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศส ของนักศึกษาไทย : กรณีการเลือกใช้กาล passé composé และกาล imparfait สลับที่กัน

ธีระ รุ่งธีระ¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย โดยเน้นเฉพาะข้อผิดพลาดที่นักศึกษาเลือกใช้กาล passé composé (PC) และกาล imparfait (IMP) สลับที่กัน ซึ่งทั้งสองกาลนี้เป็นกาลคู่ที่นักศึกษามักประสบปัญหาในการเลือกใช้ ทั้งนี้จะศึกษาข้อผิดพลาดที่พบในความเรียงของนักศึกษาระดับปริญญาโทภาษาฝรั่งเศสชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จาก 8 คณะวิชาใน 7 มหาวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่า ข้อผิดพลาดที่นักศึกษาใช้กาล PC แทนที่กาล IMP มีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติโดยไม่ถูกต้อง การใช้กาล PC แทนกาล IMP ที่แสดงการกระทำซ้ำหรือทำบ่อยเป็นนิสัย และปัญหาที่เกี่ยวกับประเภทของคำกริยา ส่วนข้อผิดพลาดที่นักศึกษาใช้กาล IMP แทนที่กาล PC มีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ เลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติโดยไม่

ถูกต้อง การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ปัญหาที่เกี่ยวกับลักษณะของเหตุการณ์ และการเลือกใช้กาลผิดเนื่องจากคำบางเวลาบางคำ

Résumé

L'objectif de cet article est d'étudier les erreurs dans l'utilisation des temps du passé en français chez les étudiants thaïs. L'accent est mis sur les emplois du passé composé (PC) et de l'imparfait (IMP) de l'indicatif, qui sont l'une des principales sources de confusion. Notre analyse est fondée sur un corpus obtenu à partir d'une rédaction écrite par des étudiants thaïs qui ont choisi le français comme matière majeure ou mineure au niveau universitaire en 3e ou 4e années dans huit facultés de sept universités.

Les résultats de cette recherche montrent que l'utilisation incorrecte du PC à la place de l'IMP provient de quatre

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตกและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. บทความนี้เรียบเรียงจากส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาฝรั่งเศสศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่อง การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548.

sources principales : utilisation répétée ou maintien du temps précédent, emploi automatique abusif, emploi du PC au lieu de l'IMP pour exprimer la répétition et selon le type de verbe. Quant aux erreurs dans l'utilisation de l'IMP à la place du PC, elles trouvent leur explication dans une utilisation automatique abusive, le maintien du temps précédent, une mauvaise perception de l'aspect du procès et l'emploi abusif du PC avec certains déclencheurs.

1. บทนำ

จากประสบการณ์ของผู้เขียนทั้งในฐานะผู้เรียนและผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส

การใช้อดีตกาลเป็นหัวข้อหนึ่งที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบกาลในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาต้นฉบับ (langue source) มีความแตกต่างกับของภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย (langue cible) นักศึกษาจึงไม่อาจสามารถเข้าใจและ “เข้าถึง” ระบบความคิดในเรื่องการใช้คำกริยาในภาษาฝรั่งเศส ทั้งเรื่องกาล (temps) และการณ์ลักษณะ²(aspect) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสเป็นเรื่องของการเลือกใช้ให้เข้ากับเรื่องราวหรือเข้ากับบริบทที่ต้องการสื่อ บางครั้งในประโยคเดียวกันการเลือกใช้กาลแตกต่างกันอาจทำให้เหตุการณ์มีลักษณะแตกต่างกันได้ เช่น

Quand je me suis levé,	ma mère avait préparé le petit déjeuner. (1)
	ma mère préparait le petit déjeuner. (2)
	ma mère a préparé le petit déjeuner. (3)

- (1) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเสร็จสิ้นไปก่อน
- (2) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและกำลังดำเนินอยู่
- (3) เป็นเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ก่อนหรือเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน

จะเห็นได้ว่าการเลือกใช้อดีตกาลมีความสำคัญมาก หากเลือกใช้ผิดก็ไม่สามารถสื่อความได้ตามที่ต้องการหรืออาจไม่สอดคล้องกับบริบทแวดล้อม แม้ประโยคจะถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ก็ตาม

บทความนี้ผู้เขียนจะศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก-วิชาโทในระดับปริญญาตรี เรียนภาษาฝรั่งเศสมาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยศึกษา

² นิตยา กาญจนวรรณ (2522) และอิงอร สุพันธ์วณิช (2516) ใช้คำว่า “กาลลักษณะ” แต่ในที่นี้ผู้เขียนใช้คำว่า “การณ์ลักษณะ” ตามราชบัณฑิตยสถาน (2546).

จากงานเขียนความเรียงแบบอิสระ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเกิดข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลของนักศึกษาไทยที่เรียนภาษาฝรั่งเศสขั้นสูง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากงานเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จากสถาบันต่างๆ ต่อไปนี้³

1. คณะโบราณคดีและคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
7. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวมความเรียงทั้งสิ้น 173 ชิ้น โดยเลือกศึกษาเฉพาะงานเขียนที่มีการเลือกใช้อดีตกาลต่างๆ สลับกัน ซึ่งผู้เขียนถือว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกใช้กาลได้ในระดับหนึ่ง ส่วนกรณีที่มีการใช้เพียงกาลเดียวหรืองานที่เรียบเรียงไว้อย่างไม่เป็นระบบจนไม่สามารถวิเคราะห์ผิดพลาดได้จะไม่นำมาวิเคราะห์ ดังนั้นจึง

เหลือความเรียงที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 136 ชิ้นและพบข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลทั้งสิ้นจำนวน 1,296 แห่ง โดยในจำนวนนี้มีข้อผิดพลาดที่เป็นการเลือกใช้กาล imparfait (IMP) และกาล passé composé (PC) สลับที่กันถึง 651 แห่ง หรือคิดเป็น 47.45% ของข้อผิดพลาดทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการเลือกใช้กาล IMP และกาล PC สลับที่กันเป็นปัญหาหลักในการเลือกใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย ดังนั้นผู้เขียนจึงเลือกศึกษาเฉพาะข้อผิดพลาดที่เป็นการใช้กาล IMP และกาล PC สลับที่กัน

ในเบื้องต้นจะขอเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับกาลในภาษาฝรั่งเศสและเกณฑ์ในการวิเคราะห์การใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสเพื่อเป็นพื้นฐานก่อนที่จะกล่าวถึงข้อผิดพลาดที่มีการใช้กาล IMP และกาล PC สลับที่กันต่อไป

2. แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับกาลในภาษาฝรั่งเศส

2.1 ตัวบ่งบอกเวลาในภาษาฝรั่งเศส (déictiques temporels)

ตัวบ่งบอก (déictique) หมายถึงหน่วยทางภาษาซึ่งอาจจะเป็นคำหรือวลีที่สามารถอ้างถึงเวลา สถานที่หรือบุคคลในถ้อยคำ⁴ ในภาษาฝรั่งเศสกริยาวิเศษณ์บางตัว เช่น « aujourd'hui » (วันนี้), « ici » (ที่

³ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. สุธาสินี ผลวัฒน์ อ. Laurent MATHELIN อ. ดร. Laurent HENNEQUIN อ. ดร. Bernard WIRTH มหาวิทยาลัยศิลปากร ผศ. ดร. สุพรรณิ จันทน์คราญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ. ดร. เพ็ญพรรณ ทิพย์คง มหาวิทยาลัยนเรศวร ผศ. ดร. นันทา ไกรวิทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผศ. ประทุมรัตน์ คุณเงิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ. ปิยะมาภรณ์ สุดสงวน มหาวิทยาลัยบูรพา และ รศ. รัตนาภรณ์ ธรรมาภักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

⁴ J. DUBOIS et al., Dictionnaire de linguistique, Paris : Larousse, 2002, p. 132-133.

นี้) และบุรุษสรรพนามบางตัว เช่น « je » (ฉัน), « tu » (เธอ) ถือเป็นตัวบ่งบอกเวลา สถานที่ และบุคคลตามลำดับ ตัวบ่งบอกเวลาในภาษาฝรั่งเศสมีวิธีการบ่งบอกได้ 2 วิธี ได้แก่

1. การใช้คำกริยาวิเศษณ์ เช่น « hier » (เมื่อวาน), « aujourd'hui » (วันนี้) หรือบุพบทวลี เช่น « depuis un mois » (ตั้งแต่นี่หนึ่งเดือนมาแล้ว), « dans six mois » (ในอีกหกเดือน) เป็นต้น

2. การใช้ส่วนลงท้ายกริยา (désinence) เช่น -erai ในการบ่งอนาคตกาล futur simple, -ais ในการบ่งอดีตกาล imparfait หรือ -ai ในการบ่งอดีตกาล passé simple เป็นต้น

2.2 ระบบอดีตกาลในภาษาฝรั่งเศส (système verbal en français)

ในภาษาฝรั่งเศสคำว่ากาล (temps) มีความหมายทั้งที่เป็นกาลหรือเวลาจริงทางกายภาพ (เท่ากับคำว่า time ในภาษา

อังกฤษ) และกาลทางภาษาหรือทางไวยากรณ์ (หรือคำว่า tense ในภาษาอังกฤษ) ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะกาลทางไวยากรณ์เท่านั้น กาลทางไวยากรณ์ในภาษาฝรั่งเศสนี้สามารถแสดงออกมาในรูปของการลงปัจจัยที่กริยา แบ่งออกได้เป็น 3 กาล คือ ปัจจุบันกาล (présent) อนาคตกาล (futur) และอดีตกาล (passé)

สำหรับระบบอดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสนั้นมีนักภาษาศาสตร์หลายคนได้วิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะไว้มากมาย เช่น อิมบ์ส์⁵ (Imbs) ได้แบ่งอดีตกาลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กาลก่อนอดีต (antérieur du passé), กาลที่แสดงอดีตโดยเฉพาะ (passé proprement dit) และกาลหลังอดีต (postérieur du passé) สามารถแสดงเป็นตาราง ได้ดังนี้

ANTERIORITE	PASSE	ULTERIORITE
passé antérieur : j'eus parlé	passé simple : je parlai	conditionnel présent : je parlerais
plus-que-parfait : j'avais parlé	imparfait : je parlais	
passé surcomposé : j'ai eu parlé	passé composé : j'ai parlé	

ตารางที่ 1 แสดงอดีตกาลตามการแบ่งของอิมบ์ส์

↑
ANTERIORITE
conditionnel passé : j'aurais parlé

⁵ P. IMBS, L'emploi des temps verbaux en français moderne, Paris : Klincksieck, 1960, p. 186.

จะเห็นได้ว่าอดีตกาลในทัศนะของ อิมบ์ส์นั้นมี 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 8 กาล ได้แก่ กลุ่มกาลก่อนอดีตได้แก่ กาล passé antérieur, plus-que-parfait และ passé surcomposé กลุ่มกาลแสดงอดีตโดยเฉพาะ ได้แก่ กาล passé simple, imparfait และ passé composé และกลุ่มกาลหลังอดีต คือ กาล conditionnel présent โดยมีกาล conditionnel passé เป็นกาลแสดงอดีต ก่อนกาล conditionnel présent

ส่วนเตนิแยร์ (Tesnière)⁶ แบ่งระบบ กาลในภาษาฝรั่งเศสออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ระบบปัจจุบันกาล (système du présent) และระบบอดีตกาล (système du passé) โดยระบบอดีตกาลประกอบไปด้วย 7 กาล ได้แก่ กาล conditionnel passé, conditionnel présent, imparfait, passé antérieur, passé composé (ในฐานะที่เป็น อดีตกาลที่ใช้ในภาษาพูด), passé simple และ plus-que-parfait

ในที่นี้ผู้เขียนจะศึกษาอดีตกาล เฉพาะ 2 กาลคือ กาล imparfait และ passé composé เนื่องจากเป็นกาลที่นักศึกษาใช้เล่าเรื่องประสบการณ์ในอดีตมากที่สุดและเป็นกาลที่สอดคล้องกับความต้องการของ นักศึกษา

2.3 การณ์ลักษณะในภาษา ฝรั่งเศส (aspect en français)

การณ์ลักษณะ (aspect) เป็น ประเภทไวยากรณ์หนึ่งแสดงถึงลักษณะ ของเหตุการณ์ กล่าวคือ ผู้พูดมองเหตุการณ์ หรือการกระทำนั้นว่าเกิดขึ้นอย่างไร เช่น บอกเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ (duratif), บอกเหตุการณ์ต่อเนื่อง (continuatif), บอก เหตุการณ์เริ่มต้น (inchoatif) เป็นต้น สำหรับ ในภาษาฝรั่งเศสแมงเกอโน⁷ (Mainqueneau) แบ่งประเภทการณ์ลักษณะออกเป็น 2 คู่ 4 ประเภท ได้แก่

1. การณ์ลักษณะสมบูรณ์ (perfectif) การณ์ลักษณะที่บ่งว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งหมดรวมเป็นเหตุการณ์เดียว ไม่สามารถ แบ่งเป็นส่วนๆได้ รวากับว่าเหตุการณ์มี ลักษณะเป็นเพียงจุดหนึ่งในช่วงเวลานั้น เป็นการมองเหตุการณ์จาก "ด้านนอก"

2. การณ์ลักษณะไม่สมบูรณ์ (imperfectif) เป็นการมองเหตุการณ์จาก "ด้านใน" มองว่าเหตุการณ์กำลังดำเนินอยู่ โดยไม่คำนึงถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของ เหตุการณ์

3. การณ์ลักษณะบรรลุผล (accompli) การณ์ลักษณะที่บ่งว่าเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นไป แล้วและผลที่ตามมากำลังดำเนินอยู่ ใน

⁶ L. TESNIERE, "L'emploi des temps en français," BULAG N° 7 (1980) : 25-47. cité dans V. ALLOUCHE, "Proposition pour une syntaxe des temps du discours et du récit," Travaux de didactique du français langue étrangère N° 10 (1983), p. 47.

⁷ D. MAINQUENEAU, L'énonciation en linguistique française : Embrayeurs, « temps » et discours rapporté, Paris : Hachette, 1991, p. 52-53.

ภาษาฝรั่งเศสการณ์ลักษณะบรรลุผลจะแสดงออกมาในรูปของกาลผสม (temps composé) เช่น กาล passé composé หรือ กาล plus-que-parfait เป็นต้น

4. การณ์ลักษณะไม่บรรลุผล (inaccompli) การณ์ลักษณะที่บ่งว่าเหตุการณ์เริ่มต้นขึ้นแล้ว ยังไม่เสร็จสิ้นสามารถสังเกตการณ์ลักษณะไม่บรรลุผลได้จากการใช้กาลเดี่ยว (temps simple) เช่น กาล présent de l'indicatif, กาล imparfait หรือกาล futur เป็นต้น

3. เกณฑ์ในการวิเคราะห์การใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศส

เนื่องจากในภาษาฝรั่งเศสมีอดีตกาลใช้อยู่หลายกาล ดังนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้อดีตกาลให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และสอดคล้องกับบริบท โดยปกติแล้วตำราไวยากรณ์จะบอกวิธีใช้อย่างคร่าวๆเอาไว้ แต่ในที่นี้ผู้เขียนจะเสนอปัจจัยอื่นๆ ที่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์ในการเลือกใช้กาลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.1 บริบท (contexte)

บริบท (contexte) หมายถึง เนื้อหาของตัวบทหรือข้อความที่แวดล้อมประโยค

นั้นๆ ทั่วไปและคณะ⁸ (Dubois et son équipe) แบ่งบริบทออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่บริบททางภาษา (contexte verbal) และบริบททางสถานการณ์ (contexte situationnel)⁹

3.1.1 บริบททางภาษา (contexte verbal) หมายถึง ตัวบททั้งหมดของข้อความที่แวดล้อมประโยคทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

3.1.2 บริบททางสถานการณ์ (contexte situationnel) หมายถึง สิ่งแวดล้อมอื่นๆ นอกจากตัวภาษา เช่น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม หรือประวัติความเป็นมา ซึ่งเป็นสถานการณ์หรือเป็นจุดร่วมทางวัฒนธรรมหรือทางจิตวิทยาระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

3.2 การจำกัดช่วงเวลาเหตุการณ์ (bornage)

แซงตาสและเดเคสส์ (Cintas et Desclès)¹⁰ กล่าวว่า การจำกัดช่วงเวลา เหตุการณ์จะสามารถช่วยอธิบายความหมายทางอรรถศาสตร์ของกาลต่างๆได้ โดยใช้ความรู้ทางด้านทอพอโลยี (topologie)¹¹ เช่น การใช้แนวคิดเรื่องช่วงหรืออัตรภาค (intervalle) ช่วงเปิด (borne ouverte)/ช่วงปิด (borne fermée) ช่วงการวางทิศทาง (borne d'orientation) และโดยเฉพาะการ

⁸ J. DUBOIS et al., *op. cit.*, p. 116. และดูเพิ่มเติมใน อัญชลี สิงห์น้อย, "วัจนปฏิบัติศาสตร์และคำประสมไทย," ใน พลวัตของภาษาไทยปัจจุบัน, กุญชรวารารณ หงส์ดารมภ์และจันทิมา เอี่ยมานนท์ (บรรณาธิการ), กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549, หน้า 5-9.

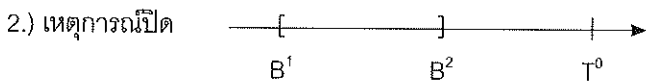
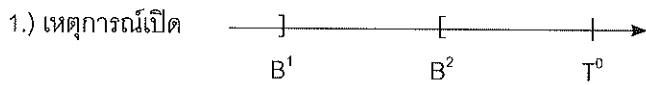
⁹ J. BRES (2003) เรียกบริบททางภาษาว่า co-texte และเรียกบริบททางสถานการณ์ว่า contexte.

¹⁰ P. F. CINTAS et J.-P. DESCLES, "Signification des temps grammaticaux," Français dans le monde, n° 214 janvier 1988, p. 54-59.

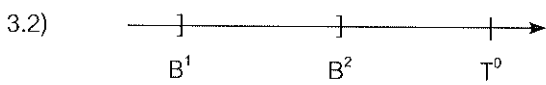
¹¹ Topologie เป็นเรขาคณิตแขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับสมบัติทางคณิตศาสตร์ของรูปร่างชนิดที่คงไว้ได้ แม้ว่าขนาดและรูปร่างของรูปร่างชนิดจะเปลี่ยนไปก็ตาม (พงษ์เทพ บุญศรีโรจน์, แอมโมเนียส : สายพานหน้าเดียว [online], accessed 1 September 2006. Available from <http://www.ipst.ac.th/article/science-m/sci-m19.html>)

นำเครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม [-] มาประยุกต์ใช้ในการจำกัดช่วงเวลาของเหตุการณ์ โดยวงเล็บเหลี่ยมตัวแรกจะเป็นตัวกำหนดจุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ ส่วนตัวหลังจะเป็นตัวกำหนดจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ วงเล็บเหลี่ยมทั้งสองตัวนี้จะเป็นตัวบ่งลักษณะของเหตุการณ์ว่าเป็นเหตุการณ์เปิดหรือเหตุการณ์ปิด เหตุการณ์เปิด (procès ouvert) หมายถึงเหตุการณ์ที่ไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นและสิ้นสุดเมื่อใดหรือเป็นเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่

ส่วนเหตุการณ์ปิด (procès fermé) หมายถึงเหตุการณ์ที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ชัดเจน ซึ่งอาจจะระบุด้วยคำบอกเวลา (circonstanciel de temp) หรือบริบทอย่างไรก็ตามบางเหตุการณ์อาจจะระบุเฉพาะจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดเพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น ลักษณะเหตุการณ์ต่างๆที่กล่าวมานั้นสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

3.) เหตุการณ์ที่ทราบเพียงจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดเพียงอย่างเดียว

T⁰: เวลาที่พูด

B¹: วงเล็บเหลี่ยมด้านซ้ายระบุจุดเริ่มต้นของเหตุการณ์

B²: วงเล็บเหลี่ยมด้านขวาระบุจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์

แผนภูมิที่แสดงถึงลักษณะเหตุการณ์ต่างๆ จะสัมพันธ์กับความหมายของกาลต่างๆ ในภาษาฝรั่งเศส ดังนี้

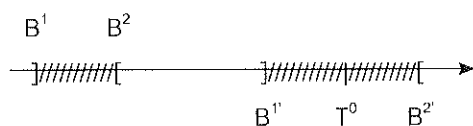
3.2.1 กาล imparfait

กาล IMP เป็นกาลที่สามารถอธิบายเหตุการณ์ได้หลายรูปแบบ แต่ความหมายหลักของกาลนี้คือการอธิบายเหตุการณ์ใน

อดีตที่กำลังดำเนินอยู่ โดยที่มีได้พิจารณาจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ ซึ่งจะตรงกับแผนภูมิที่ 1 เช่น

Il habite dans une maison qui était autrefois un moulin.

« être un moulin »

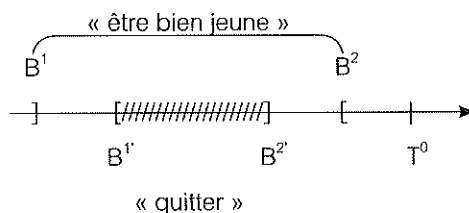

« habiter »

หากกาล IMP ใช้คู่กับกาล PC หรือ passé simple (PS) กาล IMP จะอธิบายเหตุการณ์ที่ไม่สมบูรณ์และกำลังดำเนินอยู่ในขณะที่กาล PC และกาล PS จะอธิบาย

เหตุการณ์สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดไปแล้วในระหว่างที่เหตุการณ์ของกาล IMP กำลังดำเนินอยู่ เช่น

C'est vrai ; j'étais bien jeune quand je l'ai quitté.

ส่วนความหมายอื่นของกาล IMP เช่น อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำกันหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งก็จะต้องอยู่บนพื้นฐานของการเป็นเหตุการณ์เปิด กล่าวคือ เป็นเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่โดยมิได้พิจารณาจุดเริ่มต้นและจนสิ้นสุดของเหตุการณ์

กาล PC เป็นกาลที่มีความหมายหลัก 2 ด้าน กล่าวคือ ความหมายทางกาล (valeur temporelle) และความหมายทางการณ์ลักษณะ (valeur aspectuelle)

1.) ความหมายทางกาล (valeur temporelle)

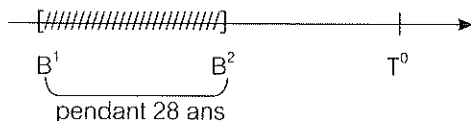
กาล PC ใช้บรรยายเหตุการณ์ในอดีตที่มีลักษณะเป็นเหตุการณ์ปิด (procès fermé) เป็นจุด (ponctuel) บนเส้นเวลา กล่าวคือ มีการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ที่ชัดเจน ซึ่งอาจจะบอกด้วยคำบอกเวลาหรือด้วยบริบทก็ได้ลักษณะเหตุการณ์เช่นนี้จะตรงกับแผนภูมิที่ 2 เช่น

3.2.2 กาล passé composé

กาล PC เป็นกาลหนึ่งที่มีการใช้มากที่สุดรองจากกาล présent (PRES) อีกทั้งยังเป็นกาลที่นักศึกษาใช้การบรรยายเหตุการณ์ในอดีตมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ

Pendant vingt-huit ans, Bernard Pivot a été le porte-parole de la littérature sur France 2 [...].

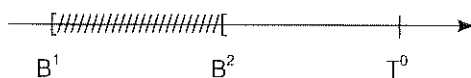
« être le porte-parole »

บางครั้งช่วงเวลาอาจจำกัดเฉพาะจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ใช้กาล PC เช่นกัน (ตรงกับแผนภูมิที่ 3.1 และ 3.2) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Le Premier ministre a parlé à la radio à 8 heures ce matin.

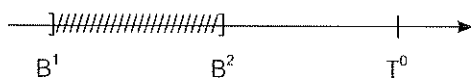
« parler »

8 heures

Le Premier ministre a bien parlé à la radio ce matin.

« parler »

2.) ความหมายทางการณ์ลักษณะ (valeur aspectuelle) กาล PC มีความหมายทางการณ์ลักษณะ 2 นัย - การณ์ลักษณะบรรลุผลของปัจจุบัน (accompli du présent) เหตุการณ์บรรลุผล คือ เหตุการณ์ผลที่เกิดขึ้นมาจากกระทำที่ผ่านมา และยังคง	ดำเนินอยู่ (procès résultant) ซึ่งการณ์ลักษณะนี้เป็นความหมายหลักของกาลผสม ในที่นี้กาล PC จะใช้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้วและยังมีผลที่ตามมาจนถึงปัจจุบัน (PRES résultatif) เหตุการณ์เช่นนี้จะถือว่าเป็นเหตุการณ์ในปัจจุบัน ไม่ได้เป็นเหตุการณ์ในอดีต เช่น

Ah ! petit prince, j'ai compris, peu à peu, ainsi, ta petite vie mélancolique.

ความหมายทางการณ์ลักษณะของกาล PC นี้จะมีจำนวนคู่ขนานที่สามารถใช้คำกริยาอื่นด้วยกาล PRES ได้¹² เช่น

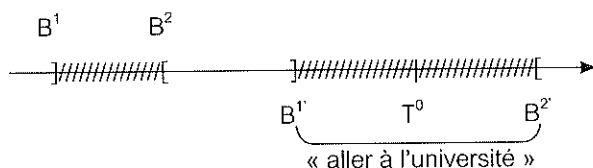
¹² G.-D. DE SALINS, Grammaire pour l'enseignement/apprentissage du FLE, Paris : Didier/Hatier, 1996, p. 175.

J'ai pris le déjeuner. = Je n'ai plus faim.
 Il est parti. = Il est absent.
 Marie est arrivée. = Elle est là.

- การณ์ลักษณะเกิดขึ้นก่อนกาล และเสร็จสิ้นก่อนเหตุการณ์ที่ใช้กาลเดี่ยว
 présent (anteriorité du présent) ดังนั้นกาล PC จึงใช้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิด
 ขึ้นก่อนเหตุการณ์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะ
 นอกจากกาลผสมจะสามารถบ่งชี้ก่อนเหตุการณ์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะ
 การณ์ลักษณะบรรลุผลได้แล้ว ยังสามารถ พบในประโยคที่มีคำสันธานบอกเวลาเชื่อม
 ระบุลำดับการเกิดเหตุการณ์ได้ กล่าวคือ เช่น « quand » (เมื่อ), « après que »
 กาลผสมจะใช้อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (หลังจากที่) เป็นต้น เช่น

Quand mon amie a emmené sa sœur à l'école, elle va à l'université.

« emmener à l'école »

นอกจากนี้กาล PC ยังสามารถอธิบายเหตุการณ์อื่นๆได้อีกโดยอาศัยความหมาย
 ทางการณ์ลักษณะเป็นพื้นฐาน เช่น การใช้ในความหมายแทนกาล futur antérieur หรือใช้
 ในประโยคเงื่อนไขแทนกาล PRES เป็นต้น

4. ข้อผิดพลาดที่มีการใช้กาล passé composé และกาล imparfait สลับที่กัน

จากข้อผิดพลาดที่พบจำนวน 1,296
 แห่งในงานเขียนความเรียงจำนวน 136 ชิ้น
 พบว่ามีข้อผิดพลาดที่มีการเลือกใช้กาล PC
 และกาล IMP สลับที่กันจำนวนทั้งสิ้น 615
 แห่ง คิดเป็น 47.45 % ของข้อผิดพลาด
 ทั้งหมด แบ่งเป็นข้อผิดพลาดในการเลือกใช้
 กาล PC แทนกาล IMP จำนวน 387 แห่ง

หรือคิดเป็น 62.86 % และข้อผิดพลาดใน
 การเลือกใช้กาล IMP แทนกาล PC จำนวน
 228 แห่ง หรือ 37.07 %

4.1 ข้อผิดพลาดที่มีการเลือกใช้
 กาล passé composé แทนกาล imparfait
 จากข้อผิดพลาดทั้งหมดที่พบ การใช้
 กาล IMP เป็นข้อผิดพลาดที่มีจำนวนมาก
 ที่สุด คือมีจำนวน 748 แห่ง นักศึกษาใช้กาล
 อื่นๆ เช่น กาล PC, กาล plus-que-parfait
 (PQP), กาล PRES หรือกาล conditionnel

(COND) เป็นต้น แทนที่กาล IMP โดยกาล PC เป็นกาลที่นักศึกษาเลือกใช้แทนที่กาล IMP มากที่สุด คือมีจำนวนทั้งสิ้น 387 แห่ง คิดเป็น 51.74 % ของข้อผิดพลาดเกี่ยวกับ

การใช้กาล IMP ซึ่งข้อผิดพลาดเหล่านี้เกิดจากสาเหตุสำคัญ 4 ประการดังนี้ (เฉพาะสาเหตุที่พบมากกว่า 10% ของข้อผิดพลาดทั้งหมดหรือมากกว่า 38 แห่ง)

ประเภทสาเหตุ	จำนวนครั้งที่พบ ¹³
1. การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง (maintien du temps précédent)	149
2. การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติอย่างไม่ถูกต้อง (emploi mécanique abusif)	117
3. การใช้กาล PC แทนกาล IMP ที่แสดงการทำกริยาซ้ำกัน (emploi du PC au lieu de l'IMP exprimant la répétition)	47
4. ปัญหาที่เกี่ยวกับประเภทของคำกริยา (type de verbe)	44
5. อื่นๆ	176
รวม	533

ตารางที่ 2 แสดงสาเหตุสำคัญของข้อผิดพลาดที่มีการเลือกใช้กาล PC แทนที่กาล IMP

4.1.1 การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลง (maintien du temps précédent)

จากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์พบว่า มี นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ใช้กาล PC เป็นส่วนใหญ่ ในการเล่าเหตุการณ์ในอดีต และเมื่อใช้แล้ว มักจะไม่เปลี่ยนกาลจนจบประโยค จบความ หรือจบย่อหน้า ใช้อธิบายทั้งที่เป็นกริยากระทำ และเป็นกริยาบรรยายสภาพแวดล้อม เช่น

Je me suis réveillée vers 6 heures du soir. J'ai eu très faim alors j'ai demandé

à la mère si elle a eu quelque chose pour moi à manger¹⁴. (avais, avait)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ากริยา « avoir faim » ต้องใช้กาล IMP เพราะเป็นการบอกสภาพที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะที่กริยา « demander » เกิดขึ้นแทรกขึ้นมา ส่วนกริยา « avoir » ตัวที่สองก็ต้องใช้กาล IMP เช่นกันเพราะเป็นสิ่งที่กำลังดำเนินอยู่ ก่อนแล้วก่อนที่กริยา « demander » จะเกิดขึ้น อีกทั้งอยู่ในรูปของ discours rapporté ซึ่งตามกฎไวยากรณ์แล้วจะต้องมีการเปลี่ยนกาล

¹³ ข้อผิดพลาดหนึ่งอาจมีสาเหตุได้หลายประการ

¹⁴ ตัวอย่างทั้งหมดที่ผู้วิจัยยกมานั้นเป็นประโยคที่นักศึกษาเขียนจริงโดยไม่มีการดัดแปลงและแก้ไข

L'après midi, j'ai visité beaucoup de sites touristiques à Paris comme l'Arc de Triomphe, les Champs-Élysées, la Trocadéro etc. J'y suis allée tout seul parce que je n'en ai eu aucun ami mais 3 semaines après Santi est arrivé, on a voyagé beaucoup. (avais)

สำหรับตัวอย่างที่สองนี้ จะเห็นได้ว่า นักศึกษาเลือกใช้กาล PC ต่อเนื่องกัน ทั้งหมด ซึ่งการใช้ในลักษณะนี้จะหมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน แต่กริยา « avoir » ไม่ได้เกิดขึ้นต่อเนื่องกับกริยา « aller » แต่เป็นการบอกสภาพที่กำลังดำเนินอยู่ก่อนแล้วในระหว่างที่เกิดเหตุการณ์กริยา « visiter » และ « aller » จึงต้องใช้กาล IMP

4.1.2 การเลือกใช้กาลแบบ อัตโนมัตินิยมอย่างไม่ถูกต้อง (emploi mécanique abusif)

การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัตินิยมอย่างไม่ถูกต้อง หมายถึง การที่นักศึกษาสรุปกฎเกณฑ์ในการใช้กาลเองโดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด กล่าวคือ สรุปจากการสังเกตโครงสร้างที่พบบ่อยๆ ในหนังสือ ตำรา หรือหนังสืออ่านประกอบต่างๆ โดยมีได้พิจารณาบริบทหรือลักษณะของเหตุการณ์ การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัตินิยมอย่างไม่ถูกต้องในหัวข้อนี้มี 2 กรณี ได้แก่

4.1.2.1 การให้กาล passé composé กับกริยาแสดงการกระทำ¹⁵ (verbe actif au passé composé)

ในหนังสือไวยากรณ์ฝรั่งเศสทั่วไป มักจะกล่าวว่า กาล IMP ใช้บรรยายสภาพในอดีต ในช่วงเวลาหนึ่ง ในขณะที่กาล PC ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือการกระทำในอดีต ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่นักศึกษาจะสรุปกฎเกณฑ์ ว่า กริยาแสดงการกระทำต้องใช้กาล PC และกริยาแสดงสภาพต้องใช้กาล IMP เสมอ ซึ่งแท้จริงแล้วการเลือกใช้กาลมีขึ้นอยู่กับความหมายของคำกริยาว่าเป็นการกระทำหรือ สภาพ แต่ขึ้นอยู่กับบริบท (ทั้งที่เป็นบริบททางภาษาและบริบททางสถานการณ์) และลักษณะของเหตุการณ์ เช่น เป็นเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่หรือเหตุการณ์ที่เสร็จสิ้นไปแล้ว เช่น

Le deuxième jour, je me suis relevée très tôt pour voir le soleil se lever. Au bord de la mer, il y avait beaucoup de bateaux qui ont retourné de la mer après la pêche. (retournaient)

จะเห็นได้ว่า แม้กริยา « retourner » (กลับมา) จะมีความหมายแสดงการกระทำ แต่ในบริบทซึ่งเป็นบริบททางสถานการณ์นี้ “การกลับมา” เป็นการอธิบายภาพของเรือที่กำลังกลับมาจากการหาปลาที่ผู้เขียนพบเห็นในขณะที่กำลังดูพระอาทิตย์ขึ้น ไม่ได้

¹⁵ กริยาแสดงการกระทำ (verbe actif) หมายถึง กริยาที่แสดงการกระทำที่ประธานกระทำขึ้นเองหรือถูกกระทำ เช่น Le vent souffle. Le chêne est déraciné par le vent. ส่วนกริยาแสดงสภาพ (verbe statif) หมายถึง กริยาที่บอกสภาพของประธาน เช่น Le vent est évident. Les marins deviennent inquiets. (A. HAMON, cours pour tous : grammaire, Paris : Hachette, 1995, p. 73.)

หมายถึงเรือที่จอดอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์
ที่กำลังดำเนินอยู่และต้องใช้กาล IMP

Notre voiture dérapait et faillait
renverser. Pendant que tout le monde a
crié avec la peur, je suis en train de
tomber dehors de la voiture sans saisir
quelque chose. (a dérapé, a failli se
renverser, criait, étais)

ในประโยคนี้เราสามารถตีความได้
ว่า หลังจากที่เกิดเสียหลัก กริยา « crier »
และ « être en train de tomber » ก็เกิดขึ้น
พร้อมกัน แม้ว่ากริยา « crier » จะมี
ลักษณะเป็นการกระทำ แต่หากเกิดขึ้น
พร้อมกับอีกเหตุการณ์หนึ่งต้องใช้กาล IMP
กับทั้งสองเหตุการณ์

4.1.2.2 การใช้โครงสร้าง « quand »
หรือคำที่ความหมายคล้ายคลึงกัน + กาล
imparfait + กาล passé composé

บางครั้งการพบเจอโครงสร้างเดิมๆ
ในหนังสือไวยากรณ์หรือในหนังสือแบบ
ฝึกหัดอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ว่าเป็น
โครงสร้างที่ถูกต้องเสมอ เช่น โครงสร้างที่มี
การใช้คำสันธาน « quand » หรือคำที่ความ
หมายคล้ายคลึงกัน เช่น « lorsque »,
« dès que » หรือ « aussitôt que »
เป็นต้น บ่อยครั้งมักจะพบตัวอย่างประโยค
หรือแบบฝึกหัดที่มีการใช้กาล IMP ใน
ประโยคย่อย (proposition subordonnée)
และใช้กาล PC ในประโยคหลัก (proposition
principale) โครงสร้างนี้อาจจะทำให้
นักศึกษาคุ่นเคຍกับการใช้กาล IMP หลัง
คำสันธาน « quand » ในประโยคย่อยและ

ใช้กาล PC ในประโยคหลักและมาใช้ในการ
เล่าประสบการณ์ เช่น

Quand j'étais petite, j'ai eu un
petit chien. (avais)

Quand je rencontrais aux
Parisiens, je n'ai pas eu peur de parler
au français. (avais)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า กริยาตัว
แรกหรือกริยาหลัง « quand » และกริยาตัว
ที่สองเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ต้อง
ใช้กาล IMP กับกริยาทั้งสองตัวเพราะหาก
ใช้กาล PC กับกริยาตัวที่สองจะหมายถึง
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแทรกเหตุการณ์แรก

4.1.3 การใช้กาล passé composé
แทนกาล imparfait ที่แสดงการทำกริยา
ซ้ำกัน (emploi du passé composé au
lieu de l'imparfait exprimant la répétition)

โดยปกติแล้ว กาล IMP ใช้บรรยาย
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำกัน แต่มีนักศึกษายู่
จำนวนหนึ่งที่ละเลยและเลือกใช้กาล PC
เช่น

A nuit, il [le chien Pook Pik] dormait
sur le lit avec moi. Et j'ai embrassé 'Pook
Pik' avant de dormir tous les nuits.
(embrassais)

Tous les jours, nous avons visité
les sites touristiques avec notre guide.
(visitions)

ผู้เขียนคาดว่าข้อผิดพลาดประเภทนี้
น่าจะมีสาเหตุ 2 ประการ ประการแรก เกิด
จากการแทรกแซงจากภาษาแม่ กล่าวคือใน
ภาษาไทยการณั้ลักษณะการทำกริยาซ้ำกัน

(aspect répétitif) จะแสดงออกที่ตัวบ่งเวลา (déictique temporel) ที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ เพียงอย่างเดียว เช่น “ทุกวัน”, “ทุกคืน”, “สม่ำเสมอ”, “เป็นประจำ” โดยไม่มีการแสดงส่วนลงท้ายกริยาอย่าง (désinence) ในภาษาฝรั่งเศส ดังนั้นนักศึกษาอาจจะใช้เพียงคำกริยาวิเศษณ์ เช่น « tous les jours » (ทุกวัน), « toutes les nuits » (ทุกคืน), « toujours » (สม่ำเสมอ) เพื่อป้องกันการลักณะการทำกริยาซ้ำกันเพราะคิดว่าคำกริยาวิเศษณ์เหล่านี้สามารถป้องกันการลักณะได้อย่างเพียงพอแล้วและไม่จำเป็นต้องกาล IMP เพื่อระบุการลักณะอีกประการที่สอง อาจเกิดจากความหมายของคำกริยา กล่าวคือ นักศึกษาเลือกใช้กาล PC เพราะเป็นกริยาแสดงการกระทำ

4.2 ปัญหาที่เกี่ยวกับประเภทของคำกริยา (type de verbe)

บางครั้งข้อผิดพลาดในการเลือกใช้กาลอาจเกิดขึ้นจากประเภทของคำกริยา คำกริยาแต่ละประเภทจะมีโครงสร้างทางไวยากรณ์และความหมายที่แตกต่างกัน เช่น กริยาอิงช่วย (verbe semi-auxiliaire), กริยาสมบูรณ์ (verbe perfectif) และกริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัส (verbe de perception) กริยาเหล่านี้ทำให้นักศึกษาหลายคนสับสนในการเลือกใช้กาล บ้างก็เลือกใช้ตามความหมาย บ้างก็เลือกใช้ตามโครงสร้างไวยากรณ์ที่พบบ่อยๆ ประเภทของกริยาที่พบว่าเป็นปัญหาได้แก่

4.2.1 กริยาอิงช่วย (verbe semi-auxiliaire)

ในภาษาฝรั่งเศสมีกริยาช่วย (verbe auxiliaire) จำนวน 2 ตัว คือกริยา « être » และกริยา « avoir » ซึ่งกริยาทั้งสองตัวนี้ใช้ในการสร้างกาลผสม ส่วนกริยาช่วยอื่นๆที่มีการใช้ร่วมกับกริยารูปกลาง (verbe infinitif) เรียกว่า กริยาอิงช่วย (verbe semi-auxiliaire) ทั้งหมด¹⁶ เช่น « aller », « devoir », « venir de » เป็นต้น ในที่นี้กริยาอิงช่วยที่เป็นอุปสรรคหลักในการเลือกใช้กาลได้แก่กริยา « aller » และ « devoir »

1.) กริยา « aller »

โดยปกติแล้วกริยา « aller » จะมีความหมายว่า “ไป” แต่หากตามด้วยกริยารูปกลางจะทำหน้าที่เป็นกริยาอิงช่วยและมีความหมายว่า “จะ” เพื่อบอกอนาคตอันใกล้ « futur proche » และหากกริยาอิงช่วยนี้เป็นอดีตกาลก็จะต้องใช้กาล IMP เสมอ อย่างไรก็ตามผู้เขียนพบว่ามึนักศึกษาบางส่วนที่ใช้กาล PC กับกริยาอิงช่วยนี้ เช่น

J'ai pensé qu'il est allé me punir et je pleurais. (allait)

Et puis nous prenions le dîner. Après nous nous promenions près de l'école. Nous sommes rentrés à l'école. Nous sommes souvent allés rester à les chambres des copains pour parler jusqu'à minuit. (allions)

¹⁶ A. HAMON, op. cit., p. 78-79.

การที่นักศึกษาเลือกใช้กาล PC เป็น เพราะสาเหตุ 2 ประการ ประการแรก นักศึกษาอาจมองข้ามการเป็นกริยาที่ช่วยของ « aller » และมองว่าเป็นเพียงกริยาแสดงการกระทำตัวหนึ่งเท่านั้น ประการที่สองอาจเป็นเพราะนักศึกษาเลือกใช้กาล PC โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะกาล PC เป็นกาลเดียวกันกับคำกริยาก่อนหน้า

2.) กริยา « devoir »

กริยา « devoir » แปลว่า “ต้อง” ถือเป็นปัญหาหนึ่งสำหรับนักศึกษาเพราะไม่สามารถพิจารณาได้ว่าควรกระจายด้วยกาลใด อาจจะใช้กาล IMP เพราะถือเป็นกริยา « devoir » เป็นกริยาแสดงสภาพหรือใช้กาลตามความหมายของกริยารูปกลาง เช่น

J'avais beaucoup de peur parce que j'ai dû retourner en Thaïlande seul. (devais)

Un an avant de passer ce concours, je me rappelle bien que j'ai dû étudier et travailler énormément. Pour mieux réviser les leçons, je me suis inscrite à plusieurs cours supplémentaires. (devais)

แท้จริงแล้วการเลือกใช้กาลของกริยา « devoir » ขึ้นอยู่กับลักษณะเหตุการณ์ กล่าวคือ หากเป็นเหตุการณ์เปิดหรือเป็นที่กำลังดำเนินอยู่ แม้ว่ากริยารูปกลางจะเป็นกริยาแสดงการกระทำ เช่น กริยา « retourner » เหมือนตัวอย่างข้างบนนี้ก็ต่อต้องใช้กาล IMP แต่หากเป็นเหตุการณ์ปิดต้องเลือกใช้กาล PC

4.2.2 กริยาสมบุรณ์ (verbe perfectif)

กริยาสมบุรณ์ หมายถึง กริยาที่แสดงการกระทำเป็นเหตุการณ์เดียวและไม่สามารถแบ่งเป็นส่วนๆได้ ดังนั้นการใช้อดีตกาลที่แตกต่างกันก็จะสื่อความหมายออกมาแตกต่างกัน กล่าวคือหากใช้กาล PC จะหมายความว่ากริยากระทำนั้นเสร็จสิ้นสมบุรณ์ไปแล้ว แต่ถ้าใช้กาล IMP จะหมายความว่ากริยากระทำนั้นไม่เสร็จสมบุรณ์ เช่น

Je me suis pensé gratter dans l'eau ensuite je me suis noyée. (me noyais)

สำหรับตัวอย่างนี้จะเห็นว่ากริยา « se noyer » “จมน้ำ” ซึ่งถือว่าเป็นกริยาสมบุรณ์หนึ่ง การใช้กาล PC จะหมายความว่า “จมน้ำตายไปแล้ว” แต่ถ้าใช้กาล IMP จะหมายความว่า “เกือบจมน้ำตาย”

4.2.3 กริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัส (verbe de perception)

กริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัส (verbe de perception) เช่น « entendre » (ได้ยิน), « écouter » (ฟัง), « voir » (เห็น), « regarder » (ดู), « sentir » (รู้สึก) เป็นปัญหาในการเลือกใช้กาลมาก เพราะนักศึกษาไม่สามารถแยกแยะได้ว่ากริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัสในบริบทนั้นๆ เป็นกริยาบอกการกระทำหรือกริยาบอกสภาพ เช่น

Puis qu'il y avait une petite lumière qui éclairait dans ma chambre. J'ai pu

voir un homme qui s'est débuté devant l'armoire et m'a regardé avec méchanceté. (était debout, me regardait)

Pourtant, dizaine mètres plus tard, je me suis aperçue que quelques uns l'a suivi. J'ai entendu des pas et le chuchotement des hommes. (entendais)

หากกริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัสเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกับกริยาข้างหน้าจะต้องใช้กาล PC แต่ถ้าเป็นการกระทำที่ดำเนินอยู่แล้วหรือเป็นการบอกสภาพให้ใช้กาล IMP

จากสาเหตุต่างๆที่กล่าวมานี้ อาจสรุปคร่าวๆได้ว่านักศึกษาไทยส่วนใหญ่เลือกใช้อดีตกาลตามความเคยชิน ตามโครงสร้างที่พบเห็นบ่อยๆ หรือตามความหมายของคำกริยา โดยมิได้พิจารณาลักษณะของเหตุการณ์และบริบทที่แวดล้อมทั้งบริบททางภาษาและบริบททางสถานการณ์หนึ่ง นอกจากสาเหตุหลัก 4 ประการที่กล่าว

มานั้น ยังมีสาเหตุอื่นๆ อีกเช่น การเลือกใช้กาลผิดเนื่องจากคำบอกเวลาบางคำ ความสับสนในเรื่องการเลือกใช้ศัพท์ การแทรกแซงจากภาษาอังกฤษและภาษาไทย เป็นต้น แต่ผู้เขียนมิได้กล่าวถึงเพราะมีจำนวนครั้งที่พบไม่ถึง 10% ของข้อผิดพลาดทั้งหมด

4.3 ข้อผิดพลาดที่มีการใช้กาล imparfait แทนกาล passé composé

กาล PC เป็นกาลที่นักศึกษาเลือกใช้ในการเล่าประสบการณ์ในอดีตมากที่สุด กาลหนึ่งและในขณะเดียวกันก็เป็นกาลที่นักศึกษาใช้ผิดมากที่สุดเช่นกัน คือมีข้อผิดพลาดจำนวน 359 แห่ง คิดเป็น 30.48 % ของข้อผิดพลาดทั้งหมด ส่วนใหญ่นักศึกษามักใช้กาล IMP, กาล PRES, กาล PQP แทนที่กาล PC ตามลำดับ ข้อผิดพลาดที่เลือกใช้กาล IMP แทนที่มีจำนวนมากที่สุด คือ 228 แห่ง หรือคิดเป็น 63.51% มีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ (เฉพาะสาเหตุที่พบมากกว่า 10% ของข้อผิดพลาดทั้งหมดหรือมากกว่า 23 แห่ง)

ประเภทสาเหตุ	จำนวนครั้งที่พบ
1. การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติอย่างไม่ถูกต้อง (emploi mécanique abusif)	68
2. การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง (maintien du temps précédent)	60
3. ลักษณะของเหตุการณ์ (aspect de procès)	51
4. การเลือกใช้กาลผิดเนื่องจากคำบอกเวลาบางคำ (emploi abusif avec certains déclencheurs)	33

ประเภทสาเหตุ	จำนวน ครั้งที่พบ
5. อื่นๆ	78
	290

ตารางที่ 3 แสดงสาเหตุสำคัญของข้อผิดพลาดที่มีการเลือกใช้กาล IMP แทนที่กาล PC

4.3.1 การเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติ อย่างไม่ถูกต้อง (emploi mécanique abusif)

เช่นเดียวกับการเลือกใช้กาลแบบอัตโนมัติอย่างไม่ถูกต้องในข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้กาล IMP นักศึกษาสรุปกฎเกณฑ์การใช้กาล PC ตามประสบการณ์ที่มีอย่างจำกัด กฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกใช้กาล PC มี 2 ข้อ คือ

4.3.1.1 การใช้กาล imparfait กับ กริยาแสดงสภาพ (verbe statif à l'imparfait)

นักศึกษาส่วนใหญ่มักใช้กาล IMP คู่กับกริยาแสดงสภาพ โดยเฉพาะกริยา « être » และกริยา « avoir » รวมถึงจำนวนที่กริยาทั้งสองตัวนี้ประกอบด้วย เช่น « c'est », « il y a » เป็นต้น ทั้งที่จริงแล้วกริยาบอกสภาพสามารถใช้กับกาล PC ได้หากเป็นเหตุการณ์ปิด หรือเป็นเหตุการณ์ที่มีการระบุเวลาที่เกิดขึ้นชัดเจน เช่น

D'après 8 mois, il y avait un accident que tout le monde dans ma famille était le meilleur triste. (il y a eu)

Et quand j'étais en première année, j'avais l'occasion d'aller à Taiwan pour 49 jours. (j'ai eu)

อนึ่ง ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่านักศึกษาไทยไม่คุ้นเคยกับการใช้จำนวน « c'est » กับกาล PC ⇨ « ç'a été » ซึ่งอาจเป็นเพราะเอกสารหรือตำราที่นักศึกษาใช้มักไม่ค่อยพบโครงสร้างนี้

Nous avons fait du camping au champ 'Nong Phaya', il y a eu une nuit. C'était une nuit inoubliable. (ç'a été)

นอกจากนี้ยังพบข้อผิดพลาดนี้กับกริยาแสดงสภาพอื่นๆอีก เช่น « vouloir » (ต้องการ), « aimer » (รัก ชอบ), « se sentir » (รู้สึก) เช่น

Mais quand ma tante m'a dit que nous sommes allés par le train, je me sentais très excitée. (me suis sentie)

Je m'est réjoui de rencontre mon frère que j'ai attendu longtemps. J'aimais mon frère à première vue. (ai aimé)

จากตัวอย่างทั้งสองนี้ กริยา « se sentir » และ « aimer » เกิดขึ้นในเวลาที่เกิดขึ้นชัดเจน กล่าวคือกริยา « se sentir » เกิดขึ้นหลังจากที่เกิดกริยา « dire » ขึ้น ส่วนกริยา « aimer » เกิดขึ้นในครั้งแรกที่เห็น ดังนั้นทั้งสองเหตุการณ์จึงถือเป็นเหตุการณ์ปิดและต้องใช้กาล PC

4.3.1.2 การใช้โครงสร้าง « quand »
หรือคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน + กาล
imparfait

เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษหลายคน
เลือกใช้กาล IMP หลังการใช้สันธาน
« quand » หรือคำที่มีความหมายใกล้เคียง
กันโดยเฉพาะในบทนำและบทสรุปของ
ความเรียง เช่น

Mon expérience a commencé
quand j'étais une fille de huit ans.

Quand j'avais cinq ans, je rêvais
d'être le héros de la bande dessinée
japonaise nommée « Bio Man ».

ด้วยความคุ้นเคยนี้อาจทำให้เกิด
ข้อผิดพลาดในการใช้กาล IMP กับเหตุการณ์เปิด
หรือเหตุการณ์ที่มีการณ์ลักษณะสมบูรณ์
เช่น

Quand je rentrais chez moi, j'ai dit
toute la vérité. (suis rentrée)

Quand j'arrivais dans son bureau,
il m'a demandé que pourquoi je voulais
faire le travail à cet hôtel. (suis arrivée)

ในที่นี้ต้องใช้กาล PC กับทั้งสอง
เหตุการณ์เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อ
เนื่องกันเป็นชุด « série d'événement » กล่าว
คือ เหตุการณ์แรก (หลัง « quand ») จะเกิด
ขึ้นก่อน อีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นตามมา
การใช้กาล IMP จะหมายถึงเหตุการณ์ที่
กำลังดำเนินอยู่ แล้วอีกเหตุการณ์หนึ่งก็เกิด
แทรกขึ้นมา

4.3.2 การใช้กาลเดียวกันโดยไม่มี
การเปลี่ยนแปลง (maintien du temps
précédent)

เนื่องจากกาล IMP มีวิธีการใช้หลาย
ประการ จึงเป็นไปได้ที่นักศึกษาเลือกใช้บ่อย
จนบางครั้งมิได้มีการพิจารณาลักษณะของ
เหตุการณ์หรือบริบทที่แวดล้อม กล่าวคือ ใช้
กาล IMP กับกริยาต่างๆเป็นชุดโดยไม่ได้
เปลี่ยนกาลจนจบข้อความที่ต้องการ เช่น

Le premier jour de mon
enseignement était la veille. J'étais très
excité. J'avais trois élèves. L'une de mes
élèves avait trente ans ! Je ne me sentais
pas bien. Je commençais par la
conversation avec elles. Tout allait bien.
Ma classe du japonais était très amusante.
(ai commencé, s'est bien passé, a été)

กาล IMP ในช่วงเริ่มต้นเป็นการ
บรรยายบรรยายภาคทั่วไป เหตุการณ์ต่อมา
ตั้งแต่ « Je commençais... » ต้องเปลี่ยน
เป็นกาล PC เพื่อบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ
ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน

Après la fin de travail, j'apprenais
parfois le thaï aux enfants à la fois il
m'apprenait la langue Karen. Le dernier
jour, les villageois montraient la danse locale
et les enfants chantaient la chanson de
Karen. Quant à nous, avons la performance.
(ont montré, ont chanté, avons eu)

จากตัวอย่างด้านบนนี้ เหตุการณ์ใน
ประโยคแรกเป็นการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิด
ขึ้นเป็นประจำในอดีตหลังเลิกงาน ในขณะที่

สามเหตุการณ์หลังนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวและจบสิ้นในเวลาที่สุดเจน คือ « le dernier jour » (วันสุดท้าย)

4.3.3 ลักษณะของเหตุการณ์ (aspect de procès)

เมื่อพูดถึงการใช้กาล IMP นักศึกษามักนึกถึงเหตุการณ์ที่มีคุณลักษณะกำลังดำเนินอยู่ (aspect duratif) และการณ์ลักษณะซ้ำๆหรือทำเป็นกิจวัตร (aspect itératif ou habituel) เสมอ แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองคุณลักษณะนี้สามารถใช้กับกาล PC ได้เช่นกัน หากมีขอบเขตของเหตุการณ์ที่ชัดเจน

4.3.3.1 การณ์ลักษณะกำลังดำเนินอยู่ (aspect duratif)

จากการสำรวจคู่มือแบบเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสหลายเล่มพบว่า หนังสือส่วนใหญ่อธิบายว่า กาล IMP ใช้บรรยายเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นอย่างถาวรหรือเป็นเวลานานในระยะหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าเมื่อใดที่นักศึกษาต้องการอธิบายเหตุการณ์ที่ดำเนินอยู่ช่วงเวลาหนึ่งในอดีต

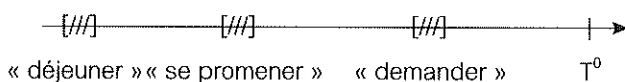
จึงเลือกใช้กาล IMP โดยมีได้พิจารณาขอบเขตของช่วงเวลา ส่วนมากจะใช้กาล IMP กับกริยาที่น่าจะใช้เวลาในการกระทำ เช่น « se promener » (เดินเล่น) « dormir » (นอน) « lire » (อ่าน) เป็นต้น เช่น

Après le déjeuner, nous nous promenions autour et aussi j'ai demandé à ma tante que je voulais nager à la mer. (nous sommes promenés)

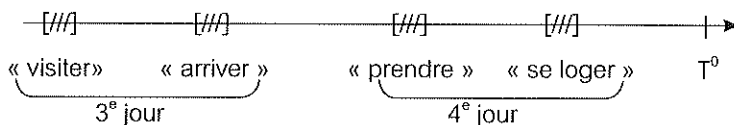
Un troisième jour, nous avons visité au temple 'Pra That Lampang Luang'. [...] Ensuite, nous sommes arrivés à Chiang Mai, c'était dernière province, dans ce nuit là nous prenions le repas. [...] Un quatrième jour, nous nous habitons à l'hôtel [...] (avons pris, avons logé)

จากตัวอย่างจะเห็นว่าแม้ว่าเหตุการณ์อาจจะดำเนินอยู่ช่วงเวลาหนึ่งจริง แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นติดต่อกันเป็นชุด จึงถือเป็นเหตุการณ์ปิด สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 2

4.3.3.2 การณ์ลักษณะซ้ำๆหรือทำ
เป็นกิจวัตร (aspect itératif ou habituel)

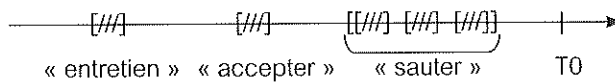
อีกการณ์ลักษณะหนึ่งที่นักศึกษา มัก
เข้าใจผิดคือ การณ์ลักษณะซ้ำๆหรือทำเป็น
กิจวัตร (aspect itératif ou habituel) กล่าวคือ
เมื่อใดที่เหตุการณ์กระทำหลายครั้งหรือ
กระทำจนเป็นกิจวัตร นักศึกษามักนึกถึงกาล
IMP เช่น

Après l'entretien, l'assistant du
chef a accepté de me faire un stage. Je
sautais de joie ! (ai sauté)

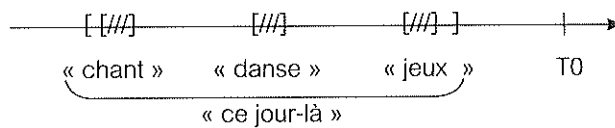
Ce jour-là, on faisait plusieurs
activités. Par exemple, le chant, la danse
et des jeux divertissants. (a fait)

แม้ว่าการกระทำนั้นๆจะเกิดขึ้นซ้ำ
กันหลายครั้งหรือเป็นนิสัย หากรู้ขอบเขต
หรือจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของเหตุการณ์
(อาจจะทราบจากบริบทหรือจากคำบอก
เวลา) ก็ต้องใช้กาล PC จากตัวอย่าง
สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 2

4.3.4 การเลือกใช้กาลผิดเนื่องจาก
คำบอกเวลาบางคำ (emploi abusif avec
certains déclencheurs)

คำบอกเวลาที่เป็นตัวชักนำให้นัก
ศึกษาเลือกใช้กาล IMP ได้แก่ คำที่บอก
การณ์ลักษณะกำลังดำเนินอยู่และคำบอก
การณ์ลักษณะซ้ำๆหรือทำเป็นกิจวัตร

4.3.4.1 คำบอกการณ์ลักษณะกำลัง
ดำเนินอยู่ (déclencheurs indiquant le duratif)

แม้ว่าคำบอกการณ์ลักษณะกำลัง
ดำเนินอยู่จะทำให้ทราบว่าเป็นเหตุการณ์ที่
ดำเนินอยู่ช่วงขณะหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกัน

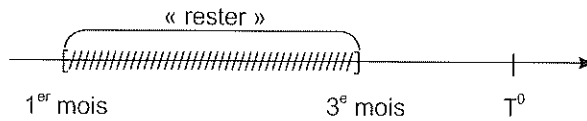
คำบอกการณ์ลักษณะนั้นก็สามารถเป็นตัว
ระบุจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ได้
เช่น « pendant » (ในระหว่าง), « jusqu'à »
(จนกระทั่ง) เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Quand j'étais enfant, je restais
avec mes grands-parents à Chonburi
pendant 3 mois. (suis resté)

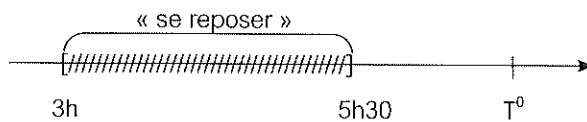
Nous nous reposons des trois
heures de l'après-midi jusqu'à cinq
heures et demie. (nous sommes
reposés)

สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 2

นอกจากนี้คำกริยาวิเศษณ์บางคำ เช่น « encore » (อีก/ยังคง) « longtemps » (นาน) แม้ว่าจะระบุว่าเป็นเหตุการณ์ที่ดำเนินเป็นเวลานาน แต่ถ้าบริบทในประโยค บ่งว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันหรือ เป็นเหตุการณ์แบบการณลักษณะสมบูรณ์ก็ ต้องใช้กาล PC เช่น

Quand on est allé à la pleine, on marchait encore trois kilomètres à la résidence. (a marché)

Le voyage ne durait pas longtemps parce que cet hôtel n'est pas loin de Khon Kaen environ une heure et demie. (a duré)

จากตัวอย่างข้างบนนี้ จะเห็นได้ว่า แม้จะมีคำบอกเวลา encore หรือ longtemps แต่ต้องใช้กาล PC เพราะกริยา « marcher » เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกับกริยา « aller » ส่วนกริยา « durer » นั้นเป็น เหตุการณ์แบบการณลักษณะสมบูรณ์ เป็น การพิจารณาจากทั้งเหตุการณ์ (sa totalité) ว่าการเดินทางทั้งหมดนั้นยาวนาน

4.3.4.2 คำบอกเวลาแสดงการณ ลักษณะซ้ำๆหรือเป็นกิจวัตร (déclencheurs indiquant l'itératif ou l'habituel)

คำบอกเวลาบางคำแม้ว่าจะบ่งว่า เป็นการกระทำที่เกิดมากกว่าหนึ่งครั้ง เช่น « comme d'habitude » (ตามปกติวิสัย) ซึ่งคำประเภทนี้อาจชักนำให้นักศึกษาเลือก ใช้กาล IMP ได้ ที่จริงแล้วจะต้องพิจารณา การกระทำนั้นว่าเกิดขึ้นหลายครั้งหรือเป็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว เช่น

En ce temps-là, je lui ai dit que je n'ai pas osé de le jouer. Comme d'habitude, ils me disaient "C'est toujours la fille qui est battue." (n'osait pas, m'ont dit)

จากตัวอย่างนี้คำพูดที่ว่า "C'est toujours la fille qui est battue." เป็นสิ่งที่ เคยพูดเป็นปกติวิสัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ใน ลักษณะเดียวกัน แต่ในบริบทนี้กล่าวถึง เฉพาะที่พูดต่อเนื่องจากกริยา « dire » เท่านั้น ซึ่งถือว่าเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว จึง

ต้องใช้กาล · PC ไม่ได้เชื่อมโยงว่าเป็นเหตุการณ์ที่จำเป็นประจำตั้งแต่ครั้งก่อนแต่อย่างใด

ในที่นี้ผู้เขียนเสนอสาเหตุของข้อผิดพลาดเพียง 4 ข้อเพราะเป็นสาเหตุสำคัญที่พบมากที่สุด กล่าวคือ มีจำนวนครั้งที่พบมากกว่า 10 % ของที่ข้อผิดพลาดทั้งหมดมีการใช้กาล IMP และกาล PC สลับที่กัน ส่วนสาเหตุอื่นๆ เช่น ความสับสนในเรื่องการเลือกใช้ศัพท์ หรือสาเหตุอื่นเนื่องมาจากประเภทของคำกริยา (กริยาที่ช่วยกริยาบอกการรับรู้ประสาทสัมผัส เป็นต้น) พบในปริมาณน้อยกว่า 10 % จึงไม่นำมากล่าวในที่นี้

ข้อผิดพลาดที่พบทั้ง 2 ประเภทนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เกิดจากการใช้กาลใดกาลหนึ่งโดยไม่เปลี่ยนแปลง ใช้ตามความเคยชิน (ตามความหมายของกริยาและโครงสร้างที่คุ้นเคย) ใช้ตามคำบอกเวลาที่มีอยู่ในประโยค จากข้อผิดพลาดทั้งหมดอาจสรุปได้ว่าการเรียนการสอนการใช้กาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ นักศึกษายังใช้กาลตามความคุ้นเคยมากกว่าการพิจารณาลักษณะของเหตุการณ์ (เหตุการณ์เปิดหรือเหตุการณ์ปิด) หรือบริบทที่แวดล้อม (มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์ที่ชัดเจน) นักศึกษายังไม่สามารถ “เข้าถึง” ระบบอดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสได้ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอข้อเสนอแนะบางประการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยได้ดังนี้

1. ควรมีการเรียนการสอนทฤษฎีการใช้กาลต่างๆในภาษาฝรั่งเศสควบคู่ไปกับการนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทต่างๆ กล่าวคือ หลังจากเรียนทฤษฎีแล้วควรมีการเรียนการใช้กาลในตัวอย่างประเภทต่างๆ เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์ เรื่องเล่า หรือวรรณคดี โดยให้มีการสังเกตลักษณะของเหตุการณ์ คำบอกเวลา หรือการเป็นเหตุการณ์หลักหรือเหตุการณ์รอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำอธิบายของครูอาจารย์จะช่วยให้นักศึกษาสามารถสังเกตวิธีการใช้กาลอย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

2. จะเห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้กาล IMP กับกริยาบอกสภาพและเลือกใช้กาล PC กับกริยาแสดงการกระทำ ดังนั้นนักศึกษาควรได้ศึกษาตัวอย่างและฝึกทำแบบฝึกหัดที่มีการใช้กาล IMP กับกริยาแสดงการกระทำและกาล PC กับกริยาแสดงสภาพให้มากขึ้น

3. บางครั้งข้อผิดพลาดอาจเกิดจากการแทรกแซงจากภาษาอื่นทั้งภาษาไทยที่เป็นภาษาแม่และภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาต่างประเทศที่หนึ่ง แม้ว่าจะมีจำนวนครั้งที่พบไม่มากนัก แต่ก็ควรให้มีการเปรียบเทียบระบบกาลในภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทยและ/หรือ ภาษาอังกฤษเพื่อให้นักศึกษาตระหนักได้ว่าการแปลประโยคมาจากภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษไม่สามารถนำมาใช้กับการเลือกใช้กาลในภาษาฝรั่งเศสได้

4. จากตัวอย่างข้อผิดพลาดที่ได้กล่าวมาแล้วอาจนำมาประยุกต์ในการสร้างแบบเรียนหรือแบบฝึกหัดเรื่องการใช้กาลใน

ภาษาฝรั่งเศสที่เหมาะสมกับนักศึกษาไทย ได้ โดยเน้นในส่วนที่นักศึกษา "เข้าไม่ถึง" และสร้างแบบฝึกหัดเน้นที่ย้ำข้อบกพร่องของนักศึกษา

5. บทสรุป

การใช้อดีตกาลเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส จากข้อมูลเท่าที่รวบรวมได้ทำให้ทราบว่านักศึกษาเลือกใช้กาลผิดพลาดเพราะนักศึกษามักเลือกใช้กาลเดียวกันโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลง ใช้กาลแบบอัตโนมัติอย่างไม่

ถูกต้อง และใช้กาลผิดเนื่องจากคำบอกเวลา บางคำ รวมถึงประเภทของกริยาและลักษณะของเหตุการณ์ การวิเคราะห์สาเหตุและข้อเสนอแนะนี้เป็นเพียงข้อสังเกตของผู้เขียนเท่านั้น การวิเคราะห์นี้อาจเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์การเลือกใช้กาลอื่นๆในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทยได้ ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป ส่วนข้อผิดพลาดในการใช้ปัจจุบันกาลที่ไม่ได้นำมาศึกษาในบทความนี้ เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าจะนำมาวิเคราะห์ต่อไป

บรรณานุกรม

นิตยา กาญจนวรรณ. "ภาษาไทยแสดงกาลอย่างไร." วารสารอักษรศาสตร์ 11,2 (กรกฎาคม 2522), 5-19. พงษ์เทพ บุญศรีโรจน์. แถบโมเบียส : สายพานหน้าเดียว [Online] Accessed 1 September 2006.

Available from <http://www.ipst.ac.th/article/science-m/sci-m19.html>

ราชบัณฑิตยสถาน. ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2546

อัญชลี สิงห์น้อย. "วัจนปฏิบัติศาสตร์และคำประสมไทย." ใน พลวัตของภาษาไทยปัจจุบัน. กฤษดาภรณ์ หงส์คารมภ์และจันทิมา เขียวมานนท์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549, หน้า 3-21.

อิงอร สุพันธ์ุณี. "กาลในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

BAYLON, C. et FABRE, P. Grammaire systématique de la langue française. Paris : Nathan, 1978.

BRES, J. "Présentation". Langue française, n°138 mai 2003, p.3-5.

BUSSMANN, H. Routledge Dictionary of Language and Linguistics. Translated and edited by Gregory Trauth and Kerstin Kazzazi. London and New York : Routledge, 1996.

CINTAS, P. F. et DESCLES, J.-P. "Signification des temps grammaticaux." Français dans le monde. n° 214, (janvier 1988) : 54-59.

DE SALINS, G.-D. Grammaire pour l'enseignement/apprentissage du FLE. Paris : Didier/Hatier, 1996.

-
- DUBOIS, J. et al. Dictionnaire de linguistique. Paris : Larousse, 2002.
- GALISSON, R. et COSTE, D. Dictionnaire de didactique des langues. Paris : Hachette, 1976.
- HAMON, A. Cours pour tous : grammaire. Paris : Hachette Livre, 1995.
- IMBS, P. L'emploi des temps verbaux en français moderne. Paris : Klincksieck, 1960.
- MAINGUENEAU, D. L'énonciation en linguistique française : Embrayeurs, « temps » et discours rapporté. Paris : Hachette, 1991.
- MONNERIE-GOARIN, A. Les temps du passé et l'aspect du verbe : Théorie et pratique. Paris : Didier/Hatier, 1996.
- TESNIERE, L. "L'emploi des temps en français." BULAG. N° 7 (1980) : 25-47. cité in ALLOUCHE, V. "Proposition pour une syntaxe des temps du discours et du récit." Travaux de didactique du français langue étrangère. N° 10 (1983) : 43-60.
- TOURATIER, C. Le système verbal français, Description morphologique et morphématique. Paris : Armand Colin, 1996.

Guide du visiteur de Lopburi

Predee PHISPHUMVIDHI¹

Destiné à ceux qui désirent se perfectionner dans la connaissance de l'histoire de la Thaïlande, notamment à l'époque où l'épanouissement des relations franco-siamoises étendues sur plusieurs domaines, cet article se propose de donner des informations sur les sites touristiques dans la province de Lopburi, une des provinces bien connues autant comme site naturel que site culturel.

Nous en proposons d'abord l'histoire et insisterons sur l'importance de cette province dont les étapes de la fondations de la ville affirment la continuité de l'établissement humain. Vient ensuite la brève histoire de la ville, à partir de la construction de la résidence secondaire du Roi Phra Naraï, alors que Lopburi devint un bel endroit de vivre, jusqu'à l'époque du Roi Mongkut de la dynastie Chakri alors que la transformation des bâtiments a été réalisée en divisions administratives.

Nous donnons également l'histoire de certains sites touristiques notamment en ville et aux alentours, auxquels les étrangers ne manquent pas de se rendre. Certains temples bouddhiques et chrétiens sont remarquables autant pour leur beauté que pour leur importance historique. Les traces qui nous restent à présent nous permettent d'imaginer et de remonter à l'époque du grand croisement culturel. À la fin de notre article, un glossaire des termes spécifiques sélectionnés est présenté afin que ces termes soient utiles aux guides.

Introduction

La province de Lopburi est une des provinces bien connues qui se trouve dans la région centrale de la Thaïlande. On a trouvé des traces archéologiques et historiques indiquant que cet endroit avait été développé à partir de la période préhistorique comme le montrent les sites archéologiques de

¹ Enseignant de français, Département des Langues Occidentales, Faculté des Sciences humaines et sociales, Université Burapha

Ban Koh Charoeun, Ban Tha Kae, Ban Huay Pong et le centre militaire, liés à la société agricole². Puis, quelques sites ont été développés dans la ville, influencés par la culture indienne des VI – VIIesiècles appelé période de Davāravati³.

Pendant les Xe – XIIIe siècles, Lopburi fut sous l'empire khmer, dont le Prang Khake et le Prang Sam Yod sont de bons témoignages. Pendant la période d'Ayudhdhaya, Lopburi était la ville du prince héritier. Le roi U-Thong envoya son fils, Ramesuan, régner sur cette ville en 1350⁴. Lopburi ou Louvo connut son importance sous la règle du roi Phra Narai (r.1656 – 1688) qui fit construire le palais et la forteresse en 1666, restaurés en 1856 sous le règne du roi Rama IV de l'époque Rattanakosin.

Le roi Phra Narai "Phra Narai Maharaj", 27e roi d'Ayudhdhaya, est le fils du roi Prasat Thong, fondateur de la dynastie Prasat Thong. Son règne commence par le tumulte, car les révoltes ont eu lieu, à cause du mécontentement des mandarins ayant perdus leurs

pouvoirs. Pour éviter la révolution politique, il a dû chercher asile et Lopburi fut son choix. Il fit construire un palais en 1666 comme résidence secondaire⁵, la salle du trône et la salle d'audience des ambassadeurs étrangers. Il aimait bien y rester, chaque année, pendant 8 à 9 mois. La beauté solennelle de la ville de Lopburi est citée régulièrement dans les récits des étrangers. En voici une longue description d'un Français, Nicolas Gervaise, qui est venu au Siam en 1685.

² Département des Beaux Arts, Culture, Développement historique, Identité et Ressources intellectuelles dans la province de Lopburi, 2ème édition, Bangkok : Kurusapha, 2005 pp. 34 – 37

³ Thida SARAYA, Sri Davravadi, Bangkok : Muang Boran, 1995.

⁴ Gilles DELOUCHE, "traduction de la version dite de Luang Prasat des Annales d'Ayutthaya" dans Cahiers de l'Asie du Sud-Est, No. 25, 1er semestre 1989 p.123.

⁵ Département des Beaux Arts, Phra Narai Ratchanivet, version française, Bangkok, 1989 pp. 21 – 22.

Louveau, que les Siamois appellent communément Noccheboury, est une ville qui est, pour ainsi dire, dans le royaume de Saim ce que Versailles est en France. Les anciens Rois avaient une maison de plaisance, mais il y avait plus de cent ans qu'elle avait été abandonnée, lorsque celui qui règne aujourd'hui la fit rebâtir. Cette ville est située dans une plaine du haut país où les débordements n'arrivent point, elle peut avoir une demie lieue de tour, son plan est presque carré, et son enceinte n'est que de terre revêtue d'espace en espace de quelques bastions de brique : Durant les inondations du País elle est presque entourée d'eau ; en tout autre temps elle n'est arrosée que d'un côté par un petit bras de la grande Rivière, qui n'est pas assez profond pour pouvoir porter de grands bateaux.....le palais que le Roi y a nouvellement bâti sur le bord de la Rivière, en fait le plus bel ornement, il n'est pas si magnifique que celui de Sijouthia, mais il a quelque chose de plus gai...⁶

Et ici, l'admiration du père Tachard, un jésuite à la cour du Siam.

Huit jours après, le roi sortit encore de son palais avec la princesse et toutes ses femmes pour aller à Louvo. C'est une ville à quinze ou vingt lieues de Siam vers le nord, où il passe neuf ou dix mois de l'année, parce qu'il y est plus en liberté, et qu'il n'est pas obligé de s'y tenir renfermé comme il fait à Siam, pour entretenir ses sujets dans l'obéissance et dans le respect.....

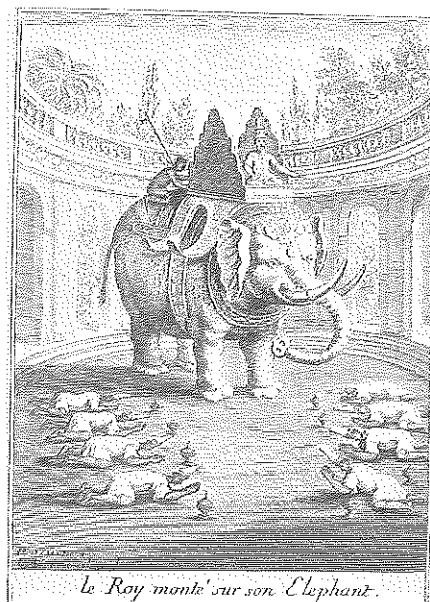
La ville de Louvo est dans une situation très agréable et dans un air fort sain. Son enceinte est assez grande, elle est fort peuplée depuis que le roi y fait un long séjour. On a dessein de la fortifier, et M. de la Marre, habile ingénieur, que M. l'ambassadeur a laissé à Siam, a déjà dressé le plan des fortifications, qu'il y faudrait faire pour la rendre une place forte et régulière⁷. Elle est située sur une hauteur qui découvre tout le pays d'alentour, qui n'est commandée d'aucun endroit, et qui est baignée par un côté d'une grosse rivière qui passe au pied. Il est vrai que cette rivière n'est considérable

⁶ Nicolas GERVAISE, Histoire Naturelle et Politique du Royaume de Siam, Paris : Claude BARBIN, 1688 pp. 50 – 51

⁷ M. de la Mare est ingénieur français venant du Siam avec la mission diplomatique de Chevalier de Chaumont, envoyé de Louis XIV en 1685. Il travaillait comme ingénieur et réalisé les plans des villes afin de faire fortifier. Il reste à nos jours les plans de la fortification de manière européenne des ville-clés du royaume par exemple Bangkok, Lopburi, Songkla.

que durant l'inondation. Mais comme l'inondation et les pluies durent sept ou huit mois, on ne peut guère assiéger la ville de ce côté-là, qui est outre cela extraordinairement escarpé. Les autres côtés sont ou des marais que l'on peut inonder aisément, ou des hauteurs faites en amphithéâtre, qu'on a dessein de renfermer dans la ville, et qui serviront de profonds fossés et de remparts terrassés à l'épreuve de toute sorte d'artillerie. On travaillera aux fortifications de Louv⁸ dès qu'on aura fortifié Bangkok, qui est une place plus importante et comme la clé du royaume de Siam. Ces ouvrages seront bientôt achevés, parce qu'on y emploiera une infinité d'ouvriers, et que le terrain n'est pas difficile à remuer⁹

Lorsque le roi mourut en 1688¹⁰, tous les corps administratifs furent transférés à Ayutthaya. Lopburi a donc été donc laissé ruiné. Il faut attendre l'époque Rattanakosin, pendant laquelle

Le Roy monte sur son Elephant.

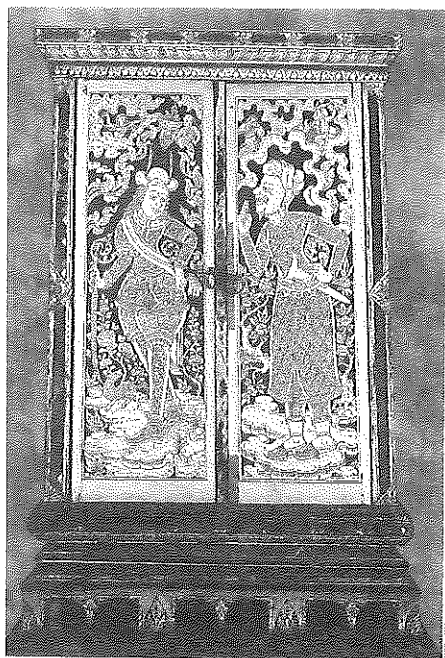
le nom de Lopburi renaît, pour que le roi Rama IV décide de la restaurer et de construire de nouveaux bâtiments tels que Phra Thinang Phiman Mongkut et les bâtiments Phra Prathieb puis il donna le nom de ce palais "Le Palais Phra Narai Ratcha Nivej"¹¹. Sous le règne suivant, le roi Rama V offrit les bâtiments

⁸ On trouve le plan de cette ville dont les forts et l'enceinte sont réalisés en style occidental. Il existe aujourd'hui deux forts aux deux coins de la ville.

⁹ D'ailleurs, la fortification à Bangkok ne s'acheva pas bien en raison des difficultés et des problèmes causés avec la troupe française qui s'est débarquée au Siam en 1687. Le nombre des ouvriers diminue tandis que le rumeur de la révolution s'est répandu. Les Français sont donc contraints à en sortir en fin 1688.

¹⁰ On ne parle pas des détails de la Révolution de 1688 au Palais de Lopburi. Il semble conclure ici que la xénophobie des Français se répandent partout le royaume, et que le mécontentement des mandarins siamois envers la position des Etrangers, en particulier Constance Phaulkon, premier ministre du Roi Phra Narai, est plus élevé.

¹¹ Recueil des Annales volume 25 : histoire des édifices que font bâtir le Roi Rama IV, Bangkok, 2004 p. 49

Phiman Mongkut au gouvernement pour servir de mairie, puis en 1924 elle devint un musée, puis en 1961 devenue le musée national Somdej Phra Phra Narai.

Le Palais de Lopburi ou le Palais Phra Narai Ratcha Nivej

Le palais Phra Phra Narai Rajcha Nivej qui a une superficie de 16.4 d'acres a aussi un plan carré. Ce palais

donne sur la ville et l'arrière donne sur le fleuve Lopburi. L'enceinte du palais, en brique, a des bornes sacrées placées tout au long du mur. Au milieu et aux coins du mur se trouve, une tour de garde à la base de laquelle se trouve un trou pour placer un canon. Il y a onze portes : la porte principale et la porte d'entrée dans chaque cour. Toutes les portes sont sur le même modèle, c'est-à-dire avec une grande arche gothique, le toit en forme de Mandapa, le tympan est orné en stuc de motifs floraux qui est l'art typique du règne du roi Phra Narai¹².

A la porte et au mur se trouvent des petites niches en arche¹³, environ 2,000 alignées pour mettre des lampes de l'huile pendant la nuit. L'enceinte du palais se compose de trois parties divisées par un mur : la cour extérieure, la cour intermédiaire et la cour intérieure.

1. La cour extérieure

Cette partie qui donne sur l'Est comprend trois portes principales. On trouve des bâtiments, datant du règne

¹² Michel Jacques-Hergoualc'H, L'Europe et le Siam au XVII – XVIII siècles : apports culturels, Paris : L'Hamattan, 1993 pp. 233 – 255.

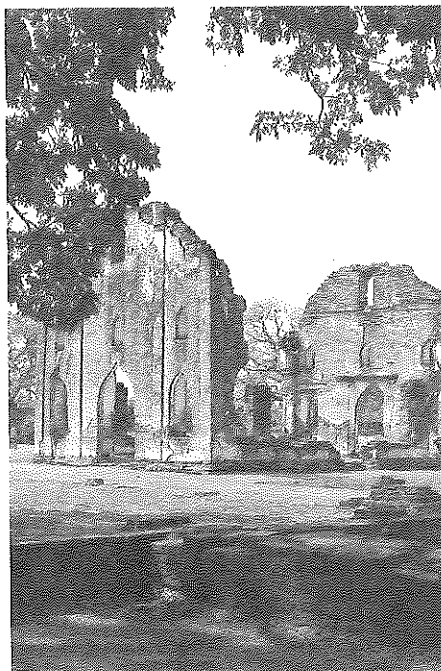
¹³ L'origine des niches en arche sont une question du débat parmi les historiens d'art en Thaïlande. Jadis, plusieurs croyaient qu'elles sont influencées par l'art baroque-gothique de l'Europe et ont été introduites au Siam via les Français ou d'autres européens. À présent, les spécialistes en histoire d'art se mettent d'accord ; elles ressemblent à l'art iranien dont l'influence se répandit au Siam depuis bien longtemps à la faveur du commerce entre états et de l'apparition des Maures dans le royaume, qui est datée presque un siècle avant l'arrivée des Français. Nous appelons donc l'art persan pour identifier certains modèles d'art adoptés dans la construction de Lopburi.

du roi Phra Narai ; le réservoir d'eau, les entrepôts, la grande salle de réception, le bâtiment Phra Chao Hao et l'écurie des éléphants royaux.

1.1 Le réservoir d'eau. Construit en brique, avec des murs assez épais dans lequel on a découvert beaucoup de tuyaux enterrés pour distribuer l'eau à tous les bâtiments. Le système de canalisation provient de l'eau d'un lac appelé Ang Sub Lek situé au milieu du village à l'est hors de la ville.

1.2 Les entrepôts Sib Song Thong Phra Klang¹⁴. C'est le bâtiment parallèle de douze bâtiments : chacun composé de six salles, en face l'un de l'autre servant à conserver les marchandises royales par exemple de l'ivoire, de l'étain, des tissus, des ustensiles ou des cadeaux du roi comme des vêtements et des épées pour offrir à ceux qui méritent.

1.3 La grande salle de réception. Selon les récits de voyage d'étranger, ce bâtiment se situait au milieu du jardin

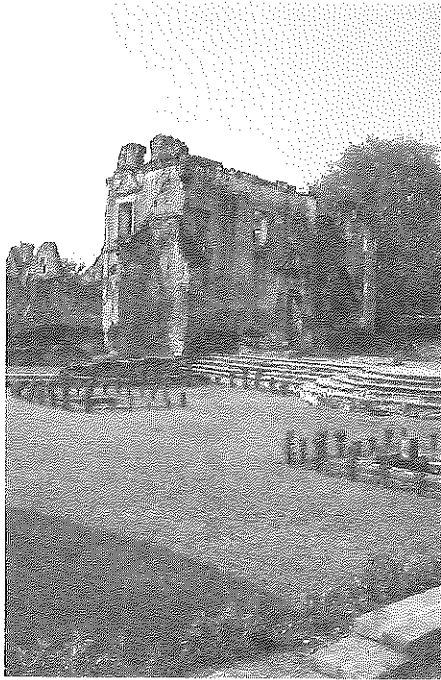
des fleurs et des plantes. Il y avait de petits canaux dans lesquels trouvait un jet d'eau devant le bâtiment. La réception des étrangers, notamment les Français, eut lieu dans cet édifice en 1685 et 1687¹⁵.

1.4 Le bâtiment Phra Chao Hao. Le roi Rama IV a supposé que le mot "Phra Chao Hao" était un mot d'origine khmère signifiant "appeler"¹⁶ mais il est possible que ce bâtiment soit l'endroit

¹⁴ Sib Song Thong Phra Klang, littérairement les douze bâtiments de trésor royal est un thème idéologique désignant l'exubérance et la richesse. Bien que nous n'en trouvions pas douze, nous appelons encore Sib Song Thong Phra Klang.

¹⁵ Notons que la cérémonie de la remise de lettre de créance et des présents doit avoir lieu dans le Palais à Ayutthaya. Nul d'événement ne s'est passé à Lopburi, à l'exception des réceptions non-officielles ou plutôt personnelles.

¹⁶ Et pour cette raison que ce bâtiment semble servir de salle de réunion pour les mandarins siamois. Une des épisodes de l'histoire de la fin du règne Phra Narai marquée que Phra Petracha et son fils, Oc Luang Sorasak, font réunir les mandarins dans ce bâtiment pour demander leur avis.

ou l'on abritait l'image de Bouddha Principal du palais de Lopburi, à l'intérieure duquel il reste encore un socle en stuc. En effet, le nom Phra Chao Hao serait le nom de l'image du Bouddha dans cet édifice-là. Le bâtiment Phra Chao Hao est un bon exemple d'une construction architecturale du règne Phra Narai, c'est-à-dire les portes et les fenêtres sont encore de style thai classique pur¹⁷.

1.5 L'écurie des éléphants royaux. Elle se situe près du mur de la

cour intermédiaire. On y trouvait les dix équidés et quadrupèdes destinés aux processions royales.

2. La cour intermédiaire

Il y a deux portes principales pour y entrer et deux bâtiments datent du règne du roi Phra Narai ; celui de Phra Thinang Chandra Phisarn et celui de Dusit Sawarn Thanya Mahaprasat. En outre, le roi Rama IV a érigé en 1856, le bâtiment Phiman Mongkut et la maison des gardiens¹⁸.

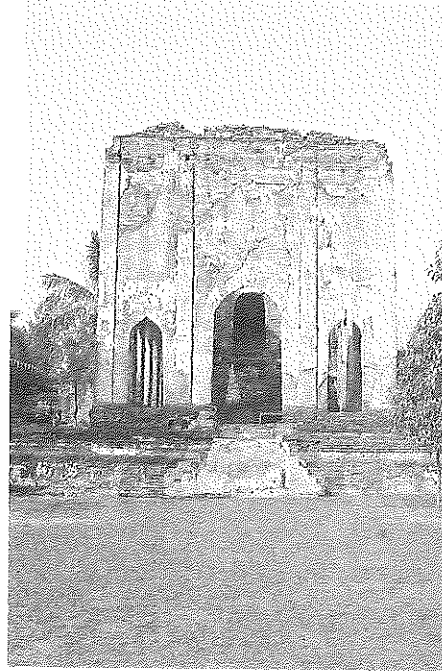
2.1 Phra Thinang Chandra Phisarn. Cet édifice était la salle de réunion¹⁹. Elle a été édifée en 1675, en style thai pur. On suppose qu'il s'agit du premier bâtiment construit dans ce palais car les caractéristiques architecturales révèlent le style thai classique du temps de Phra Narai : fenêtre en ogive sur le devant et une sorte de balcon ouvert. C'est ensuite le roi Rama IV qui l'a restauré et l'a transformé en musée exposant des objets d'art : statues du Bouddha, poteries, etc.. Dans la cour, on peut admirer la statue du Bouddha en pierre, protégé par le Nāga, de style Lopburi.

¹⁷ Département des Beaux Arts, Phra Narai Ratchanivet, op.cit., p. 30.

¹⁸ Recueil des Annales volume 25 : histoire des édifices que font bâtir le Roi Rama IV, Bangkok, 2004 p. 49 – 50)

¹⁹ Département des Beaux Arts, Phra Narai Ratchanivet, op.cit., p. 42.

2.2 Phra Thinang Dusit Sawarn Thanya Mahaprasat. C'est le bâtiment où le roi Phra Narai recevait les ambassadeurs étrangers. Le toit du bâtiment est en forme de Mandapa. Au milieu de la grande salle se trouve un trône "fenêtre" où le roi se présentait lors de la réception. Les murs intérieurs sont décorés de miroirs français²⁰, de motifs floraux dorés au plafond en alternance avec des cristaux d'Europe. Quant aux murs extérieurs, à la base, percent des petites niches pour éclairer le palais avec des lampes de l'huile.

2.3 Phra Thinang Phiman Mongkut. Erigé par le roi Rama IV en 1863, cet édifice se compose de quatre bâtiments: le bureau royal "Phra Thinang Aksom Sastrakom", la salle d'armes "Phra Thinang Chai Sastrakorn", la salle d'audience "Phra Thinang Visutthi Vinit Chai", et la demeure royale "Phra Thinang Phiman Mongkut". Sous le règne du roi Rama IV, cet ensemble servait d'hôtel de ville. Plus tard, après la construction de la nouvelle ville de Lopburi, le siège de l'hôtel de ville y est transféré et tous les bâtiments ont été transformés en musée national du roi Phra Narai.

2.4 La maison des gardiens. C'est la maison pour les gardiens, les soldats. Construit sous le règne du roi Phra Narai, ces bâtiments avec la porte d'entrée en forme d'arche se trouvaient aux deux coins d'entrée de la cour intermédiaire.

3. La Cour Intérieure.

Cette partie qui, au temps du roi Phra Narai, avait une seule porte d'entrée se trouvait plus basse que les autres parties. Il n'y avait qu'un bâtiment, Phra Thinang Sutha Sawarn. Et à l'époque du roi Rama IV, il a fait construire les bâtiments réservés aux

²⁰ Henry GINSBURG, "List of goods for King Narai, 1680" dans Thai Art and Culture, Chiang Mai : Silkworms Books, 2000 p. 42.

construction symbolise la croyance des Bouddhistes de l'école Grande Véhicule des anciens khmers qui voulait montrer que le Bouddha a trois corps.

Le Prang central abritait la statue du Bouddha, protégé par le Nāga, en grès. À droite était la statue du Bodhisatava Avalokitesvara, à gauche se trouvait celle de Prajnaparamita, la divinité de la sagesse.

Le Prang Sam Yod a été construit en latérite et un peu du grès, décoré pittoresquement en stuc. À la porte, auparavant, il y avait un linteau mais ce qui existent seules à présent, les colonette gravées en statues d'ermites. Aux coins supérieurs du Prang se trouvaient des antéfixes en grès, gravées en divinité gardienne, en Vishnu ou en capuchon polycéphale de Nāga.

Sous son règne, le roi Phra Narai aurait voulu faire de la ville de Lopburi la capitale du Royaume. Probablement entre 1665 – 1667, il ordonna de restaurer le Prang Sam Yod et de construire le sanctuaire secondaire en l'art d'Ayutthaya mais on peut trouver l'art européen aux fenêtres et à la porte d'entrée. Le Prang Sam Yod a été

restauré plusieurs fois, notamment en 1926, en 1978, en 1980 ; en 1988, il devint enfin le symbole même de Lopburi.

3. L'autel Phra Karn

L'autel Phra Karn se trouve à Ampeur Meuang, près du Prang Sam Yod et du temple Nakorn Kosa.

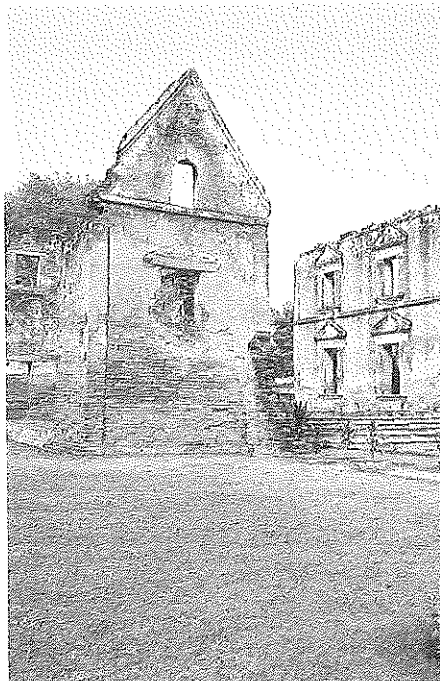
L'autel Phra Karn est de culte brahmanique-hindou et serait, probablement influencé par l'art khmer. La construction était un soubassement à gradins en latérite avec quatre escaliers, dans chaque orientaton. Le corps principal a été, au total, détruit mais pour son modèle, il avait le plan de celui du corps principal du Wat Phra Sri Ratana Mahathat de Lopburi ou ceux du Wat Phra Rama et Wat Ratchaburana à Ayutthaya, c'est-à-dire le seul Prang assez haut, l'avant-corps est différent de celui de l'art Bâyon. Sur la colline de l'autel se trouve aussi le culte bouddhique qui aurait été construit sous le règne du roi Phra Naraï, vers 1665-1667. Sa structure architecturale serait un sanctuaire secondaire ou de culte brahmanique, en brique, pour abriter le dieu Vishnu en grès²³.

²³ Département des Beaux Arts, Culture, Développement historique, Identité et Ressources intellectuelles dans la province de Lopburi, op.cit., p. 92 – 93.

4. La résidence des Ambassadeurs

La résidence des Ambassadeurs ou autrement dit la Maison Vicha Yen a été construite sous le règne du roi Phra Narai. Il est indispensable de savoir qu'à cette époque-là, les relations diplomatiques entre la France et le Royaume de Siam furent considérables. Les échanges d'ambassadeurs siamois en France et Français au Siam ont été menés à terme. Ce n'était pas seulement des relations diplomatiques, mais aussi des échanges de nouvelles technologies, d'arts et de commerces qui sont ainsi introduits. Il y eut beaucoup d'étrangers qui venaient et faisaient des échanges commerciaux.

En France, le Roi-Soleil, Louis XIV, envoya des ambassadeurs français au Siam, mené par le Chevalier de Chaumont, pour lier des relations et donner une lettre de créance au roi Phra Narai. Quant au Siam, le roi envoya deux fois des ambassadeurs en France : la première en 1681 fit naufrage mais il en arriva une seconde en 1685 dont le plus célèbre diplomate était Kosapan ou Oc Phra Visutthasunthorn²⁴. Avec le groupe

des ambassadeurs français introduit par Simon de la Loubère²⁵, il y a avait également des jésuites bien connues comme le père Guy Tachard.

L'une des raisons pour lesquelles les Français vinrent au Siam, c'était pour convertir des Thaïs au christianisme. Au Siam, le roi Phra Narai leur donna le privilège de construire une église, un hôpital et une maison au sud hors de la ville pour propager l'école chrétienne. Il reste à Ayutthaya actuellement une église dans le camps des Français,

²⁴ Dominique LEGRAND, "Dans les pas de Kosapan "Ok Phra Visut Sunthorn" Ambassadeur extraordinaire de Siam" Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français, 26ème année, vol. 95 – 96, juillet – décembre 2001 pp. 28 – 43.

²⁵ Dirk Van der CRUYSSSE, Louis XIV et le Siam, Paris : Fayard, 1991.

nommée l'église Saint Joseph située au bord de la rivière. À Lopburi, la construction de la résidence des ambassadeurs était pour les accueillir. Quelques années plus tard, Constance Phaulkon ou Chao Phraya Vicha Yen, a travaillé sous son règne et le roi lui donna ce bâtiment-là pour lui servir de résidence²⁶.

La Résidence des Ambassadeurs ou la Maison Vicha Yen se compose de trois bâtiments qui sont de style combiné entre l'art européenne et l'art thaï de cette époque.

L'enceinte de la résidence est composé d'un mur. On peut bien observer les trois portes principales pour entrer dans chaque partie : à l'ouest, au centre et à l'est. À l'ouest, se trouve un bâtiment à deux étages, en brique, et un autre long bâtiment étroit. La porte est en arc en plein cintre, supposant que c'était la résidence de Monsieur Constance Phaulkon. Au centre, il y avait le bâtiment important dont on trouve seulement la base.

Probablement, ce serait le beffroi et à l'arrière, l'église Notre-Dame de Lorette avec une porte d'entrée en forme de pignon avec des vitraux multicolores. À l'est, il y avait un bâtiment à deux étages. Devant celui-ci se trouvait un escalier en berceau. Pour les portes, elles sont du même style que celles de l'ouest.

5. Le Wat San Paolo (Le Temple Saint Paul)

C'est le temple chrétien dont le roi Phra Naraï donna le terrain aux missionnaires français pour que ceux-ci y fassent construire une église et aussi leur demeure, en plus d'un observatoire en 1685. Ce temple a une superficie de 0.48 d'acres.

L'église Saint-Paul se situe sur la colline. Il ne reste, à présent, que les murs stuqués divisant la salle en deux et la tour de l'observatoire. Si l'on regarde l'ancien plan, on trouvera que tous les bâtiments sont en forme de "L" et la tour se trouvait au milieu. Cette tour, de style thaï-européen était 14 mètres de haut, en brique stuquée. On y trouve la

²⁶ Le récit de Constance Phaulkon est hors de notre présentation. Il est d'origine grec, à l'issu probablement de la famille noble. Il travaille d'abord dans la compagnie anglaise des Indes orientale, et a déménagé en Inde avant de se rendre à Mergui et à Ayutthaya. De là, il est nommé comme mandarin siamois, ayant reçu le titre de Oc Luang Surasongkram. Après l'absence du Barcalon qui s'est chargé des Affaires Etrangères, il est désigné comme premier ministre. Sa fin de vie se trouve triste à cause de la révolution du palais en 1688. Sa femme, Dona Marie de Guimar est devenue cuisinière dans le palais, comme plus tard au titre de Tao Thong Keep Ma.

combinaison de décorations de style thaï aux fenêtres. De nos jours, il ne reste que deux murs à l'est et au sud-est. Ceux du nord et de l'ouest ont disparu²⁷.

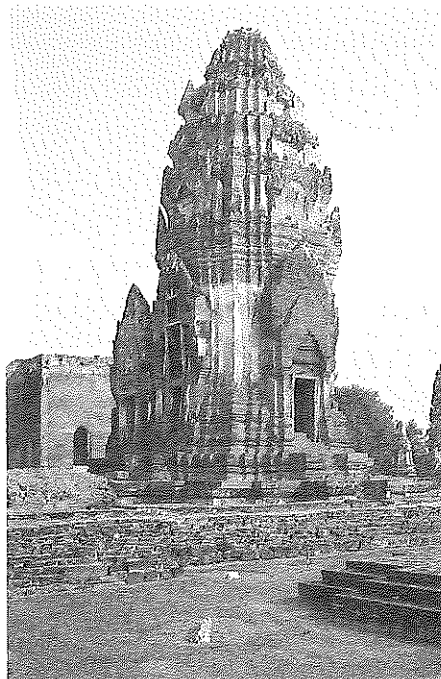
6. Le Phra Thinang Krai Sorn Sriharaj

Le Phra Thinang Krai Sorn Sriharaj ou le Phra Thinang Yen a été construit également sous le règne du roi Phra Naraï. Il voulait construire cet édifice pour servir de résidence royale et de salle de réception.

On trouve peu d'architecture européenne dans la construction, il serait donc possible que cet édifice ait été bâti dès les premières années de son installation à Lopburi.

Le Phra Thinang Yen est un édifice d'un seul étage, en quatre arêtes, avec une fenêtre pour le roi au milieu de l'avant-corps. Le porche et les fenêtres sont en arche thaïe.

À côté du Phra Thinang Yen se trouvait de petits bâtiments en brique. C'étaient la maison des gardiens et les pavillons des éléphants. Le Phra Thinang Yen garde son importance parce que c'était l'endroit où le roi Phra Naraï surveilla l'éclipse de lune du 11

décembre 1685 et l'éclipse solaire du 30 avril 1688.

On ne peut éviter cette épisode historique concernant l'histoire de l'astronomie franco-thaïe. En 1685 les ambassadeurs français, introduit par Chevalier de Chaumont, sont venus au Siam accompagnés de six missionnaires jésuites ; celui qui est réputé c'est le Père Tachard puisqu'il a décrit dans son journal tous les événements qui se passaient et aussi la tradition sous le règne du roi Phra Naraï et le règne suivant. L'arrivée des missionnaires

²⁷ Département des Beaux Arts, Culture, Développement historique, Identité et Ressources intellectuelles dans la province de Lopburi, *op.cit.*, p. 103.

apportait aussi de nouvelles sciences : les technologies, les mathématiques, l'astronomie, la médecine. Cette fois-là, ils ont offert un télescope au roi pour observer l'éclipse de lune en 1685. Leur but premier était non seulement d'offrir un cadeau extraordinaire au roi en Orient mais, pour leur propre intérêt, d'observer les éclipses afin de marquer et de vérifier les lignes des latitude et longitude pour qu'ils tracent correctement les itinéraires de la mappemonde. Ceci va faciliter, dans les temps à venir, le commerce inter-continental et les explorations maritimes.

En 1687, le second groupe des missionnaires français arriva au Siam, introduit par M. de la Loubère. Le groupe a eu la chance de remettre la lettre au

roi à Lopburi et aussi deux télescopes. Puis, le 30 avril, le roi Phra Narai regarda l'éclipse de soleil à Phra Thinang Yen²⁸.

À présent, de ce bâtiment ne reste qu'un édifice, sans le lac qui l'entourait mais on peut trouver des traces des barrages et le pavillon des chevaux à l'arrière.

Jusqu'à présent, Lopburi reste encore une ville touristique et historique à ne pas manquer pour les historiens, les chercheurs ou même des amateurs de beautés artistiques. La combinaison et l'atmosphère européenne se mélangent agréablement avec le style thaï. Les visiteurs, pour les recherches approfondies ou les amateurs, peuvent évidemment admirer non seulement ces sites bien connus mais également saisir la façon de vivre des gens de l'époque.

²⁸ Thai Astrology Association, Notes sur l'astrologie au Siam à l'époque du roi Phra Narai, Bangkok : Ministère des Sciences, 1999.

Lexique

Dans notre article, certains termes ne sont pas bien connus des amateurs, car ils sont identiques pour le domaine de l'histoire et de l'histoire d'art. Nous présentons ici la définition de ces termes pour qu'ils soient utiles à tous :

Bodhisatava Avalokitesvara : Être qui a résolu d'atteindre l'état du Bouddha et spécialement, le Bouddha historique avant l'obtention de l'Eveil. Les Bodhisatava sont nombreux dans le Mahayana dont l'un des plus célèbres et des plus grands est Bodhisatava Avalokitesvara, le Seigneur qui regarde vers le bas par la compassion

Davāravati : le royaume môn établi dans le delta du Menan et le nord de la péninsule malaise, développe entre les VIIe – XIe siècle

Grès : roche sédimentaire formée de nombreux petits éléments unis par un ciment de nature variable.

Jayavaraman VII : Grand roi khmer entre 1181 – 1219. Il a accepté le Bouddhisme comme essentiel, faisant bâtir plusieurs temples de style khmer.

L'art Bâyon : nom d'une ville attribuée à l'art florissant sous le règne du Jayavarman VII (1181 – 1219) dont les monuments de Tra Prom, Bayon, Pra Khan sont de bons témoins.

L'avant-corps : partie juxtaposée au corps principal d'un édifice. Normalement l'avant-corps donne sur l'est.

La divinité gardienne : gardiens de porte du temple. L'art traditionnel thaï les appellent Dvārapala

La fenêtre en ogive : fenêtre avec une niche pointue, l'art inspiré de l'art iranien.

La forme de pignon : décoration au sommet du fronton et de la tuile des édifice religieux, en forme de pignon.

La Grande Véhicule, Mahayana : nom donné à la doctrine par ses tenants qui la considèrent comme conduisant plus efficacement au salut en accordant un rôle essentiel aux Bodhisatava.

Le bouddhawat : partie réservée aux édifices du monastère : le sanctuaire principal, le sanctuaire secondaire, à l'exception de la résidence des bonzes.

Le capuchon polycéphale : partie extrême sud du toit.

Le linteau : pièce de pierre au dessus de la porte d'entrée d'un l'édifice. Le linteau est généralement gravé de scènes tirés du Ramayana ou des figures des Dieux

Le mandapa : salle ouverte, pavillon, salle de passage sur piliers

Le nāga : serpent mythique, dieu du sol, le plus souvent représenté sous la forme du cobra

Le Prang : monument religieux construit en forme de cloche ou de maïs surmonté d'une flèche. On y abrite des reliques du Bouddha selon la doctrine bouddhique, ou des statues des Dieux selon le Brahmanisme.

Le sanctuaire secondaire : Bâtiment du monastère qui abrite des statues du Bouddha où ont lieu des cérémonies religieuses.

Le sangkawat : la partie des résidences des bonzes, normalement séparée de bouddhawat par une muraille ou un petit canal.

Le tympan : espace sculpté de bois ou décoré, circonscrit entre plusieurs arcs ou plusieurs lignes droites.

- Les antefixes* : décorations de la tuile des édifices religieux.
- Le chédi* : monument reliquaire bouddhique.
- Le stupa* : monument funéraire bouddhique en forme de tumulus circulaire entouré d'une barrière et surmonté de parasol.
- Les latérites* : pierre rougeâtre de la zone tropicale humide. Elle est servie en générale comme matière pour le soubassement d'un édifice.
- Les petites niches en arche* : petites fenêtres pointues.
- Les reliques du Bouddha* : cendres ou reliques du Bouddha que les bouddhistes vénèrent le plus.
- Les tuiles vernissées en jaune* : tuiles garnies en couleur jaune de bâtiment.
- Prajñāpāramitā* : « Perfection de Sagesse », Bodhisatava féminisé présenté comme la Mère spirituelle de tous les Bouddha.
- Vishnu* : un des trois dieux de l'hindouisme, bienfaisant, conservateur et sauveur du Monde, protecteur des humaines. La figure est généralement présentée avec quatre bras, ses attributs sont le disque, la conque, la massue et le lotus.

Bibliographie

- Département des Beaux Arts, Culture, Développement historique, Identité et Ressources intellectuelles dans la province de Lopburi, 2ème édition, Bangkok : Kurusapha, 2005 .
- Département des Beaux Arts, Phra Narai Ratchanivet, version française, Bangkok, 1989.
- Dirk Van der CRUYSSSE, Louis XIV et le Siam, Paris : Fayard, 1991.
- Dominique LEGRAND, "Dans les pas de Kosapan "Ok Phra Visut Sunthorn" Ambassadeur extraordinaire de Siam" Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français, 26ème année, vol. 95 – 96, juillet – décembre 2001.
- Gilles DELOUCHE, "traduction de la version dite de Luang Prasoet des Annales d'Ayutthaya" dans Cahiers de l'Asie du Sud-Est, No. 25, 1er semestre 1989.
- Henry GINSBURG, "List of goods for King Narai, 1680" dans Thai Art and Culture, Chiang Mai : Silkworms Books, 2000.
- Michel Jacque-Hergoualc'H, L'Europe et le Siam au XVII – XVIIIe siècles : apports culturels, Paris : L'Hamattan, 1993.
- Nicolas GERVAISE, Histoire Naturelle et Politique du Royaume de Siam, Paris : Claude BARBIN, 1688.
- Recueil des Annales volume 25 : histoire des édifices que font bâtir le Roi Rama IV, Bangkok, 2004.
- Thai Astrology Association, Notes sur l'astrologie au Siam à l'époque du roi Phra Narai, Bangkok : Ministère des Sciences, 1999.
- Thida SARAYA, Sri Davravadi, Bangkok : Muang Boran, 1995

จากงาน **สอน** สู่งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน **ภาษาต่างประเทศ**

ดร. วสันต์ ทองไทย¹

ปฐมบท

สังคม

โลกในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ บนข่าวสารข้อมูล มีความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบุคคลในสังคมต้องมีการศึกษาค้นคว้า ติดต่อประสานงาน พบปะเพื่อดำเนิน กิจกรรมทางสังคมอยู่เป็นประจำ ภาษาต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญ ประการหนึ่งที่จะต้องใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล หรือถ่ายทอดความรู้วิทยาการต่าง ๆ แก่กัน ทั้งในระดับบุคคล ระดับองค์กรและระดับประเทศ ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพราะจะช่วยให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดความเป็นไทยสู่ความเป็นสากลได้

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความแตกต่างจากการเรียนในสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะไม่ใช่เพียงจะเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชาทางด้านภาษาเท่านั้น แต่ต้องเรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็น

เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ดีผู้เรียนต้องมีโอกาสฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองควบคู่กันไป ด้วย โดยภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ การศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ดังเช่นในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และศักยภาพในความคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมาย

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของหลักสูตร ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูลได้ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล สามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดได้ดี มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นความรู้ตามความถนัดความสนใจ เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หาความเพลิดเพลินและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยังได้กำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้ ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึงการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ภาษาและวัฒนธรรม (Culture) หมายถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษาภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและ

โลก (Communities) หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาเทคนิคการสอนที่หลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังเช่น การสอนภาษาต่างประเทศด้วยการใช้ประสบการณ์ทางภาษา การสอนด้วยเกม เพลง นิทาน การแสดงบทบาทสมมติ การสอนภาษาด้วยวิธีธรรมชาติ การสอนด้วยสื่อต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุทัศน์ การฝึกทักษะทางภาษา การสอนแบบร่วมมือ ซึ่งการหาแนวทางในการสอนทั้งหมดนี้เกิดจากความตั้งใจ มุ่งมั่นของครูที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของตน ซึ่งถือว่าเป็นงานประจำในหน้าที่ที่ครูภาษาต่างประเทศต้องทำอยู่แล้ว

จากการสอนสู่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากงานประจำที่เกิดจากความตั้งใจของครูที่ต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนทางภาษาต่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากครูภาษาต่างประเทศต้องการให้งานสอนประจำนี้กลายเป็นงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก็ย่อมทำได้ เพราะงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่

มีคุณค่านั้นควรมีจุดเริ่มต้นมาจากการตั้งใจของครูดี คำกล่าวของนักการศึกษาท่านหนึ่งที่ว่า "ครูดีเป็นนักวิจัยได้" นั้นหมายความว่า หากครูสอนภาษาต่างประเทศมีความตั้งใจ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เป็นงานประจำในหน้าที่ของตนแล้ว และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูคนนั้นย่อมเกิดขึ้นได้ไม่ยาก และเป็นงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มาจาก การปฏิบัติการสอนของครูคนนั้นจริง ๆ ซึ่งหากงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นเช่นนี้แล้วงานวิจัยเรื่องนั้นย่อมเป็นงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีคุณค่า

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ถือว่าเป็น การทำวิจัยอย่างหนึ่งที่เป็นกระแสหลักของ ครูผู้สอนในยุคปัจจุบัน ซึ่งครูบางคนอาจ ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยความ เต็มใจที่ตนเองเพราะอยากจะได้เรียนรู้ และ พัฒนาการทำงานของตนเอง หรือครูบางคน อาจต้องทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพราะถูกสภาพแวดล้อมต่าง ๆ บังคับ เช่น เป็นคำสั่งของหน่วยงาน ทำการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อความคิดความชอบ หรือทำตามกระแสนิยม ถ้าการทำกรวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูเกิดขึ้นอันเนื่อง มาจากสาเหตุหลังแล้ว ครูคนนั้นก็มองว่า การกรวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนนั้นเป็นเรื่องที่ยุ่ยาก น่าเบื่อ เพิ่มภาระการทำงาน ให้แก่ตนเอง ซึ่งครูที่ทำกรวิจัยปฏิบัติการใน ชั้นเรียนในลักษณะเช่นนี้มักจะทำการวิจัย

ปฏิบัติการในชั้นเรียนเรื่องใดก็ได้เพียงแต่ขอ ให้ได้ทำ หรือได้มีผลงานที่ปรากฏเท่านั้น ซึ่ง การทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนใน ลักษณะเช่นนี้ย่อมไม่เกิดคุณค่าที่แท้จริง ของการวิจัย ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเป็น เพียงกระดาษที่เหมือนหมึกเท่านั้น

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็น การวิจัยที่มุ่งหาคำตอบในงานปฏิบัติการ สอนของครู เพียงแต่ครูได้ย้อนมาพิจารณา ถึงการสอนของตนแล้ว มีการทบทวนการ สอนของตน เช่น อาจทบทวนว่าการจัดการ เรียนการสอนนั้นเป็นอย่างไรบ้าง มีความ เหมาะสมแก่การนำมาใช้หรือไม่ มีสิ่งใดบ้าง ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข หรือหากต้องจัดการ เรียนการสอนในลักษณะเช่นนี้ กับเนื้อหา สาระเรื่องใหม่ หรือกับผู้เรียนกลุ่มอื่นแล้วครู จะปรับปรุงการสอนของตนอย่างไร และเมื่อ จัดการเรียนการสอนแล้วผู้เรียนเกิดการเรียน รู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งหากว่า ครูมีการตั้งคำถามถึงประสิทธิภาพใน การสอนของตนดังตัวอย่าง และครูได้มีการ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อแสดงหลักฐานของ การตอบคำถามดังกล่าว แล้วนำมาเรียบ เรียงเพื่อนำเสนออย่างเป็นระบบ นั่นก็คือ การทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู นั้นเอง

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็น การวิจัยที่เกิดขึ้นควบคู่พร้อมกับการ ปฏิบัติการสอนของครู ซึ่งในการสอนหากครู มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการสอนของตน หรืออาจเรียกว่าคำถามการวิจัย (Research Question) คือครูอาจมองถึงการหาคำตอบ

ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศได้ปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว ดังนั้นจากงานประจำของครูผู้สอนภาษาต่างประเทศนี้หากเพียงแต่ครูมีการตั้งคำถามการวิจัยเพื่อทบทวนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในหน้าที่ของตน มีการเก็บ

รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้นมาวิเคราะห์ แปลความหมายเพื่อตอบคำถามการวิจัยที่กำหนด และมีการเรียบเรียงสิ่งที่ครูได้ลงมือปฏิบัติการสอน และสิ่งที่ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติการสอน เพื่อเผยแพร่ให้แก่เพื่อนครู หรือสาธารณชนได้รับรู้ นั่นแสดงว่าครูผู้สอนภาษาต่างประเทศได้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีคุณค่าเพื่อให้สมกับคำกล่าวที่ว่า ครูดีเป็นนักวิจัยได้

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- Atweh Bill and Others. 1998. Action Research in Praclice. New York : Routledge.
- Kemmis Stephen and McTaggart Robin. 1990. The Action Research Planner. 3rd edition. Victoria : Deakin University.
- Elliot John.1991. Action Research for Educational Change. 2nd edition. Buckingham : Open University.

“Lettres thaïlandaises”

Ubonwan CHOTWISIT¹

“Land’s End”, le 20^x ²¹/_{bre} 06

Ma chère Geniviève,

Ça va? Toujours en pleine forme et en mouvement? Il y a longtemps que je ne t’ai pas écrit, parce que... Ben, tu sais déjà pourquoi et je ne veux pas t’ennuyer en te répétant les mêmes raisons. Mais, voilà, je peux respirer un peu car je viens de terminer les cours de ce semestre. Et je t’écris parce que j’ai pas mal de choses à te dire, et bien sûr, parce que je pense à toi.

Tout d’abord, je ne peux pas ne pas parler du “Golden Jubilee” pour célébrer l’accession au trône de notre roi bien aimé il y a soixante ans. Comme tu le sais peut-être, Sa Majesté est le roi qui règne depuis le plus longtemps au monde. Nous avons eu des fêtes pour célébrer cette occasion toute l’année, mais la plus importante a été celle du 9 juin 2006. Et, peut-être, as-tu vu à la télé que tous les Thaïs qui se sont rassemblés sur plusieurs grands parcs publics portaient les hauts jaunes (la couleur du roi -- il est né un lundi). Un moment

inoubliable est quand Sa Majesté se tenait debout sur le balcon de l’Assemblée Nationale en souriant un peu et en agitant doucement la main devant des milliers et des milliers de ses sujets. J’ai vu à la télé beaucoup de monde pleurer. Moi aussi, je n’ai pas pu m’en empêcher.

Beaucoup d’étrangers ne comprennent pas pourquoi on aime tant Sa Majesté. Cela semble impossible! Bon, bien sûr, c’est plus que possible. La raison est simple. Sa Majesté est généreuse et elle travaille très, très dur pour son peuple. Sa Majesté est le roi idéal de Fénelon ou “le roi philosophe” de Voltaire qu’ils n’ont pas trouvé de leur vivant. Dans les Aventures de Télémaque, le précepteur Mentor explique à Télémaque ce qu’est un roi et il lui donne en exemple Minos, un roi tout dévoué à son peuple:

“Ce n’est point pour lui-même que les dieux l’ont fait roi; il ne l’est que pour être l’homme des peuples : c’est

¹ Enseignante de français, Faculté de l’Humanité, Université Prince of Songkla

aux peuples qu'il doit tout son temps, tous ses soins, toute son affection, et il n'est digne de la royauté qu'autant qu'il s'oublie lui-même pour se sacrifier au bien public."

Les plus de 3000 projets que Sa Majesté a initiés pour aider son peuple à vivre mieux sont des preuves plus que suffisantes pour affirmer que Sa Majesté correspond tout à fait à ce portrait du roi idéal. Sa Majesté est un vrai génie. En résumé, ses projets couvrent des domaines très vastes dont les champs d'application vont de la terre au ciel. Il m'est impossible ici de tout évoquer mais permets-moi tout de même de te donner un magnifique exemple, celui nommé "the elephant grass", ("ya phaek" en thaï) une sorte d'herbe qui aide à réduire l'érosion, à dépolluer la terre et l'eau. Elle est un grand remède pour le problème de l'environnement chez nous. Je crois bien aussi qu'il n'y a pas d'autres palais au monde où il y a des terres cultivées, des rizières et une rizerie. Sa Majesté a même labouré la terre elle-même quand elle était plus jeune. Sa Majesté "cultive" vraiment "son jardin" au sens de Voltaire. Sa Majesté est [le] vrai philosophe" dont Voltaire a parlé dans sa lettre à Damilaville, datée du 1er mars 1765:

"Le vrai philosophe défriche les champs incultes, augmente le nombre des charrues, [...] occupe le peuple et l'enrichit; [...] et met le cultivateur en état de les payer avec allégresse. Il n'attend rien des hommes, et leur fait tout le bien dont il est capable. Il a l'hypocrite en horreur, mais il plaint le superstitieux; enfin il sait être ami."

En somme, je peux te dire que Sa Majesté est un génie scientifique et artistique. Elle compose et joue de la musique. Ses chansons nous ont égayés tout au long des années.

Et pour protéger son peuple du suicide comme durant l'année 1997 lors de la crise économique, Sa Majesté enseigne et a enseigné aux Thaïlandais l'autosuffisance économique. Beaucoup de capitalistes n'aiment pas cela, car ils veulent être très, très riches. Ne pense pas qu'on ne peut pas s'enrichir avec la théorie de Sa Majesté. On le peut, mais avec sagesse. Cependant, on veut beaucoup et tout de suite. Ce type de modèle économique pourrait certainement être un remède contre la catastrophe économique. Et si on avait écouté Sa Majesté, on n'aurait pas autant souffert qu'en 1997. On aurait eu un antidote efficace contre ce mal. Cette

théorie est réalisable et pourrait aider de nombreux pauvres dans le monde. Sa Majesté nous apprend, par sa philosophie de l'autosuffisance économique identique à celle présentée par Voltaire dans *Candide*, que nous n'avons pas besoin d'avoir "une vaste et magnifique terre" pour vivre heureux. Nous pouvons cultiver un petit terrain pour pouvoir mener une bonne vie à notre échelle, parce que "le travail éloigne de nous trois grands maux, l'ennui, le vice, et le besoin." Une société sans ces "trios grands maux" pourrait déjà être un petit "Eldorado". Qu'en penses-tu? Les Nations Unies l'ont comprise et voudraient la faire connaître au tiers-monde.

Certains ont dit que notre amour pour Sa Majesté est le résultat d'une propagande. Si Sa Majesté n'avait pas vraiment travaillé, l'amour pour Sa Majesté n'aurait pas été aussi grand et aussi durable. On peut par contre bien voir ce qu'est une propagande chez beaucoup de nos politiciens. "Le Reality Show" de l'ancien premier ministre déposé est un très bon exemple. Il a gaspillé 15 millions de bahts de l'argent public en trois jours pour faire son "show" dans un district et il a gagné tous les votes de ce district sans même payer

un sou de sa poche! Notre pays est pauvre et gaspiller 15 millions de bahts comme ça! L'argent aurait pu être utilisé plus sagement pour le bien public.

En ce moment, on s'inquiète beaucoup pour la santé de Sa Majesté qui aura 80 ans en 2007. Sa Majesté paraît très fragile, mais n'arrête pas pour autant de travailler. Nous voudrions bien que Sa Majesté vive avec nous aussi longtemps que possible. Sa Majesté est au centre de tous nos cœurs.

Bien que cette année soit une très bonne année pour nous, c'est aussi une très mauvaise année en ce qui concerne les catastrophes naturelles qui font des ravages en Thaïlande comme partout ailleurs dans le monde. Les ouragans, les inondations, l'érosion des fronts de mer, les tremblements de terre se passent plus souvent et ils font plus de dégâts et plus de morts qu'auparavant

On peut dire que c'est naturel, mais plusieurs recherches ont permis de constater que c'est aussi les actions des hommes qui en sont à l'origine. Chez nous, c'est évident que la déforestation a fait empirer les inondations d'octobre. Les courants étaient extrêmement forts parce qu'il n'y avait pas de forêts pour absorber l'eau.

Plusieurs provinces ont été sous l'eau pendant des mois. C'est lamentable de voir des milliers et des milliers d'hectares de rizières, des vergers et des maisons immergés sous l'eau. Beaucoup de gens ont dû vivre dans la rue pendant des mois! Plusieurs se sont noyés y compris des enfants et des personnes âgées. On a vu plus de cent mille troncs d'arbres (coupés et non coupés) dans l'eau! La vie quotidienne a été très, très difficiles pour les sinistrés. Tout ça est en partie la faute des entrepreneurs égoïstes et des fonctionnaires corrompus qui ont fait raser les forêts et les mangroves. Quelle punition mériteraient ces "mangeurs de forêts", qui ont indirectement tué leurs compatriotes, qui les ont fait souffrir douloureusement et qui ont tué la terre mère de Thaïlande! Cela me rappelle le poème "Contre les bûcherons de la forêt de Gastine" de Ronsard. Ronsard considérait les arbres comme des "déesses" comme nous, les Thaïlandais. Il les adorait et il avait beaucoup de peine à les voir couper. N'oublie pas qu'à l'époque de Ronsard, on ne coupait les arbres qu'avec de simples scies, non avec des machines comme aujourd'hui, qui peuvent ravager toute une montagne recouverte de forêt en quelques jours!

Et Ronsard trouvait déjà que toutes les peines humaines ne suffiraient pas pour punir les "meurtriers" de la forêt. Quelles peines pourrions-nous infliger à ces "multiples meurtriers" de nos jours?

"Ecoute, bûcheron, arrête un peu le bras!
 Ce ne sont pas des bois que tu jettes à bas;
 Ne vois-tu pas le sang, lequel dégoutte à force,
 Des nymphes qui vivaient dessous la dure écorce?
 Sacrilège meurtrier, si on pend un voleur.
 Pour piller un butin de bien peu de valeur,
 Combien de feux, de fers, de morts et de détresses,
 Mérites-tu, méchant, pour tuer nos déesses?"

Comme Ronsard exprime si bien mes sentiments contre ces "meurtriers", "ces criminels", "ces voleurs", "ces brigands", "ces bandits". Leurs crimes, même indirects, sont incommensurables. Ces ingrats qui ont tué leurs "pères nourriciers"! N'est-ce pas que nos ancêtres dépendaient de la forêt pour survivre? Quelle ingratitude!

"Adieu chênes, couronne aux vaillants
 citoyens,
 Arbres de Jupiter, germes Dodonéens,
 Qui premier aux humains donnâtes à
 repaître;
 Peuples vraiment ingrats, qui n'ont su
 reconnaître
 Les biens reçus de vous, peuples
 vraiment grossiers
 De massacrer ainsi leurs pères
 nourriciers!"

En fait, même maintenant, bien des
 villageois en Thaïlande vivent de la forêt.
 Leur vie dépend absolument de l'existence
 de la forêt. Heureusement, ces villageois
 reconnaissent la grande importance de la
 forêt pour eux et ils essaient autant que
 faire se peut de sauvegarder leurs
 supermarchés naturels. Ils font entrer les
 arbres dans les ordres en les parant avec
 la robe jaune de bonze. C'est efficace pour
 protéger la forêt contre les simples
 villageois, qui connaissent encore ce qui
 est bon et mauvais, mais cela ne sert à rien
 contre les criminels avides qui n'hésitent
 pas à tuer des "bonzes", ce qui est un
 grand péché pour les bouddhistes. Ces
 "criminels" n'ont aucune conscience bien
 qu'ils aient vu que pendant le Tsunami en
 2004 et pendant les inondations de cette
 année, plusieurs personnes ont été

littéralement sauvées par les arbres en s'y
 agrippant. Un enfant a été protégé et
 "bercé" par la Mère Nature dans une
 mangrove à Krabi ou à Phuket (je ne m'en
 souviens plus). La Mère Nature l'avait
 vraiment "[bercé] chaudement, il [avait]
 froid" (Te rappelles-tu de ce vers de
 Rimbaud?) La Mère Nature a pris soin de
 lui pendant trois jours et trois nuits avant
 que sa propre mère le retrouve. N'est ce
 pas que c'est un vrai miracle? Il avait été
 piqué par les moustiques, mais il n'a attrapé
 ni la dengue, ni le paludisme. Et "[les]
 parfums [des seins de sa mère] font [...]
 frissonner sa narine," et "il dort"
 heureusement sans souci. C'est un
 "happy end" grâce à la mangrove.

Ces "criminels" ne savent pas non
 plus apprécier les bienfaits de la forêt pour
 notre corps et pour notre esprit. La forêt
 nous rafraîchit quand il fait chaud; la forêt
 inspire la création artistique et la forêt nous
 console dans la douleur, dans les
 inquiétudes:

"Toi qui, sous l'abri de tes bois,
 Ravi d'esprit m'amuses;
 Toi qui fais qu'à toutes les fois
 Me répondent les Muses:
 Toi par qui de ce méchant soin
 Tout franc je me délire,
 Lorsqu'en toi je me perds bien loin
 Pariant avec un livre."

Comme ces vers de l'ode "A la forêt de Gastine" de Ronsard m'enchantent toujours! J'ai eu ces expériences dans les sous-bois à Lancaster en Angleterre et au Mont-St-Aignan en France.

Pour finir, à Pattani, on ne peut entrer dans aucun bois car c'est dangereux. Dans les 3 provinces du Sud, Pattani, Yala et Narathiwat, les forêts et plusieurs villages sont occupés par les séparatistes et leurs jeunes exploités. Maintenant, ils sont en ville aussi; on ne sait plus qui est qui! Il y a des tueries quotidiennes, mais ne t'en fais pas pour moi. On n'est pas trop mal à l'université et ma philosophie est que quand l'heure arrive, personne ne peut éviter la mort. A l'université et aux lieux environnants on ne se rend pas compte que l'on est dans ces 3 provinces où règne la violence si on ne regarde pas les infos. Mais est-ce que ça va durer? La rue en face de l'université est très animée le soir et j'ai du mal à la traverser; c'est infernal!

À propos, il ne faut pas croire que c'est un conflit religieux. Ils veulent qu'on le voit comme tel. Mais en fait ce n'est pas du tout ça. C'est tout à fait politique. Auparavant, les Bouddhistes et les Musulmans vivaient ensemble

harmonieusement et ils s'entraident. Il suffit qu'un petit virus du terrorisme international entre chez nous pour nous tuer petit à petit. Il nous faut un vaccin et j'espère que nous pourrons tuer ce virus un jour. Seulement, on est trop lent pour trouver le vaccin et je suis très, très peinée pour les victimes innocents, pour les enfants dont les écoles sont incendiées à répétition. L'ignorance est un atout majeur pour les insurgés. Ils font un lavage de cerveau aux jeunes, qui ont été obligés de jurer dans des cérémonies diaboliques (supposées sacrées) pour qu'ils n'osent pas quitter le mouvement séparatiste. Ils veulent que les gens soient bêtes pour les manipuler plus facilement. L'ignorance, l'intolérance, le fanatisme et la superstition, auxquels Voltaire impute la cause des grands maux sur terre, demeurent toujours des vices diaboliques de ce bas monde. D'après lui, le plus grand crime n'est commis que par le plus grand ignorant. Je te cite ici un extrait de sa facétie "De l'horrible danger de la lecture." C'est très drôle concernant l'ignorance et l'intolérance. Dans la facétie, "Joussouf-Chéribi, mouphti du Saint-Empire ottoman, écrit ces présentes l'an 1143:

[...] pour l'éducation des fidèles et pour le bien de leurs âmes, nous leur défendons de jamais lire aucun livre (c'est pour ça que les insurgés ont incendié avec acharnement des écoles et des livres!) sous peine de damnation éternelle. Et, de peur que la tentation diabolique ne leur prenne de s'instruire, nous défendons aux pères et aux mères d'enseigner à lire à leurs enfants. Et, pour prévenir toute contravention à notre ordonnance, nous leur défendons expressément de penser, sous les mêmes peines; enjoignons à tous les vrais croyants de dénoncer à notre officialité quiconque aurait prononcé quatre phrases liées ensemble, desquelles on pourrait inférer un sens clair et net. Ordonnons que dans toutes les conversations on ait à se servir de termes qui ne signifient rien, selon l'ancien usage de la Sublime-Porte.

Et pour empêcher qu'il n'entre quelque pensée en contrebande dans la sacrée ville impériale, commettons spécialement le premier médecin de Sa Hautesse, [...] lequel médecin est intéressé plus que personne à prévenir toute introduction de connaissances dans le pays; lui donnons pouvoir, par ces présentes, de faire saisir toute idée qui se présenterait par écrit ou de bouche aux portes de la ville, et de nous amener ladite idée pieds et poings liés, pour lui être infligé par nous tel châtiment qu'il nous plaira.

Donné dans notre palais de la stupidité, le 7 de la lune de Muharem, l'an 1143 de l'hégir."

Me voilà à la fin de ma missive, prête pour te dire bonne nuit d'un rire voltairien.

Grosses ๑๑๑ bises à toi et
à toute ta petite famille,

Ton amie, Bua-na.

Du bout du monde, le 20⁶/_V-07

Ma chère Geniviève,

Mon Dieu! Que je suis distraite! J'ai oublié de l'envoyer ma dernière lettre sur le "Golden Jubilee". Cette année est aussi une année très importante pour nous car Sa Majesté aura 80 ans en décembre et la Princesse Soeur, La Princesse Galyani Vadhana, elle aussi très aimée, a 84 ans (ce qui correspond selon notre culture au 7e cycle de l'âge, chaque cycle correspondant à 12 ans) aujourd'hui même. C'est un grand âge à la fois pour Sa Majesté et pour Son Altesse. Nous aurons plusieurs activités toute l'année pour fêter l'occasion. Je t'envoie donc un petit mot avec ma dernière lettre à ce sujet.

Tout d'abord, je prie pour la bonne santé et pour le bonheur de Sa Majesté et de Son Altesse. Si Sa Majesté est un "roi philosophe", Son Altesse est une "princesse philosophe". Son Altesse est d'un grand soutien pour Sa Majesté dans son travail pour le bien-être du peuple. Son Altesse se concentre sur les domaines médicaux, éducatifs et culturels.

Concernant la médecine, Son Altesse préside plusieurs fondations

médicales, comme La Fondation des médecins volontaires, La Fondation des reins artificiels ou encore La Fondation des jambes artificielles pour que les villageois dans les villages lointains puissent accéder aux soins médicaux. Notre Prince Père était médecin et notre Princesse Mère était infirmière. Le Prince Père soignait en personne les malades. Malheureusement, Son Altesse avait une santé fragile et il tomba malade et décéda fort jeune. Nous aimons beaucoup le Prince Père et la Princesse Mère. Je suis très fière que notre université Prince de Songkla porte son nom. Bien que Son Altesse Royale, la Princesse Galyani, ne soit pas médecin, Son Altesse est d'un grand soutien moral pour tous les médecins volontaires. Son Altesse a rendu visite à tous les locaux visités par les médecins, les dentistes et les infirmières volontaires.

Son Altesse est le contraire de "Joussouf Chérîbi", le personnage voltairien. Elle est un excellent professeur de français. Nous devons beaucoup à Son Altesse pour l'établissement de l'Association des professeurs de français en Thaïlande qui est une grande force pour le développement de l'enseignement

de français chez nous. J'ai appris de Son Altesse comment enseigner la poésie. J'en suis très, très reconnaissante. Comme notre université est quasiment au bout de la terre, personne ne s'y intéresse. Son Altesse y est venue en 1980 pour enseigner le français à nos étudiants, ce qui a relevé beaucoup le moral des professeurs et des étudiants. C'est un très beau souvenir pour nous tous à "รู-สะ-มิ-แล" (ROU-SA-MILAE--en dialecte, cela veut dire 9 pins, mais la prononciation pourrait signifier aussi en thaï en jouant sur les mots "le trou que personne ne veut regarder")! Son Altesse aime également enseigner aux tout petits. Elle est un vrai professeur dans son cœur. Elle a donné des bourses à beaucoup d'étudiants et de professeurs pour le progrès de l'éducation en Thaïlande. Nos jeunes Olympiades scientifiques ont pu obtenir des médailles d'or et d'argent grâce à Son Altesse Royale.

J'ai été très inquiète depuis un an pour la santé de Son Altesse, mais j'ai pleuré de joie de voir que Son Altesse était en meilleure santé à la télé en avril. Tu sais que ton amie n'aurait pas pu finir son doctorat sans la générosité de Son Altesse. Elle lui en est toujours très, très reconnaissante. Sa Majesté et Son

Altesse sont au centre de nos cœurs. Vive Sa Majesté! Vive Son Altesse!

J'arrête là mon petit mot qui est déjà très long. J'espère que tout le monde se porte bien, que ta première petite-fille t'apporte beaucoup de joie comme Léopoldine à Hugo:

"Seigneur; quand on a vu dans sa vie, un matin,

Au milieu des ennuis, des peines, des misères,

Et de l'ombre que fait sur nous notre destin,

Apparaître un enfant, tête chère et sacrée,

Petit être joyeux,

Si beau, qu'on a cru voir s'ouvrir à son entrée

Une porte des cieux;"

Avec ces beau vers, je te dis bonne nuit et peut-être au revoir à jamais de la Section de français d'ici, car il n'y aura plus d'étudiants de français à cause de la violence du Sud. Quoique l'on soit assez sauf à Pattani, les parents ne peuvent pas ne pas avoir peur quand ils voient à la télé ou dans les journaux la tuerie quotidienne. Et je le comprends bien. Ce qui doit arriver, arrivera et ton gouvernement se fiche pas mal de nous, les professeurs de français!

Tu sais, pour encourager le

commerce à l'étranger, il faut tout d'abord faire avancer la culture. Il ne faut pas seulement penser à vendre. Prenons comme exemple, la popularité de la Corée et du Coréen en Thaïlande. La Corée n'a fait aucune publicité à ses frais pour se vendre, mais c'est nous qui leur avons fait de la pub en faisant passer leurs feuillets à la télé. Ces feuillets ont fixé les Thaïlandais à leur écran et tout d'un coup le tourisme à destination de la Corée a explosé en Thaïlande. Le désir d'apprendre la cuisine et la langue coréennes aussi. N'est-ce pas que c'est très astucieux? Ton gouvernement a beaucoup à apprendre de la Corée. Les professeurs de français ont beaucoup contribué au renom de la culture française.

Après ce ton un peu sérieux, je finis ma lettre par quelque chose de beau et de ludique pour toi:

“น้ำมิตรแจ้งโลกม้วย หมดยิ่งสุขสานต์”

(“Sans l'amitié le monde meurt et tout est perdu”. (Angkarn Kalyanaphong, un de nos grands poètes contemporains)

Pour le mot “amité,” Angkarn se sert du mot “น้ำมิตร” (NAM-MITR). Le mot signifie littéralement “l'eau de l'amitié” (l'eau étant source de vie). Mais la magie de la pensée et de la langue thaïes fait qu'un simple mot peut résumer un concept si beau et si complexe. Ce mot magique correspond tout à fait à ma conception de l'amitié.

Grossess ๆ ๆ ๆ บises à toi et à tous les tiens,
Ton amie thaïe, Bua-na.

P.S. "J'ai encore des choses à [te] dire," (Michel Deguy)

en

De Thaïlande

France

Mais “dès l'arrivée
du coin de l'œil j'aperçois ...
ce que je vous dirai
une autre fois ...” (Daniel Biga)

P.P.S. Ci-joint une broche du portrait de Son altesse pour fêter son 84e anniversaire. Elle est très jolie, n'est-ce pas? A propos, nous aurons un colloque international pour célébrer l'occasion avec pour sujet : "Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique". Qu'en penses-tu? En es-tu fière? En tout cas, c'est un échec ici dans le grand sud สู้ ๆ ๆ ๆ ๆ

ๆ ("sud" en thaï signifie le bout, l'extrémité, l'extrême etc. etc.) Mais, j'y assisterai certainement car j'ai besoin de "me déstupidifier" de temps en temps.

N.B. Nous remercions Mlle Fanny Dureysseix d'avoir procédé à la relecture de nos "Lettres ..." mi – académiques, mi—divertissantes.

LE FRANÇAIS DU TOURISME DU COURS OPTIONNEL AU DIPLOME DE MASTER PROFESSIONNEL¹

Sodchuen Chaiprasathna²

1) Le cours de français du tourisme dans le cadre de la licence de langue française

Depuis plusieurs années, les cours optionnels, notamment celui de français du tourisme, ont été intégrés au cursus de licence de français à la Faculté d'Archéologie de l'université Silpakorn-Bangkok. Mais il ne s'agit que de trois heures par semaine assurées par un professeur de langue et non pas des professionnels du tourisme. Le constat est que ce cours n'est pas suffisant pour trouver un travail dans le domaine du tourisme qui devient de plus en plus professionnalisé.

Nous constatons que l'enseignement du français ne suffit pas, il faut le coupler avec une autre discipline ou une qualification professionnelle pour que nos étudiants aient plus de possibilité de trouver un travail. Chaque année un certain nombre de licenciés

de français désirent devenir guides touristiques francophones. Comme aucune école ou institution n'offre cette formation à présent, ils sont obligés de suivre la formation touristique anglophone pour pouvoir obtenir une licence professionnelle accréditée par l'Office du Tourisme thaïlandais. Mais après avoir réussi leur formation en anglais, ils pratiquent leur travail en français.

2) Genèse du projet d'un nouveau Master en Tourisme culturel

Pourquoi ce programme ?

Les visiteurs francophones sont de plus en plus nombreux à venir séjourner en Thaïlande. Etant donné la richesse de la civilisation thaïe (dans son acception la plus large : art, histoire, religion etc.), les motivations culturelles des visiteurs francophones sont évidentes.

Or, le récent accord cadre de coopération franco-thaïlandaise dans le

¹ Communication présentée au séminaire national sur le "Développement du français à objectif spécifique (FOS): avantages et contraintes", organisé par l'université Kasetsart et le Bureau de Coopération pour le Français, Ambassade de France, le 4 juillet 2007.

² Professeur de français, Faculté d'Archéologie, Université Silpakorn

domaine du tourisme a souligné la carence des universités thaïlandaises en matière de formation professionnelle. C'est de ce constat qu'est née notre initiative de former des professionnels de langue française et particulièrement des guides interprètes francophones ainsi que des chercheurs académiques.

Double objectif avec spécialisation au choix :

- formation supérieure dans les métiers du tourisme ;
- formation en anthropologie culturelle pour continuer des études en doctorat d'anthropologie dans une université francophone.

Nos avantages :

Notre programme est le premier à offrir une formation universitaire de 2e Cycle en français pour le tourisme culturel.

De plus, il prend corps dans le cadre de la Faculté d'Archéologie de l'université Silpakorn qui revêt deux atouts majeurs pour encadrer cet enseignement :

- sa situation géographique idoine dans le centre historique de Bangkok
- sa renommée et sa spécificité dans l'enseignement de l'histoire de l'art

et de l'archéologie. (Plusieurs professeurs de ces deux disciplines ont effectué des études de doctorat de 3e Cycle en France).

L'histoire et le prestige de notre Faculté nous ont permis de trouver des partenariats de poids auprès des institutions suivantes :

Du côté thaïlandais :

- Les Musées nationaux de Bangkok , de Sukhothai, etc. ;
- l'Office du tourisme thaïlandais (Tourism Authority of Thailand-TAT) ;
- les différentes universités et Rajabhats qui proposent des formations aux métiers du tourisme, etc.

Du côté français :

- l'Ecole française d'Extrême-Orient (EFEO) ;
- les agences de voyage et divers tours-opérateurs francophones basés à Bangkok (pour observation et stages de formation) ;
- le Bureau de Coopération pour le français (BCF), Service culturel de l'Ambassade de France, qui subventionne notre programme notamment pour l'acquisition de livres d'étude, l'élaboration et la publication de nos manuels, la couverture de frais de

publicité, ainsi que l'éventuelle possibilité d'offrir des bourses d'étude et de stage.

Ce projet répond donc à des besoins économiques, culturels et académiques d'une part ; d'autre part, renforcer les services offerts dans les secteurs du tourisme culturel, contribuer à améliorer le niveau de français en Thaïlande et permettre des échanges interculturels plus denses entre les touristes francophones et leurs hôtes thaïlandais, enfin offrir une formation de Master dans les domaines du tourisme culturel.

3) Informations complémentaires :

Ouverture de programme prévue en juin 2008.

Les étudiants pourront terminer le programme en 4 semestres ou en 2 ans minimum. Ceux qui choisissent la filière 'guide touristique' pourront obtenir en fin de cursus le diplôme de Master ainsi que la licence professionnelle accréditée par le TAT.

Critères d'admission :

Les candidats doivent avoir une licence universitaire et une très bonne connaissance du français. Les sélectionnés devront réussir un examen écrit et passer un entretien en français avant d'être admis dans ce programme.

Horaire des cours :

Ce sont donc des cours du week-end (samedi de 09h00 à 16h00 et dimanche de 09h00 à 12h00) pour permettre aux employés/salariés de s'inscrire.

Nous pensons notamment aux professeurs de français qui enseignent le français général ou le français du tourisme qui souhaitent se perfectionner et peut-être, après la formation, dans l'avenir, travailler comme guide touristique free-lance.

Pour plus d'informations, vous pouvez consulter notre site Internet : www.archae.su.ac.th/mafct

En conclusion, nous pensons que ce programme est très utile pour l'avenir professionnel des licenciés de français. L'inconvénient c'est que les frais de la formation de ce programme spécial du week-end sont assez élevés. C'est pourquoi, dès que possible, l'université Silpakorn offrira le programme international dans la journée du lundi au vendredi, ce qui coûtera moins cher notamment pour les étudiants thaïlandais. Les étudiants étrangers pourront également joindre ce programme à un tarif spécial.

Deuxième Colloque International de Bangkok, 2007 : « Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique »

Sirajit DEJ-AMONCHAI¹

Le deuxième Colloque International de Bangkok, 2007 : Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique a été organisé en hommage à Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra, à l'occasion de son 84e anniversaire, et aussi pour fêter le 30e anniversaire de la fondation de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français (ATPF). Plus précisément, le colloque avait pour but de promouvoir l'enseignement du français dans différentes

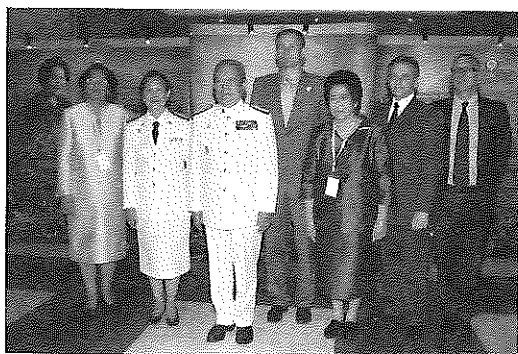
régions, de favoriser une collaboration entre les associations de professeurs de français dans le monde entier et de diffuser les recherches dans le domaine de la langue française et de l'interculture.

Le Colloque International de Bangkok 2007 a eu lieu du 23 au 26 octobre 2007 à l'hôtel Imperial Queen's Park. Il importe de rappeler en outre que ce colloque a été réalisé grâce au soutien du Ministère de la Culture et de l'Ambassade de France en Thaïlande.

¹ Membre exécutif de l'ATPF, enseignante de français à la faculté des Arts Libéraux, Université Thammasat

Thématique du colloque

Faisant écho à la déclaration de l'UNESCO sur la diversité culturelle, le thème du colloque « Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique » a traité du français dans le monde, tant du point de vue de la langue que de la culture, ainsi que des échanges linguistiques et interculturels. Aussi les

« sous-thèmes » portaient-ils sur les questions suivantes :

- Culture et littérature
- Traduction
- Média et FLE
- Politiques linguistiques et promotion de la langue française
- Formation des professeurs de français
- Stratégies didactiques

Nombre des participants

Ce Colloque International de Bangkok a réuni 238 représentants des Associations de Professeurs de Français

de 20 pays, des Attachés de coopération pour le français, du personnel des Ambassades de France de différents pays asiatiques et des chercheurs et professeurs de français.

Conférenciers

Les conférences dans le cadre de ce colloque ont également traité du rôle que joue le français dans une perspective linguistique et culturelle. Voici donc le titre des 3 conférences :

- Conférence 1
 - Professeur Claude HAGÈGE, Collège de France
 - Chaire de Théorie linguistique
 - Titre de la conférence : Diversité des langues, diversité des cultures
- Conférence 2
 - Professeur Pierre MARTINEZ, Université Paris VIII
 - Département des sciences du langage
 - Titre de la conférence : Le français, une figure moderne de la médiation culturelle et Linguistique
- Conférence 3
 - Madame Sylviane CARDEY-GREENFIELD, Université de Franche-Comté

Faculté des lettres

Titre de la conférence : Le miroir
des peuples : phraséologie et
traduction

Communications

Il faut également noter que 83 communications ont été présentées lors de ce colloque : 43 communications effectuées par des professeurs, des chercheurs et des experts venus de l'extérieur (de France, de Belgique, du Canada, du Japon, de Taiwan, etc.) et 40 communications présentées par des professeurs et des chercheurs travaillant en Thaïlande.

Tables rondes

Dans le cadre de ce colloque, les 3 tables rondes ont porté sur les notions suivantes :

- Table ronde 1

Titre : Le rôle des associations de professeurs de français

La séance a été présidée par Monsieur Dario PAGEL, Président de la FIPF, avec la contribution des Associations des Professeurs de Français de Thaïlande, d'Inde, d'Iran, d'Égypte, d'Indonésie et du Venezuela.

- Table ronde 2

Titre : La situation et l'avenir de l'enseignement du français en Asie
Les participants étaient des professeurs de l'Université de Nagoya (Japon), de l'Université de Hong-Kong (Chine), de l'Université Nationale de Hanoi (Vietnam), de l'Université

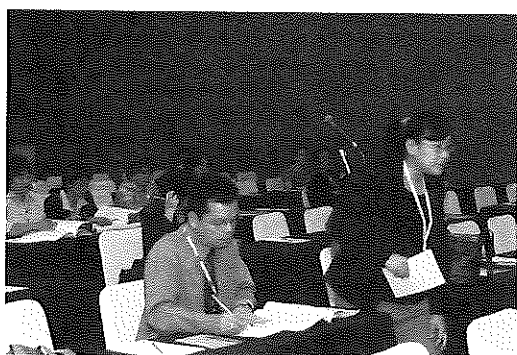
Kasetsart, (Thaïlande), du Wenzao Ursuline College of Languages (Taiwan), du Centre Culturel Français de Bandung (Indonésie) et de l'Ambassade de France au Laos.

- Table ronde 3

Titre : Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique

Cette table ronde a été animée par des professeurs et des représentants de diverses

universités et associations de professeurs de français, à savoir : l'Université de Liège (Belgique), l'Université Chulalongkorn (Thaïlande), les Associations iranienne, indienne et taïwanaise de professeurs de français, ainsi que par l'Alliance Française de Paris.

Stands

Pour ce colloque, 14 stands ont été présentés, à savoir :

- L'Ambassade de France en Thaïlande
- Le CLA de Besançon
- Le CIEL de Brest
- Le CAVILAM de Vichy
- L'Institut Catholique de Paris
- L'Institut de Recherche sur l'Asie du Sud-Est Contemporaine (IRASEC)
- L'Institut Vatel (Vatel Silapakorn Thailand)
- TV5 Monde

- Hachette FLE
- Didier FLE
- Carnets d'Asie
- D.K.Today
- L'Alliance Française de Bangkok
- L'Association thaïlandaise des Professeurs de Français (ATPF)

Cérémonie d'ouverture

Pour l'ouverture de Colloque International de Bangkok de cette année, Son Excellence Monsieur le Premier Ministre a été désigné, en représentation de Son Altesse Royale la Princesse Galyani Vadhana Krom Luang Naradhiwas Rajanagarindra, Présidente Honoraire de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français.

Le programme de la cérémonie d'ouverture, qui a lieu le 23 octobre 2007, a été établi comme suit :

- Discours d'ouverture
- Projection du film « S.A.R. la Princesse Galyani Vadhana et l'enseignement du français »
- Introduction du thème du colloque par Monsieur Le Professeur Claude HAGÈGE
- Spectacles du Département des Beaux Arts (danse classique thaïe et danses folkloriques de 4 régions de Thaïlande)

- Réception cocktail (animée par la chorale de l'école Triam Udom Suksa et le Thai Youth Orchestra)

Il faudrait par ailleurs souligner la présence d'honneur de Son Excellence Madame la Ministre de la Culture de Thaïlande, Khunying Khai-Sri SRI AROON, de Son Excellence Monsieur l'Ambassadeur de France en Thaïlande, Monsieur Laurent BILLI, de Monsieur le Conseiller auprès du secrétaire d'Etat chargé de la Francophonie, Monsieur Gilbert EROUART et Ses Excellences Messieurs les Ambassadeurs de différents pays francophones.

Soirées culturelles

Plusieurs soirées culturelles étaient à la carte. Les participants ont donc pu choisir leurs activités culturelles comme suit :

- Le 24 octobre : 2 options
 - «Spectacle Niramit sur la civilisation et l'art du Royaume de Thaïlande » au théâtre « Siam Niramit » (900 baht / personne)
 - « L'échange », pièce de théâtre de Paul CLAUDEL à l'Alliance française de Bangkok (gratuit)
- Le 25 octobre : 2 options
 - « Le 24 heures de la télévision

française » à l'Hôtel Imperial Queen's Park (gratuit)

- Choeur et Ponglang de l'Université Mahidol, et récital de piano par Monsieur Sébastien KOCH, à l'Alliance française de Bangkok (gratuit)

• Le 26 octobre

- Réception à la résidence de l'Ambassade de France (sur invitation)

Rencontres des représentants et membres de la FIPF

Comme nous l'avons signalé dans les objectifs, ce colloque a également permis d'organiser l'Assemblée générale de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français (ATPF) et de favoriser la rencontre entre représentants et membres de la Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF).

Cérémonie de clôture

Le colloque International de

Bangkok, s'est terminé par le bilan présenté par Madame Isabelle GRUCA, de l'Université de Nice-Sophia Antipolis. ont suivi plusieurs discours prononcés par Son Excellence Madame la Ministre de la Culture de Thaïlande, Khunying Khaisri SRI-AROON, Monsieur le Conseiller de coopération et d'action culturelle, Monsieur le Conseiller de Coopération et d'Action culturelle auprès de l'Ambassade de France, Monsieur Philippe LIÈGE et Monsieur Le Président de la Fédération Internationale des Professeurs de Français, Monsieur Dario PAGEL.

En résumé, le Colloque International de Bangkok 2007 a atteint ses objectifs, grâce à la contribution du Ministère de la culture, de l'Ambassade de France en Thaïlande et de tous les participants. C'est pourquoi, au nom de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français, nous voudrions ici leur exprimer nos remerciements les plus vifs. Enfin, nous espérons sincèrement que ce travail portera ses fruits, en contribuant à l'avancement des connaissances dans les domaines de la langue française et de la diversité culturelle.

Bilan du 2e Colloque International de Bangkok, 2007

« Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique »

Isabelle GRUCA¹

Madame la Ministre de la Culture,
Monsieur le Conseiller à la Francophonie,
Monsieur le Président de la Fédération Internationale des Professeurs de
Français,
Monsieur le Conseiller Culturel de l'Ambassade de France,
Mesdames les Vices-Présidentes de l'Association Thaïlandaise des
Professeurs de Français,
Mesdames et Messieurs, Chers Collègues,

¹ Université de Nice-Sophia Antipolis, France

Faire la synthèse d'un colloque est toujours une tâche délicate et j'étais consciente des difficultés de cet exercice lorsque j'ai accepté de le faire. Dresser une synthèse à chaud, la présenter en temps limité à un public épuisé par l'intensité des échanges fructueux qui se sont déroulés sur trois jours et demi, constituent des obstacles traditionnels

d'autres sont ancrés dans le présent et, enfin, certaines interventions proposent des pistes ou des perspectives qui engagent déjà le futur.

Je ne me risquerais donc pas à faire une synthèse au sens académique du terme d'autant plus qu'elle ferait doublon au document relié de présentation que vous avez tous eu, parcouru ou lu de manière sélective. Je vous invite donc à faire votre propre synthèse en lisant les résumés des communications : vous pourrez lire ce beau document comme un roman, c'est-à-dire à votre rythme, selon votre plaisir, quitte à sauter des pages comme lorsqu'on lit un roman de Balzac et que l'on saute allègrement les pages de descriptions, mais je vous signale que ce serait dommage !

Ne croyez pas qu'il s'agit de ma part d'une pirouette pour contourner la difficulté de l'exercice, mais bilan je vais faire en me contentant de dégager quelques atouts et lignes de force de l'ensemble des communications qui ont porté sur « le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique ».

Le premier atout, ou la première qualité, que l'on peut relever fait écho à un des mots-clés du thème-titre du colloque : la diversité, qui s'est déclinée de différentes manières. Parmi les plus

qu'il est possible généralement de dépasser ou de réduire. Mais, j'avoue que, pour ce 2e Colloque International de Bangkok, organisé en hommage à Son Altesse Royale la Princesse Galyani et pour fêter le 30e anniversaire de la fondation de l'ATPF, l'entreprise me paraît bien périlleuse au regard du nombre de communications - presque une centaine ! -, des domaines, des disciplines, des concepts ou des notions abordés. Ce foisonnement d'idées et d'analyses se complexifie, car certaines se situent dans une perspective historique,

importantes, l'on peut relever :

- la diversité des disciplines et des domaines constitutifs du champ invoqués : linguistique, phonétique, lexicque, grammaire, psycholinguistique, psychologie, didactique, littérature, etc.

- la diversité des notions analysées : francophonie, médiation, civilisation, culture, interculturel, représentations, etc.

- la diversité des analyses portant sur la langue : français général, français sur objectifs spécifiques, analyse contrastive, français et thaï, etc.

- la diversité des supports examinés : texte, publicité, chanson, cinéma, télévision, images, etc.

- la diversité des outils pédagogiques possibles : audio, vidéo, télévisuel, TICE, etc.

- la diversité des pays représentés : Thaïlande, France, certes, mais également pays de l'Asie du Sud Est : Hong Kong, Indonésie, Laos, Philippines, Vietnam, Taiwan, et, enfin, d'autres horizons : Belgique, Canada, Egypte, Inde, Iran, Vénézuéla, etc.

- la diversité des dispositifs éducatifs envisagés : collège, lycée, université, curricula, méthodes généralistes ou locales, etc.

- la diversité des angles d'approche : théorique, historique,

compte rendu d'expériences, etc.

- etc.

Cet inventaire, non exhaustif, résume autant de pistes, de solutions proposées pour améliorer et diversifier l'enseignement / apprentissage du français.

Le point commun de tous ces points de vue, c'est bien de construire

un avenir culturel et linguistique pour faire vivre le français et l'aborder comme un des médiateurs possibles de la diversité culturelle et linguistique.

Un fait frappant : toutes les analyses ou expériences relatées ont été présentées comme une construction offerte en partage.

Indépendamment de cette variété, il est possible de dégager des axes qui donnent cohérence à cette diversité. Sont abordés, de manière plus ou moins privilégiée, cinq axes :

- Culture et littérature

- Traduction
- Media et FLE
- Politiques linguistiques et promotion de la langue française
- Stratégies didactiques

Ces trois derniers axes sont nettement dominants, mais l'ensemble prend bien en charge la thématique du colloque.

Je voudrais revenir sur les trois plénières, ou plus exactement sur un des points abordés par les trois conférences, parce qu'il révèle un aspect complexe, mais particulièrement intéressant : il s'agit du contenu symbolique d'une langue qui définit l'identité d'une nation, comme l'a souligné Claude Hagège et comme l'a développé Sylviane Cardey-Greenfield avec une expression heureuse : langue, « miroir des peuples ». Pierre Martinez a abordé cette question en la ciblant sur la langue française et ses atouts :

« la francophonie est un lieu d'ancrage de recherches et de formations universitaires, de projets et de travaux empreints de valeurs humanistes autour desquelles de nombreuses cultures peuvent se retrouver et s'exprimer ». En effet, chaque langue reflète une vision spécifique du monde et chaque culture a son propre mode d'expression de la réalité, mais la francophonie, facteur même de diffusion de la diversité par définition, est probablement le médiateur par excellence de la diversité et de la rencontre culturelles et linguistiques. A méditer !

Dans un des discours inaugural, il a été fait référence à une image déployée par Son Altesse Royale, la Princesse Galyani, fondatrice de l'ATPF : «la connaissance d'une langue étrangère est une fenêtre ouverte sur une autre culture et il faut avoir plusieurs fenêtres ouvertes». Permettez-moi de filer sa métaphore et de substituer un autre élément à «fenêtre», tout en restant dans le même domaine. Apprendre une langue, selon toutes les analyses des conférenciers, c'est ouvrir une porte sur l'Inconnu, l'Etranger, l'Autre, mais cet Autre ressemble étrangement à Soi. Cette porte s'ouvre donc obligatoirement

sur Soi, sa Culture, son Monde familier. Quand elle se referme, si elle se referme, soi est autre : il est lui-même, mais il est aussi différent de ce qu'il était, il est pluriel.

Etre pluriel dans ce monde qui tend, par la mondialisation, à l'uniformité, à l'acculturation, est une richesse inestimable que le français, comme d'autres langues étrangères, permet de s'approprier.

Cette porte, ou ces portes, que l'apprentissage des langues permet de franchir, il leur faut des clés pour les ouvrir. C'est vous, chers Collègues, qui les détenez : toutes les communications ont fourni des clés pour favoriser l'ouverture dans l'autre monde, celui de la langue étrangère, et j'ose l'espérer, celui du monde du travail et de la vie professionnelle.

Le Colloque n'a pas négligé d'autres types d'intervention : les tables rondes, directement reliées à la thématique du colloque, ont permis de la décliner autrement, dans divers domaines et par des points de vue croisés :

- La première, consacrée au rôle des associations de professeurs de français, a montré l'importance de plus en plus marquée :

- des aspects politiques à côté des aspects traditionnels pédagogiques et culturels ;

- de la nécessité de la formation des professeurs actuels et du souci de leur relève ;

- du développement de partenariats de plus en plus diversifiés.

- La deuxième a porté sur « la situation et l'avenir de l'enseignement du français en Asie du Sud Est ». Nous avons eu là un panorama exhaustif sur l'état des lieux faisant ressortir des axes particulièrement constructifs pour promouvoir la diffusion du français. Parmi les axes les plus importants, on peut retenir :

- la mise en réseau et en cohérence de tout ce qui existe déjà ;

- l'enseignement du FOS qu'il faudrait privilégier pour une offre de formations diversifiée en accord avec les besoins des pays ;

- l'importance de l'appui pédagogique et de formations didactiques ;

- la nécessité de mettre en continuum le système scolaire, universitaire et professionnel en revoyant les curricula.

- La troisième table ronde, qui

vient de se terminer et qui portait sur le thème même du colloque, a proposé un élargissement sur les identités mêlées et ouvertes grâce, notamment, à des rencontres régionales entre professeurs, mais aussi entre étudiants. Ces manifestations devraient favoriser le dialogue des cultures par le biais du français.

En tous les cas, que ce soit comme fruits de travaux de recherches ou comme résultats d'expériences, qu'elles aient brossé un état des lieux nécessaires pour construire le futur ou proposé des pistes innovantes, toutes les communications ont insisté sur le français comme médiateur privilégié de la diversité culturelle et linguistique. Toutes ont contribué à faire vivre les identités plurielles dans un monde pluriculturel.

Je voudrais simplement ajouter à ce constat que ce sont les enseignants qui sont les acteurs essentiels : ce sont les professeurs de français qui font vivre la francophonie et la diversité culturelle et linguistique au quotidien, très souvent avec passion et peu de moyens !

J'avais envisagé, dans un premier temps, de donner la parole à la salle pour commenter un point ou enrichir un aspect, mais consciente

de la multiplicité des commentaires et réflexions que nous avons eue durant ces trois riches journées, j'ai changé d'avis. Une remarque de plus ne nuira pas à ce colloque et nous savons tous qu'il est impossible d'épuiser un tel thème.

Ma conclusion sera très brève, car malgré la richesse et la subtilité de la langue française, énoncées à plusieurs reprises, je ne trouve pas les mots pour me faire le porte-parole de l'Assemblée et dire combien ce beau colloque a été fructueux et des plus réussis.

Me faisant l'interprète de tous, je ne peux que souligner la très grande qualité de l'accueil, particulièrement chaleureux, et de l'organisation, particulièrement remarquable, qui a croisé les contraintes des uns avec celles du programme. Cette organisation a cependant été désorganisée, et ce dès le premier jour, par un collègue français. Nous présentons toutes nos excuses à l'équipe organisatrice.

- Félicitations et un grand merci à tous les Membres organisateurs de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français, de l'Ambassade de France à Bangkok et du Ministère thaïlandais de la Culture : la présence de Madame la Ministre de la Culture a honoré ce colloque.

- Un grand merci aux étudiants, toujours présents et attentifs, qui ont assuré l'accueil.

- Félicitations et un grand merci aux intervenants qui, par la qualité de leurs travaux, ont pleinement contribué au succès scientifique de ce colloque.

- Un grand merci au public qui a assisté avec dévotion et patience et sans lequel le Colloque n'aurait pas atteint ses ambitions.

- Un grand merci à vous tous de m'avoir écoutée.

Bangkok, le 26 octobre 2007

รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2550
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2550 เวลา 13.00 น.
ณ โรงแรมอิมพีเรียลคิงส์ปาร์ค สุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ ฯ

สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมมีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน ครอบคลุมประชุมตามข้อบังคับของสมาคม ฯ รองศาสตราจารย์ คุณหญิงวงจันทร์ พิณยนิติศาสตร์ อุปนายกฯ ประจำปี 2549-2550 เป็นประธานในที่ประชุม ซึ่งสาระสำคัญของการประชุมมีดังต่อไปนี้

วาระที่ 1 รายงานกิจการของสมาคม ฯ ในรอบปี 2550

นางสาวณัฐสรวิญ ลีศิริเสริญ เลขานุการ ได้กล่าวรายงานกิจการของสมาคม ฯ ในรอบปี 2550 เพื่อให้สมาชิกรับทราบโดยทั่วกันดังนี้

1. งานบริหาร

คณะกรรมการบริหารสมาคม ฯ ได้ประชุมเพื่อดำเนินกิจการของสมาคม ฯ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 จนถึงวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี คือวันพุธที่ 24 ตุลาคม 2550 รวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง สรุปสาระการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสมาคม ฯ ได้ดังนี้

- 1.1 ประชาสัมพันธ์เพื่อหาสมาชิกทั้งประเภทบุคคลและประเภทสถาบัน
- 1.2 จัดทำโครงการของสมาคม ฯ ปี 2550
- 1.3 จัดทำโครงการความร่วมมือกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส ปี 2550
- 1.4 จัดทำโครงการความร่วมมือกับสมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพฯ ปี 2550

2. ทุนประเภทต่าง ๆ

ในรอบปีที่ผ่านมา สมาคม ฯ ได้ติดต่อขอทุนประเภทต่าง ๆ เพื่อสมาชิกดังนี้

2.1 ทุนฝึกอบรม 2 เดือน 2007 จำนวน 6 ทุน ระยะเวลา 2 เดือน สำหรับครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ณ ประเทศฝรั่งเศส สมาคม ฯ ได้จัดสอบคัดเลือก ทั้งการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2550 ณ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ ฯ ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ ฯ ผู้ได้รับทุน คือ

1. นางสาวจันทร์ หลายเจริญ	โรงเรียนเพชรพิทยาคม จ. เพชรบูรณ์
2. นางสาวภูษณิศดา บริหาร	โรงเรียนจักรคำคณาทร จ. ลำพูน
3. นางสาวสุชาดา กำรภักดีติกุล	โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพฯ ฯ
4. นางสาววันวิสา จันทร์แก้ว	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จ. สุราษฎร์ธานี
5. นางสาววราภรณ์ ศิริเมฆารักษ์	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ ฯ
6. นางสาวปราณี หวังประเสริฐ	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 กรุงเทพฯ ฯ

สำรอง 1. นางสาวชนิษฐา ไสระธิดา โรงเรียนบัวขาว จ. กาฬสินธุ์
 2. นายสลัก แก่นลิ้ม โรงเรียนสะอาดเผดิมวิทยาคม จ. ชุมพร

ผู้ได้รับทุนทั้ง 6 รายนี้ ได้เดินทางไปรับการฝึกอบรม ณ เมือง Grenoble ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2550

2.2 ทุนฝึกอบรม 1 เดือน 2007 จำนวน 6 ทุน ระยะเวลา 1 เดือน สำหรับครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อฝึกอบรมหัวข้อ Formation DELF aux objectifs d'apprentissage du niveau 12 scolaire ณ ประเทศฝรั่งเศส สมาคม ฯ ได้จัดสอบคัดเลือก ทั้งการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2550 ณ สมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพฯ ถนนสาทรใต้ กรุงเทพฯ ฯ ผู้ได้รับทุน คือ

1. นายเกรียงไกร ทองชื่นจิต	โรงเรียนราชินีบูรณะ จ. นครปฐม
2. นางสาวพรรณนิภา พงษ์สุพรรณ	โรงเรียนสตรีชัยภูมิ จ. ชัยภูมิ
3. นางสุวิณี ชัดติยะสูงศักดิ์	โรงเรียนวิมุตตยารามพิทยากร กรุงเทพฯ ฯ
4. นางนิธิพันธุ์ ยากี้	โรงเรียนสันกำแพง จ. เชียงใหม่
5. นายดิเรก นิรันดร์กุล	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จ. ขอนแก่น
6. นายอุบล นวลพลอย	โรงเรียนถวาราอนุกุล จ. สมุทรสงคราม

สำรอง 1. นายวรยุทธ์ นันทะเสน โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพฯ ฯ
 2. นางพรณี สินธพานนท์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา กรุงเทพฯ

ผู้ได้รับทุนทั้ง 6 รายนี้ ได้เดินทางไปรับการฝึกอบรม ณ ศูนย์ CLA เมือง Besançon ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 โดยสายการบิน KLM เที่ยวบินที่ KL 0878 เวลา 23.20 น.

2.3 ทุนนักเรียนเรียนดีวิชาภาษาฝรั่งเศส 2007 จำนวน 12 ทุน ระยะเวลา 1 เดือน สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี วิชาภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อไปศึกษาและทัศนศึกษา ณ ประเทศฝรั่งเศส สมาคม ฯ ได้จัดสอบคัดเลือก ทั้งการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2550 ณ สมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพฯ ผู้ได้รับทุน คือ

นักเรียนแผนการเรียนศิลปภาษา (Littéraire)

1. นางสาววราลี ศรีพาทกุล	โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพฯ ฯ
2. นางสาววิญญา ศรีณรงค์	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพฯ
3. นายมารวิน ปินใจ	โรงเรียนพะเยาพิทยาคม จ. พะเยา
4. นางสาววิรัชชา นาคกรรพ	โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพฯ ฯ
5. นางสาววิวิญจน์ หุตะสังกาศ	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพฯ ฯ
6. นางสาวอนุชิตา ธรรมนิรันดร	โรงเรียนเซนต์สิริอนุสรณ์ กรุงเทพฯ ฯ
7. นายดิถนภพจน์ สีนสมบูรณทอง	โรงเรียนถาวรานุกูล จ. สมุทรสงคราม
8. นางสาวฉัตรกมล ช่างเจริญ	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนนต์ กรุงเทพฯ ฯ
9. นายสรณ มุกุระ	โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จ. พิษณุโลก
สำรอง 1. นางสาวรุจีลักษณ์ สีลาเขต	โรงเรียนราชินี กรุงเทพฯ ฯ
2. นางสาวนวรรตน์ คงมัน	โรงเรียนราชวินิต บางแก้ว จ.สมุทรปราการ

นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ (Scientifique)

1. นางสาวภัทริศา เวียงศรี	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพฯ ฯ
2. นายภาติยะ พริ้งสกุล	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จ. สงขลา
3. นางสาวณัฐฐา ทองมณี	โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ ฯ
สำรอง นางสาวจตุพร เกิดทรัพย์	โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จ. ภูเก็ต

ผู้รับทุนทั้ง 12 ราย และครูตามข้อ 2.2 ได้เข้ารับการปฐมนิเทศเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 ณ สำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส ถนนสาทรใต้ กรุงเทพฯ ฯ และนักเรียนที่ได้รับทุนได้ออกเดินทางไปศึกษาและทัศนศึกษา ณ เมือง Brest ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 โดยสายการบิน Air France เที่ยวบินที่ AF 173 เวลา 23.05 น.

3. การประชุมทางวิชาการและการจัดสัมมนา

ในรอบปี 2550 สมาคม ฯ ได้จัดประชุมทางวิชาการและจัดสัมมนา ดังนี้

3.1 การประชุมวิชาการนานาชาติภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส "ภาษาฝรั่งเศส : สื่อกลางแห่งความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส" (Deuxième Colloque International de Bangkok, 2007 : «Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique ») ระหว่างวันที่ 23-26 ตุลาคม 2550 ณ โรงแรมอิมพีเรียล ควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ ฯ

4. การจัดกิจกรรม

4.1 กิจกรรมประจำปี 2550

สมาคมฯ ได้กำหนดจัดงานกิจกรรมประจำปี 2550 โดยมีชื่องานว่า «2007, année des célébrations» ในวันเสาร์ที่ 1 ธันวาคม 2550 ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ลาต้าว กรุงเทพร เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่เรียนภาษาฝรั่งเศสได้แสดงความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส และมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. การประสานงานกับหน่วยงานภายในประเทศ

5.1 ประสานงานกับสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับความช่วยเหลือ ของรัฐบาลฝรั่งเศสในด้านการเรียนการสอน การจัดสรรทุนและความช่วยเหลือด้านเอกสาร ตลอดจนตำราภาษาฝรั่งเศส โดยสมาคมฯ เป็นสื่อกลางจัดการประชุมอนุกรรมการสถาบัน เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ

5.2 ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1,2,3 โดยส่งเสริมให้กรรมการสมาคมฯ ผู้ทรงคุณวุฒิไปเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนส่วนกลางและภูมิภาค

5.3 ประสานงานกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับ โดยให้ความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การประชุมทางวิชาการ การอบรมครู การจัดสรรทุนประเภทต่าง ๆ การประกวดนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อรับทุนอุดหนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศส

5.4 ประสานงานกับสมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพร เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย - ฝรั่งเศสในด้านต่าง ๆ เช่น ละครและดนตรี โดยสมาคมฯ ให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์ไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ

5.5 ประสานงานกับ Service de Coopération et d'Action Culturelle (SCAC) สมาคมฯ ให้ความร่วมมือในการคัดเลือกนักเรียนเพื่อร่วมการแข่งขันในงาน Olympiades Francophones ณ ศูนย์ RELC ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 7-11 พฤษภาคม 2550 นักเรียนที่ได้รับคัดเลือก คือ

1. นางสาวปานแก้ว ศักดิ์ศรีชัย โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพร
2. นางสาวกัญญภัทร รัตนวิลาส โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพร

อาจารย์ผู้ดูแลนักเรียน คือ นางพรทิพา ถาวรบุตร กรรมการบริหารสมาคม ฯ ผลการแข่งขัน คือ นางสาวปานแก้ว ศักดิ์ศรีชัย ชนะเลิศรางวัลที่ 1 ได้รับรางวัลให้เข้าร่วมกิจกรรม Allez en France 2007 ณ ประเทศฝรั่งเศส เป็นเวลา 7 วัน (14-21 กรกฎาคม 2550)

5.6 ประสานงานกับมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง สมาคม ฯ ได้ส่ง นางสาวสิริจิตต์ เดชอมรชัย กรรมการ บริหารสมาคม ฯ เป็นผู้แทนสมาคม ฯ เข้าร่วมงาน « Journée d'échange francophones » ครั้งที่ 2 จัดโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เมื่อวันที่ 22-24 มีนาคม 2550

5.7 ประสานงานกับมหาวิทยาลัยรังสิต ในการจัดกิจกรรม « Vive le français » ในวันศุกร์ที่ 31 สิงหาคม 2550 โดยมีชื่อกิจกรรมว่า Rassemblés pour Son Altesse Royale Unis à RSU สมาคม ฯ ได้ให้ความร่วมมือโดยส่งผู้แทนของกรรมการบริหารสมาคม ฯ ไปร่วมเป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันทางวิชาการ กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต นอกจากนี้ สมาคม ฯ ได้มอบกระเป๋าใส่เอกสารของสมาคม ฯ จำนวน 10 ใบ และเข็มกลัดติดเสื้อรูปหอไอเฟิล 40 อัน เป็นของรางวัลสำหรับผู้ชนะการแข่งขันในงานนี้ด้วย

5.8 ประสานงานกับศูนย์พัฒนาวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส) โรงเรียนสันกำแพง ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในการจัดกิจกรรม "ค่ายภาษาฝรั่งเศส" ในวันที่เสาร์ที่ 18 สิงหาคม 2550 โดยได้มอบกระเป๋าใส่เอกสารของสมาคม ฯ จำนวน 10 ใบ และเข็มกลัดติดเสื้อรูปหอไอเฟิล 40 อัน เป็นของรางวัลให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

5.9 ประสานงานกับโรงเรียนเพ็ญสมิทธิ กรุงเทพ ฯ ในการจัดกิจกรรม "ค่ายภาษาฝรั่งเศส" ในวันที่ 6-8 ตุลาคม 2550 ณ สวนทุ่งลุงฟี่ อ. ขามทะเลสอ จ. นครราชสีมา โดยได้มอบกระเป๋าใส่เอกสารของสมาคม ฯ จำนวน 4 ใบ เข็มกลัดติดเสื้อรูปหอไอเฟิล 25 อัน และผ้าพันคอ 7 ผืน เป็นของรางวัลให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

6. การประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ

6.1 ประสานงานกับ FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS (FIPF) โดยสมัครเป็นสมาชิกของ FIPF เพื่อรับเอกสารเกี่ยวกับการค้นคว้าและความเคลื่อนไหวด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสทั่วโลก และนำมาพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารของสมาคม ฯ รวมทั้งได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกครั้ง

6.2 ประสานงานกับ ASSOCIATION DES UNIVERSITÉS PARTIELLEMENT OU ENTIÈREMENT DE LANGUE FRANÇAISE (AUPELF) โดยส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเป็นประจำ

6.3 ประสานงานกับกลุ่ม AMITIÉS SANS FRONTIÈRES เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้สมาชิกมีเพื่อนชาวฝรั่งเศสทางจดหมาย

7. การจัดพิมพ์หนังสือ วารสารและจดหมายข่าวของสมาคม ฯ

7.1 จัดพิมพ์วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีละ 4 ฉบับ โดยรวมเล่มละ 2 ฉบับ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการศึกษา และการวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา

7.2 จัดพิมพ์จดหมายต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ไปยังสมาชิกตามโอกาสอันควร

8. กิจกรรมอื่น ๆ

8.1 การจัดกิจกรรมในงานสัปดาห์ประชาคมโลกภาษาฝรั่งเศส (Fête de la francophonie 2007) สมาคม ฯ ให้ความร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทยจัดงานดังกล่าว เมื่อวันที่เสาร์ที่ 20 มกราคม 2550 ณ สมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพมหานครได้ กรุงเทพฯ ฯ

8.2 การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2550 และการเลือกตั้งกรรมการบริหารชุดที่ 16 สมาคม ฯ กำหนดจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2550 และการเลือกตั้งกรรมการบริหารชุดที่ 16 ในวันพุธที่ 24 ตุลาคม 2550 เวลา 13.00-14.00 น. ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ ฯ

8.3 การจัดงานเลี้ยงในโอกาสครบวาระการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสประจำประเทศไทยสมาคมฯ ได้จัดงานเลี้ยงเนื่องในโอกาสครบรอบการปฏิบัติงานในประเทศไทยของ Monsieur Pierre COLOMBIER และ Mademoiselle Tatiana BÉSORRY เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2550 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ ฯ

8.4 การจัดโครงการศึกษาและทัศนศึกษาภาคฤดูร้อน ประเทศฝรั่งเศส-เบลเยียม-เนเธอร์แลนด์ ประจำปี 2550 (2007) สมาคม ฯ ร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา ในพระอุปถัมภ์ ฯ ได้จัดโครงการศึกษาและทัศนศึกษาภาคฤดูร้อน ประเทศฝรั่งเศส-เบลเยียม-เนเธอร์แลนด์ ประจำปี 2550 ณ เมือง Brest ในเดือนเมษายน 2550 มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 28 คน

8.5 การจัดงาน Deuxième Colloque International de Bangkok , 2007 « Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique » สมาคม ฯ ร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมและสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย จัดงานประชุมวิชาการนานาชาติภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศส เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกิตติมศักดิ์ สคฝท. เจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา และครบรอบ 30 ปีของการก่อตั้งสมาคมฯ ระหว่างวันที่ 23-26 ตุลาคม 2550 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท 22 กรุงเทพฯ

8.6 จัดจำหน่ายเข็มกลัดติดเสื้ออักษรย่อ สคฝท. สมาคม ฯ ยังคงจัดจำหน่ายเข็มกลัดติดเสื้ออักษรย่อ สคฝท. 2 แบบ เพื่อรายได้ต่อไปตามโอกาสต่าง ๆ

8.7 ประชาสัมพันธ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมาคมฯ ได้ช่วยเหลือประชาสัมพันธ์โครงการจัดทำซีดีการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อออกอากาศในรายการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจากชมรมการศึกษาและการสอนแห่งประเทศไทย มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

8.8 การจำหน่ายหนังสือ "กัลยาณิทรศน์" สมาคมฯ ยังคงจำหน่ายหนังสือ "กัลยาณิทรศน์" เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกิตติมศักดิ์ สคฝท. ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ตามโอกาสต่าง ๆ

8.9 จัดปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนไปประเทศฝรั่งเศส สมาคม ฯ ได้ส่งผู้แทนของสมาคม ฯ ไปให้การปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย เมื่อวันศุกร์ที่ 28 กันยายน 2550 ณ ห้องประชุม สมาคมฝรั่งเศสกรุงเทพ ถนนสาทรใต้ นอกจากนี้ ในวันอังคารที่ 1 ตุลาคม 2550 ผู้แทนของสมาคมฯ ได้ไปอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางให้แก่ผู้รับทุนที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิด้วย

8.10 จัดให้มีการประเมินผลการรับทุนประเภทต่าง ๆ โดยส่งใบประเมินผลไปให้ผู้ที่ได้รับทุนประเภทต่าง ๆ ได้ประเมิน หลังจากกลับจากการรับทุนแล้ว และร่วมมือกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย จัดให้มีการประชุมเพื่อประเมินผลผู้ได้รับทุนทุกประเภท

8.11 เปิดให้บริการห้องสมุดแก่สมาชิก ตามนัด

8.12 จัดซื้อหนังสือและจัดทำกระเป๋า สำหรับมอบเป็นของขวัญในงานกิจกรรมประจำปี

ต่อมานางสาวสุธาสิณี ผลวัฒน์นะ เจริญญิก ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับงบดุลและงบรายได้และค่าใช้จ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 ให้สมาชิกรับรองดังนี้

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548

สินทรัพย์

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,243,180.23	1,999,687.74
เงินทอนจ่าย	196,000.00	
ดอกเบี้ยค้างรับ	30,000.00	27,000.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,469,180.23	2,026,687.74
เครื่องใช้สำนักงาน (สุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม 78,591.00 บาท)	2,774.00	15,204.00
เงินลงทุนระยะยาว		
ตั๋วสัญญาใช้เงินและพันธบัตร	4,356,233.25	3,824,572.10
รวมสินทรัพย์	5,828,187.48	5,866,463.84

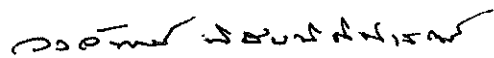
หนี้สินและทุนสะสม

หนี้สินหมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	15,091.84	16,487.10
เจ้าหนี้อื่น	0.00	62,653.52
รวมหนี้สินหมุนเวียน	15,091.84	79,140.62
ทุนสะสม		
ยอดยกมา	5,787,323.22	5,759,400.24
บวก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย ปี 2549	25,772.42	27,922.98
รวมทุนสะสม	5,813,095.64	5,787,323.22
รวมหนี้สินและทุนสะสม	5,828,187.48	5,866,463.84

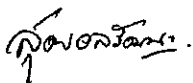
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม)

อุปนายก

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิง วงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์)

อุปนายก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี ผลวัฒนะ)

เหรัญญิก

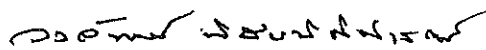
สมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

	2549	2548
	(บาท)	(บาท)
รายได้		
รายรับค่าสมาชิก	48,200.00	48,200.00
เงินอุดหนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศส	1,301,886.79	2,270,820.50
รายรับจากการจัดงานสมาคม	413,886.20	581,849.29
ดอกเบี้ยรับ และเงินปันผล	183,110.70	99,633.70
รายได้อื่น	12,863.65	5,951.97
รวมรายได้	1,959,947.34	3,006,455.46
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายในการจัดงานและจัดสัมมนา	302,940.10	981,589.96
ค่าเช่า ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์	88,525.96	68,154.33
ค่าไปรษณีย์และครุภัณฑ์	44,763.79	39,670.50
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	24,230.00	77,193.81
ค่ารับรองและค่าของขวัญ	62,908.85	76,832.43
ค่าทุนการศึกษา	1,115,892.20	1,401,692.50
ค่าบริจาคการกุศล	25,900.00	290,328.40
ค่าสมาชิก FIPF	20,086.44	20,470.19
ค่าวารสาร	223,998.75	0.00
ค่าภาษีเงินได้	24,928.83	22,600.36
รวมค่าใช้จ่าย	1,934,174.92	2,978,532.48
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย	25,772.42	27,922.98

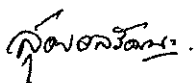
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม)

อุปนายก

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิง วงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์)

อุปนายก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี พลวัฒน์นะ)

เจริญญิก

และได้เสนอให้ นางสาววิวัลย์ ภิโยพนากุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 2661 เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของสมาคม ฯ ต่อไป สมาชิกในที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วย ต่อมานางสาวไพริน ศิริอังกูร นายทะเบียน ได้แจ้งจำนวนสมาชิกของสมาคม ฯ ดังนี้

สมาชิกสามัญตลอดชีพ (สตช.)	801 คน
สมาชิกสามัญรายปี (สรป.)	-
สมาชิกวิสามัญตลอดชีพ (วตช.)	48 คน
สมาชิกวิสามัญรายปี (วรบ.)	-
สมาชิกสถาบัน (สถบ.)	16 ราย
สมาชิกกิตติมศักดิ์ (สกค.)	3 คน

วาระที่ 2 การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 16

นางธิดา บุญธรรม อุปนายก ฯ ได้แจ้งต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการครบวาระของ กรรมการบริหารชุดที่ 15 ประจำปี 2549-2550 จึงจำเป็นต้องดำเนินการ เลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 16 ประจำปี 2551-2552 เพื่อเข้าทำหน้าที่บริหารกิจการ ของสมาคม ฯ ให้มีความต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคม ฯ และ ระเบียบกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงขอให้สมาชิกที่มาประชุมในวันนี้ร่วมกันพิจารณา เลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 16 ในวาระต่อไปนี้ ซึ่งผลการเลือกตั้งคณะกรรมการ บริหาร ชุดที่ 16 มีรายนามดังต่อไปนี้

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	องค์นายกกิตติมศักดิ์
2. คุณหญิงวงจันทร์ พิษณุนิติศาสตร์	อุปนายก
3. นางธิดา บุญธรรม	อุปนายก
4. นางสาวณัฐสร้อย ลีศิริเสริญ	เลขาธิการ
5. นางสาวชนยา ต่านสวัสดิ์	เหรัญญิก
6. นางสาวไพริน ศิริอังกูร	นายทะเบียน
7. นางสาวประภา งานไพโรจน์	บรรณารักษ์
8. นางพรทิพา ถาวรบุตร	ปฏิคม
9. นางสาวเสาวนิตย์ ชัยมุสิก	สมาชิกสัมพันธ์
10. นางสาวสิริจิตต์ เดชอมรชัย	สาราณียกร
11. นายสุพจน์ ไส่หุ้มสมบัติ	ประชาสัมพันธ์

12. นางสาวนันทา ไกรวิทย์	วิทยาการสัมพันธ์
13. นางสุพรรณณี จันทน์คราญ	วิเทศสัมพันธ์
14. นางสาวพรศิริ ทองพันธุ์	สารนิเทศ
15. นางสาวอรวรรณ ป้านสวาสดี	ผู้ช่วยเลขาธิการ
16. นางสาวมารีสา การีเวทย์	ผู้ช่วยเหรียญกษาปณ์
17. นางอรวรรณ รัตนกาฬ	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
18. นางสาวชัชชวีวรรณ ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยปฏิคม
19. นางสาวปรงสุคนธ์ บุรณะถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
20. นางสุรภี ฐิโงปการ	ผู้ช่วยสาราณียการ
21. นางสาวศิริพร อินทเวดิน	ผู้ช่วยสารนิเทศ

จากนั้นที่ประชุมได้มีมติให้นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ เลขานุการ เป็นผู้ได้รับมอบหมายในการจดทะเบียนคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 16 ของสมาคม ฯ ต่อทางราชการด้วย

วาระที่ 3 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคม ฯ
ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขข้อบังคับของสมาคม ฯ

วาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ
ไม่มี
ปิดประชุมเวลา 14.00 น.

คุณหญิงวงจันทร์ พิณยนิติศาสตร์
ประธานที่ประชุม

นางสาวณัฐสรัญ ลี้ศิริเสริญ
เลขานุการ

2007, année des célébrations

Fête annuelle de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français

Samedi 1 décembre 2007

Marisa GARIVAIT¹

Madame Sabine BILI, représentante de Son Excellence Monsieur l'Ambassadeur de France en Thaïlande est venue remettre des prix aux Lauréats de différents concours organisés par l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français pour la 29ème fête annuelle, dont le thème est 2007, année des célébrations qui a eu lieu le 1 décembre 2007 à l'université Saint-John.

Cette fête annuelle est organisée avec la collaboration du Service Culturel de l'Ambassade de France, de l'Alliance Française, de l'école de commerce Bangkok Collège et des Instituts Saint-John. Cette année, 89 écoles et 12 universités y ont participé. Deux concours au niveau secondaire sont le concours de dessin sur « le thème 2007, année des célébrations » et concours de chansons françaises. Les sept autres concours dont les participants sont les élèves au niveau

secondaire et les étudiants de différentes universités sont concours sous forme de questions-réponses sur le visionnage des cassettes-vidéo, concours de connaissance générale sur la France et sur la Thaïlande, concours d'élocution française, concours de conversation française à partir d'un thème donné, concours de récitation de poésie française, concours de présentation d'un texte à partir d'une photo donnée et concours de panneaux sur le thème 2007, année des célébrations.

Les Lauréats de sept concours mentionnés ci-dessus ont le droit de se présenter au concours pour être représentant de la Thaïlande au Final Olympiade francophonie au Singapour.

Pour rendre la fête plus animée, les diverses activités se sont déroulées successivement sur la scène :

- La récitation de poésie française, le premier prix exéco, il s'agit du poème intitulé «Pierre GAMARRA»

¹ Membre exécutif de l'ATPF, enseignante de français à la faculté des Arts Libéraux, Université Thammasat.

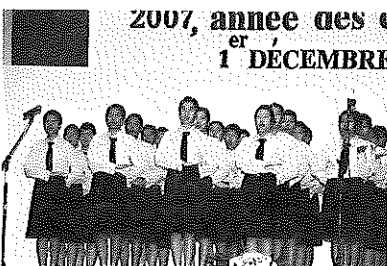
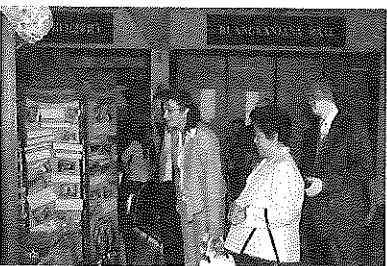
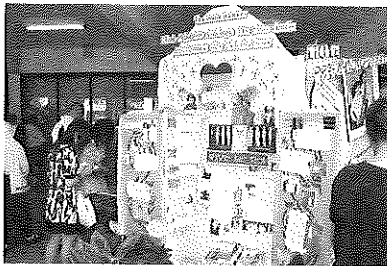
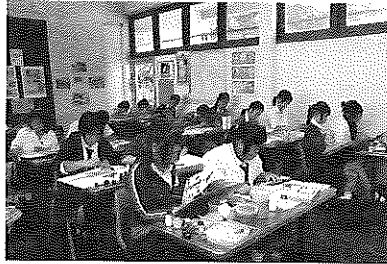
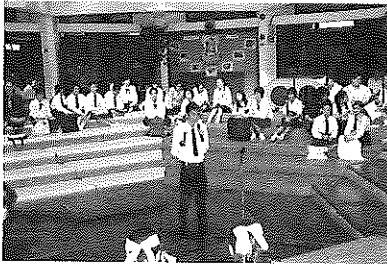
par Monsieur Jirayu Jirawatwatin de l'école Protpriyapayat et «Fleurs et couronnes» par Mademoiselle Waraporn Posiri de l'école Sirirattanathorn

- La chanson française en solo, Mademoiselle Darancharas Sukhiwiriya de l'école Saint-Joseph Couvent nous a interprété une chanson intitulée «Nos souvenirs».

- La chorale de l'école Saint Joseph Couvent qui nous a interprété une chanson intitulée « La chanson de la pluie »

- La chorale de l'école préparatoire académique des Forces Armées qui nous a interprété une chanson intitulée « Le chant des Partisans ».

La fête s'est terminée vers 17h00 et la Comité de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français se mettra en route, pour l'année 2551 qu'elle vous communiquera par courrier, un nouveau thème de la fête annuelle. A bientôt et soyez fidèle au rendez-vous !

ผลการแข่งขันกิจกรรมประจำปี
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐
"2007, année des célébrations"

1. บอร์ดนิทรรศการ ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-
๑	คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๒	คณะโบราณคดี ม.ศิลปากร
๓	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
ชมเชย	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต
ชมเชย	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. บอร์ดนิทรรศการ ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	ร.ร. เตรียมทหาร
๑	ร.ร. วิมุตยารามพิทยากร
๒	ร.ร. ปัญญาวรรคุณ
๓	ร.ร. เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์
ชมเชย	ร.ร. จิตรลดา
ชมเชย	ร.ร. สตรีวัดระฆัง
ชมเชย	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา
ชมเชย	ร.ร. นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

3. พุทธบทธสนทนาภาษาฝรั่งเศส ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-
๑	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒	คณะศิลปศาสตร์ ม.อัสสัมชัญ
๓	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต

4. พุทธบทธสนทนาภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	ร.ร. เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์
๑	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา
๒	ร.ร. เขมะศิริอนุสรณ์
๓	ร.ร. หาดใหญ่วิทยาลัย
ชมเชย	ร.ร. จิตรลดา
ชมเชย	ร.ร. นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
ชมเชย	ร.ร. มาแตร์เดอี

5. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นายทศพล พฤกษ์วัฒนศิริ	คณะโบราณคดี ม.ศิลปากร
๑	นางสาวสุพิชชา โมณะตระกูล	คณะเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๒	นางสาวสุรัสสา ฮวดขำ	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ราชภัฏจันทรเกษม
๓	นายปรเมศ ชะเอม	คณะศิลปศาสตร์ ม.อัสสัมชัญ
ชมเชย	นายธวัชชัย ต้นไชยวงศ์	คณะกรรมการสื่อสารมวลชน ม.เชียงใหม่
ชมเชย	นายอัศวศาสตร์ สิทธิแสง	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต
ชมเชย	นางสาวสุพัชรา ทองสุทธิ	คณะศิลปศาสตร์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์

6. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวชุตินา ตันชเกษม	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา
๑	นางสาวลลดา แถบกำบัง	ร.ร. สามเสนวิทยาลัย
๒	นายศรวิชฐ ไตวิรัชญ์	ร.ร. สาธิต ม.เกษตรศาสตร์
๓	นางสาวอนุธิดา ธรรมนรินทร์	ร.ร. เขมะสิริอนุสรณ์
ชมเชย	นางสาวกัญญ์ระวี ภัทรธรรมา	ร.ร. ระยองวิทยาคม
ชมเชย	นางสาววิศรา อารยสมบูรณ์	ร.ร. อัสสัมชัญ คอนเวนต์
ชมเชย	นางสาวชนัญญา รัตนเจริญ	ร.ร. เชนต์โยเซฟ คอนเวนต์

7. เขียนบรรยายภาพเป็นภาษาฝรั่งเศส ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
๑	นายศิริพงษ์ ยิ่งยวด	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
๒	นายวิรุต นาคคะสินธ์	คณะศิลปศาสตร์ ม.อัสสัมชัญ
๓	นายเฉลิมเกียรติ สุขเอียด	คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๓	นายชูชาติ เด่นศักดิ์	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต
ชมเชย	นายจิรวุฒิ กิจการุณ	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. เขียนบรรยายภาพเป็นภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวสุทธิมาศ รุ่งวิฑู	ร.ร. อัสสัมชัญคอนเวนต์
๑	นางสาววิษุภา นาคกรรพ	ร.ร. จิตรลดา
๒	นางสาวณัฐวดี อินทวงศ์	ร.ร. ขางตาคูร์สคอนเวนต์
๓	นายปิยะ จันธิบดี	ร.ร. โพธารัตนาเสนี
ชมเชย	นางสาวสุทธินี เทพพันธ์กุลงาม	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา
ชมเชย	นางสาวพลอย สีตะสุต	ร.ร. สตรีวิทยา

9. ห้องบทยินิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
๑	นางสาววินิตดา คะนึ่งคิด	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ราชภัฏจันทรเกษม
๒	นายจีรวัฒน์ สุขพลอย	คณะมนุษยศาสตร์ฯ ม.บูรพา
๓	นางสาวทรงสวรรค์ ตั้งสุขศิริจิตร	คณะโบราณคดี ม.ศิลปากร
ชมเชย	นายรัชธนาศาสตร์ สมพร	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์
ชมเชย	นายธงชัย ชื่นนักดี	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต
ชมเชย	นางสาววิภาวัลย์ ทำบุญ	คณะศึกษาศาสตร์ ม.เชียงใหม่

10. ห้องบทยินิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
๑	นายจิรายุ จิรวัฒน์วาทีน	ร.ร. พรตพิทยพยัต
๑	นางสาววราภรณ์ โพธิ์ศิริ	ร.ร. สิริรัตนาร
๒	นายไอลวิล อ่วมเจริญ	ร.ร. ราชโบริกานุเคราะห์
๒	นายปรินทร์ การะวี	ร.ร. หาดใหญ่วิทยาลัย
๓	นางสาวเอรียา มีาชชาล	ร.ร. สตรีวิทยา
ชมเชย	นางสาวสิริรัตน์ สุรธนาวุฒิ	ร.ร. เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์
ชมเชย	นางสาวเกล้า คึกษะมัต	ร.ร. มาแตร์เดอีวิทยาลัย
ชมเชย	นางสาวสลิน ผลิเจริญสุข	ร.ร. สิรินครราชวิทยาลัย

11. กล่าวสุนทรพจน์ภาษาฝรั่งเศส ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
๑	-	-
๒	นายภูริชฎ หนูเกื้อ	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓	นายพงษ์ศิริ อมรประภาศิริ	คณะมนุษยศาสตร์ฯ ม.บูรพา
ชมเชย	นางสาวสัณห์พิชญ์ พานิช	คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

12. กล่าวสุนทรพจน์ภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
๑	นางสาวพีรชฎา วงษ์ทองสุข	ร.ร. เซนต์โยเซฟคอนเวนต์
๒	นางสาวเบญญา กัณวเศรษฐ์	ร.ร. ระยองวิทยาคม
๓	นางสาวปาจริย์ ดีพร้อม	ร.ร. สตรีนครสวรรค์
ชมเชย	นางสาวสุริยาพร เอี่ยมวิจิตร	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา

13. ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์ ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวจุฑามาศ นวลอุไร	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
๑	นางสาวธัญญา ลัญญาประสิทธิ์	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒	นางสาวเกวลี สิ้นโพธิ์	คณะศิลปศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๓	นางสาวหนึ่งฤทัย แดงไธภา	คณะศิลปศาสตร์ ม.รังสิต
ชมเชย	นายเอกลักษณะ คำพันธ์	คณะศิลปศาสตร์ ม.อัสสัมชัญ
ชมเชย	นางสาวภาวรุจี อัครเสวี	คณะศึกษาศาสตร์ ม.เชียงใหม่
ชมเชย	นางสาวกัลยา ทองคง	คณะมนุษยศาสตร์ ม.ราชภัฏจันทรเกษม

14. ตอบปัญหาจากวิถีทัศน์ ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวคัคณางค์ คันธสายบัว	ร.ร. ราชนีบน
๑	นางสาวบัวรัต เวชกิจ	ร.ร. มาแตร์เดอีวิทยาลัย
๑	นางสาวสุดา หงส์ทรงธรรม	ร.ร. เซนต์โยเซฟคอนเวนต์
๑	นางสาวชัญญิกา ภาษิต	ร.ร. บดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ชมเชย	นางสาวพิมพ์ บุญญาวาณิช	ร.ร. ราชนี
ชมเชย	นางสาวธนีสร ศุภเมธีศิริ	ร.ร. อัสสัมชัญ คอนเวนต์
ชมเชย	นางสาววนิชยา ฤทธิรัตน์	ร.ร. หาดใหญ่วิทยาลัย

15. วาดภาพ ระดับมัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวปิยฉัตร ไสภา	ร.ร. นครนายกวิทยาคม
๑	นางสาวชนาพร เต็มรดิวังค์	ร.ร. สตรีศรีสุริโยทัย
๒	นางสาวศรีอาภา กำลังเหลือ	ร.ร. ศึกษานารี
๒	นางสาวยลดา โกสุม	ร.ร. สตรีศรีสุริโยทัย
๓	นายไกรสิทธิ์ ชัยชาญ	ร.ร. โพธารัตนาเสนี
๓	นางสาวจุไรพร คำขำ	ร.ร. โพธารัตนาเสนี

16. ร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส (เพลงหมู่)

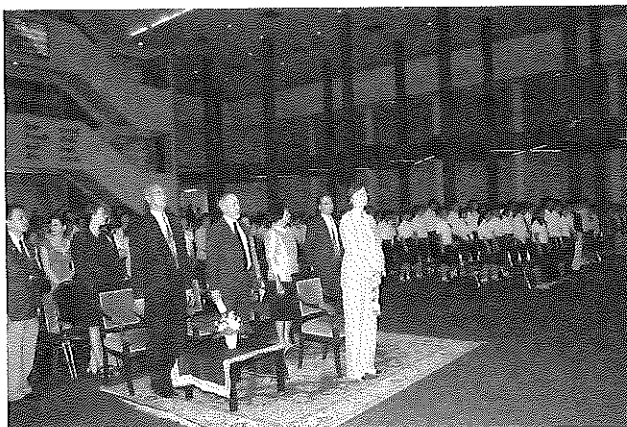
รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	ร.ร. เซนต์โยเซฟคอนเวนต์
๑	ร.ร. เตรียมทหาร
๒	ร.ร. เตรียมอุดมศึกษา
๓	ร.ร. นวมินทราชูทิศ หอวัง นนทบุรี
ชมเชย	ร.ร. ยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราน
ชมเชย	ร.ร. พรตพิทยพยัต
ชมเชย	ร.ร. จิตรลดา

17. ร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส (เพลงเดี่ยว)

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	นางสาวดรัลชรัส สุชีวีริยะ	ร.ร. เซนต์โยเซฟคอนเวนต์
๑	นายฟิลลิปส์ ตัน	ร.ร. วชิรธรรมสาริต
๒	นางสาวธนิดา ทองบ่อ	ร.ร. อัสสัมชัญคอนเวนต์
๓	นางสาวชญาดา สนธิรักษ์	ร.ร. สตรีวิทยา ๒
ชมเชย	นางสาวธิดารัตน์ ทรงเดชะ	ร.ร. พัทลุงพิทยาคม
ชมเชย	นางสาวประณีต ทัดประดิษฐ์	ร.ร. มารียวิทยา
ชมเชย	นางสาวนาฏสุดา ดอนแก้ว	ร.ร. เชียงม่วนพิทยาคม

17.1 ร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส (เพลงเดี่ยว) ระดับอุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
๑	นางสาวรินรดา โยธاپาน	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงาน

ศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พิณีจิวดล

ในการแสดงความรำลึกถึงศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พิณีจิวดล ผู้ซึ่งได้ร่วมวางรากฐานสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยมาแต่แรกเริ่ม โดยเฉพาะการรับเป็นบรรณาธิการวารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยเป็นเวลาหลายสิบปี กองบรรณาธิการเห็นพ้องกันว่าควรรวบรวมผลงานของ “อาจารย์สิทธา” ไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไป เพราะผลงานของ

อาจารย์นั้นแสดงความเป็นพหูสูตรในหลายด้าน ทั้งวรรณคดีไทย วรรณคดีฝรั่งเศส วรรณคดีเปรียบเทียบ การแปลและล่าม ฯลฯ

หากประมวลผลงานนี้จะมีประโยชน์อันใดแล้ว กองบรรณาธิการขออุทิศให้แก่ศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พิณีจิวดล ให้พบกับความสุขในสัมปรายภพ

กองบรรณาธิการวารสารฯ

ผลงานวิชาการ

ศาสตราจารย์ ดร. สิทธา พิณีขภูวตล

๑. บทความในวารสาร (เรียงตามตัวอักษร)

- "ลิลิตพระลอ วรณกรรมสมัยอยุธยา". วรณกรรมสมัยอยุธยา ฉบับแปล. กรุงเทพฯ : โครงการ
วรรณกรรมอาเซียน, ๒๕๔๒
- "Enrichir le vocabulaire de vos élèves : les livres" สิทธา พิณีขภูวตล (รวบรวม), วารสารสมาคมครู
ภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๔๑ เล่ม ๑ (ม.ค. - มี.ค. ๒๕๓๑) หน้า ๑๑๓ - ๑๑๖.
- "การใช้เครื่องโต๊ะในการรับประทานอาหารฝรั่งเศส" ใน วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๗ เล่ม ๓ (ก.ค. - ก.ย. ๒๕๒๗) หน้า ๑๗ - ๒๔.
- "กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ กรุงเขรซาลิม" (จุลสาร). สกุลไทย, ๒๕๔๒
- "ความต้องการงานแปลของภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย" สิทธา พิณีขภูวตล น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม และ
ผาณิต บุณยะวรรณธนะ. ใน วารสารรามคำแหง ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (ต.ค.- ธ.ค. ๒๕๒๙) หน้า
๑๖๐ - ๑๗๖.
- "ความยิ่งใหญ่ ความใหม่ ความงามของวรรณกรรมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
The greatness novelty and beauty of literature in the reign of King Rama I the Great" ใน
วารสารวรรณกรรมไทย ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ (เม.ย. - มิ.ย. ๒๕๓๐) หน้า ๗๔ - ๘๐
- "ความยิ่งใหญ่ใน "บุรพา" (จุลสาร), สกุลไทย, ๒๕๔๗
- "ความสุขของสังคมอุดมคติในวรรณคดี" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๑ (ม.ค.-มี.ค.
๒๕๔๗) ๑๙๒ - ๑๙๘.
- "จาก "บ้านยาลาคีรี" สู "กุหลาบเมืองหนาว" (จุลสาร). สกุลไทย, ๒๕๔๖
- "ซงพะจะเลิน ยินดีต้อนรับ สะบายดีปีใหม่ ณ นครเวียงจันทน์" ใน วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่ง
ประเทศไทย ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๖๙ - ๗๐ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๓๘) หน้า ๗๔ - ๘๕.
- "ไตรภูมิพระร่วง" (แปลและตรวจทาน) มัลลย์วรรณกรรม Florilège de la littérature Thaïlandaise,
กรุงเทพฯ : ดวงกมล ๒๕๓๑ หน้า ๒ - ๖๓
- "ทฤษฎีการแปลสมัยปัจจุบัน" ใน เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "สู่แวดวงนักแปล" โดย
ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ และชมรมนักแปลแห่งประเทศไทย, ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๐
- "เทคนิคการแปลแบบล่าม" ใน วารสารภาษาปริทัศน์ ปีที่ ๑๕ (๒๕๓๗) หน้า ๔๘ - ๕๙.
- "นักเขียนกับสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับนักเขียน" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๗๒ พรรษา ๑๒ สิงหาคม
๒๕๔๗, หน้า ๔๘๔ - ๔๙๕.
- "นักเรียน" ใน วารสารรามคำแหง ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (ก.ค.-ก.ย. ๒๕๒๙) หน้า ๗๑ - ๘๓.
- "นิทานฝรั่งเศสสมัยกลาง" ใน วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (ก.ค.
- ก.ย., ๒๕๒๑) หน้า ๒๓ - ๓๑
- "แนวคิดในการจัดการหลักสูตรเพื่อนำศิลปะและวัฒนธรรมสู่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน : กรณี
ของประเทศฝรั่งเศส" ใน วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๙๓
- ๙๔ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๔๔) หน้า ๒๑ - ๓๒.
- "แนวคิดร่วมเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในไตรภูมิพระร่วงยุคโกเนี่ยและเต๋าเต็กเก็ง" ใน วารสารรามคำแหง ปีที่
๙ ฉบับที่ ๑ มนุษยศาสตร์ ๑ (๒๕๒๖) หน้า ๑๑๒ - ๑๔๕.

- "แนวโน้มใหม่ของการแปล" ใน องค์ความรู้ใหม่ทางนิเทศศาสตร์ การสัมมนาทางวิชาการ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔. พิมพ์ครั้งที่ ๒. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔
- "ประเพณี Communion ของฝรั่งเศสเป็นอย่างไร" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖๔ เล่ม ๔ (ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๓๖) หน้า ๑๖ - ๑๘.
- "ปริวรรนคดี" ใน วารสารศิลปกรรมปริทรรศน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (พ.ค.-มิ.ย. ๒๕๓๔) หน้า ๖๖ - ๘๙.
- "เปรียบเทียบเกณฑ์พิจารณารางวัลวรรณกรรมในเบลกับรางวัลวรรณกรรมไทย" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๔ (ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๔๕) หน้า ๙๙๗ - ๑๐๐๖.
- "เปรียบเทียบแนวความคิดคนมี - คนจน ไทย -เทศ ในเรื่องเล่าพื้นบ้าน" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๓ (มิ.ย. - ก.ย. ๒๕๔๔) หน้า ๑๗ - ๒๔
- "เปรียบเทียบแนวโน้มใหม่ของการแปล : อดีตกับปัจจุบัน" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๒ (เม.ย.-มิ.ย. ๒๕๔๗) หน้า ๓๕๗ - ๓๖๔.
- "พระราชนิพนธ์แปลนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระและติโต บทเรียนพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย : คุณสมบัติของมหาบุรุษ" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๕ พรรษา, ปีที่ ๒๗ (ฉบับพิเศษ ธ.ค. ๒๕๔๕) หน้า ๙๗ - ๑๐๔
- "พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ" ใน วารสารรามคำแหง ฉบับเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๓๕ หน้า ๓ - ๑๗
- "พระราชอัจฉริยภาพด้านกาพย์ภาษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๔ (ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๔๘) หน้า
- "ภาษาไทยกับการล่าม" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๘๙ - ๙๐ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๔๓) หน้า ๘ - ๑๒.
- "รูปแบบการจัดแหล่งการเรียนรู้ในประเทศฝรั่งเศส" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๙๗ - ๙๘ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๔๕) หน้า ๖ - ๑๖.
- "เรื่องประกายลายอักษรในพระราชนิพนธ์แปลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" ใน วารสารวัฒนธรรมไทย ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๓ (ธ.ค. ๒๕๔๐) หน้า ๗ - ๑๒
- "วรรณกรรมไทยในแนวสมัยนิยม" ใน วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พ.ค. - ส.ค. ๒๕๓๘) หน้า ๖๔ - ๘๐
- "วรรณกรรมสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี" ใน ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, ๒๕๒๐. หน้า ๑๕๖-๑๖๓
- "วิเคราะห์การแปลบทประพันธ์เรื่องม้าก้านกล้วย" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๓ (ก.ค. - ก.ย. ๒๕๔๗) หน้า ๖๕๘ - ๖๗๐.
- "เวทีโลกแห่งวรรณกรรม : วรรณคดีเปรียบเทียบ" ใน วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (ก.ค.-ก.ย. ๒๕๔๘) หน้า ๖๑๒ - ๖๑๔.
- "ศัพท์วิชาการเกี่ยวกับการประชุมระหว่างชาติ ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ - ภาษาฝรั่งเศส" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๙๓ - ๙๔ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๔๔) หน้า ๓๓ - ๗๐.
- "ศูนย์ศิลปอาชีพ ณ พระตำหนักทักษิณราชินี" ใน วารสารคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า ๓๘ - ๔๑ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๓๕
- "สภาพปัจจุบัน ปัญหาและทฤษฎีของการแปล" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๕ เล่ม ๑ - ๒ (ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๒๗) หน้า ๒๑ - ๓๒
- "สมเด็จพระฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเยือนนาน ล้าพูน เชิญใหม่" (จุลสาร) สกุลไทย ๒๕๔๖
- "สรุปคุณลักษณะของตำราทางวิชาการที่ดี" ใน วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖๔ เล่ม ๔ (ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๓๖) หน้า ๒๗ - ๓๑.
- "สู่เวทีโลกไปกับนักเขียนรางวัลโนเบลปีนี้" (จุลสาร) สกุลไทย ๒๕๔๖

“ห้วงล้นทั้งสี่” Les Quatres Chauves Recueil des Contes Cambidgiens” ใน วารสารสมาคมครุภษา
ฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ เล่ม ๓ - ๔ (ม.ค. - มี.ค. ๒๕๒๑) หน้า ๑๑ - ๑๕.
“องค์นายกิตติมศักดิ์ เสด็จฯ สู่ถิ่นตระการชัสนตอนบน (ชัยภูมิ - ขอนแก่น)” ใน วารสารสมาคมครุ
ภษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๔๓ - ๔๔ เล่ม ๓ - ๔ (ก.ค. - ธ.ค. ๒๕๔๑) หน้า
๕๐ - ๖๒.

๒. หนังสือ ตำราเรียน และงานวิจัย (เรียงตามตัวอักษร)

- ๑๐๑ โครงการคณิตศาสตร์. (ตรวจทาน). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐
Interpretation and translation 3. สีธา พิณีภูวดล และพรรณพิมล วงษ์จรัส. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
Les exercices correctifs des fautes communes aux élèves thaï. สีธา พิณีภูวดล และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ
: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕
การเขียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑
การเขียน, สีธา พิณีภูวดล และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๑๗
การเขียนและการพูด. สีธา พิณีภูวดล, นิตยา กาญจนวรรณ และสาส์ เพ็ญศรี. ภาควิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕
การเดินทางของบาทหลวงตาซาร์ดีเลม ๑ - ๓ : ฉบับลายมือเขียนที่คัดมาจากต่างประเทศ. กรุงเทพฯ :
กรมศิลปากร, ๒๕๒๑
การปฏิวัติในประเทศไทย พ.ศ. 2231 (ค.ศ. 1688) Histoire de la revolution de Siam arrivée en l'annee
1688. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์และ
โบราณคดี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, ๒๕๓๕
การแปลและการถ่ายทอดภาษาฝรั่งเศส-ไทย 3 : ทฤษฎีการแปลและการฝึกฝนการแปลเพื่ออาชีพ =
Interpretation and translation III. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๖.
การวิจัยรูปแบบการจัดแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต :
กรณีศึกษาประเทศฝรั่งเศส : รายงานการศึกษาวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔
การวิจารณ์หนังสือ : ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์และหลักปฏิบัติ สำหรับนักวิจารณ์หนังสือ. กรุงเทพฯ : ช้าง
ฟ้า, ๒๕๔๕
การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้ และการปรับตัวต่อสังคมของบัณฑิตมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง = A study of the attitudes, knowledge and adaptation to the Thai society of the
graduates. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗
การสัมมนาทางวิชาการเรื่องการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : มปท.
๒๕๔๕
การอ่านเอาเรื่อง. พระนคร : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๒
ขันติธรรม : ประดุสสันติภาพ. (ตรวจทาน). กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ, ๒๕๔๒
ไขปัญหา รักษาสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ริดเดอร์ไคเจสท์ (ประเทศไทย), ๒๕๔๑.
ไขปัญหา รักษาสุขภาพ. (แปล) พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ริดเดอร์ไคเจสท์, ๒๕๔๔.
ความต้องการงานแปลของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
๒๕๒๙
ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, ๒๕๒๐
ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. สีธา พิณีภูวดล และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๕

คำบรรยายประกอบภาพนึ่งการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมฝรั่งเศส : ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.

กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๑

คู่มือนักแปลอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊คส์, ๒๕๔๓

ดนตรีคลายใจ Aimez-vous Brahms ? . ฟร็องซัวส์ ซากอง เขียน, สิทธา พิณภูวดล แปลและเรียบเรียง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๓๗

ตุ๊กตาศิลาจีนวัดโพธิ์ = The Chinese stone figurines of Wat Pho. บรรณาธิการ พระศรีวิสุทธิวงศ์ (สุรพล ชิตญาโณ ป.ธ. ๙) ; เรียบเรียง ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ ; แปล สิทธา พิณภูวดล, อำนาจ บุญศิริวิบูลย์, กรกช พรวิศิษฐ์สกุล ; ถ่ายภาพ บรรจบ ไมตรีจิตต์ ... [และคนอื่นๆ]. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๘

ทฤษฎีการแปลและการฝึกฝนการแปลเพื่ออาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕.

นิทานตั้งฟังจากทั่วโลก (๑) : นิทานทำไม : ขานไขกำเนิดสรรพสิ่ง : จริจอย่างไรชวนไตร่ตรอง. สิทธา พิณภูวดล, เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๖

นิทานตั้งฟังจากทั่วโลก (๒) : นิทานสอนใจ : ให้หลังปัญญา : ชนะปัญหาชีวิต. สิทธา พิณภูวดล, เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๗

นิทานตั้งฟังจากทั่วโลก (๓) : นิทานจริมรมย์ : ลับคมความคิด / สิทธา พิณภูวดล. กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๗

นิทานฝรั่งเศส : ยัยยิ้มยามเครียด. สิทธา พิณภูวดล แปลและเล่าจากเรื่องเล่าฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก, ๒๕๓๘

นิทานอีสป. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๗

แนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมของประเทศฝรั่งเศส : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔

แบบเรียนการอ่านและพิจารณาหนังสือ ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๑๘. สิทธา พิณภูวดล, ทิพย์สุนทร นาคธน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ๒๕๒๐.

ประเทศที่น่ารู้จัก : ประเทศฝรั่งเศส. สิทธา พิณภูวดล และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊คส์, ๒๕๓๙.

ปริวรรณคดี. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๔, วรรณคดีไทย, หน่วยที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๖

พิชิตคณิตศาสตร์ : กลยุทธ์สู่ความเป็นเยี่ยมในการเรียนคณิตศาสตร์ = Mastering mathematics : how to be a great math student / Richard Manning Smith ; วิจิตรา คูปการนิติเกษตร, แปล ; สิทธา พิณภูวดล, ตรวจ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐

ภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ 1 Le Francais d'affaires 1 (แบบศึกษาด้วยตนเอง) กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์, ๒๕๓๐

ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ = Applied linguistics in teaching French as a foreign language : LI 467 / โดย สิทธา พิณภูวดล, อุษา กรทับทิม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑.

มารยาทฝรั่งเศสปัจจุบัน Le Savoir- vivre moderne. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๗.

ร้อยกรอง. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖.

ร้อยกรอง. สิทธา พิณภูวดลและประทีป วาทิกทินกร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๘.

ราตรีประดับจันทร์ มีแซล ตูร์นิแยร์ เซเปียนส์ เขียน, สิทธา พิณภูวดล, ๒๕๔๗.

รายงานการวิจัย เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมของประเทศฝรั่งเศส ศาสตราจารย์ ดร.สิทธา พิณภูวดล ศาสตราจารย์ ดร.ปรวณี ศิริจันทพันธ์อาจารย์ ดร.สืบศักดิ์ ศิริจรรยา อาจารย์อภิชาติ เพิ่มชาลิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษเปรียบเทียบแนวคิดเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในวรรณคดีเรื่องไตรภูมิ พระร่วง ยูโรเปีย และเต๋าเต็กก่ง A Comperative study on the though of ideal society in literature : Trai Phumi Phra Ruang, Utopia and Tao-Te-Ching. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษา ตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕

- รายงานการวิจัยเรื่องสภาพการแปลปัจจุบันในประเทศไทยและแนวโน้มในอนาคต Current trends and future direction of translation in Thailand, สิทธา พิณีภูวดล และคนอื่นๆ. มปท : มปป., ๒๕๒๙.
- จัดพิมพ์เสนอสำนักข่าวสารอเมริกันประกอบการสัมมนาเรื่อง Translation in Thailand : realities and possibilities, ๖ - ๘ มีนาคม ๒๕๒๙
- วรรณกรรมสุโขทัย. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖.
- วรรณกรรมสุโขทัย. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๕.
- วรรณคดีเปรียบเทียบ, สิทธา พิณีภูวดล และรื่นฤทัย สัจจพันธุ์, กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำรา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๕.
- วรรณคดีเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๑.
- วรรณคดีฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔.
- วรรณคดีฝรั่งเศสร่วมสมัย ๒ = French contemporary literature 2 : FR 435. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๔.
- วรรณคดีฝรั่งเศสร่วมสมัย ๒ และการวิจารณ์วรรณคดี La Littérature contemporaine II et la critique littéraire. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๒๔.
- วารสารรามคำแหง ฉบับพิเศษ ๑ ประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๒.
- วิจารณ์หนังสือ. โดย สิทธา พิณีภูวดล "ภิรมย์ฤดี" และ "กุลทรัพย์". พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในการปณิกศพนางลมุล ศตะนาวัน ณ เมรุวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๔. พระนคร : แผนกการพิมพ์ กรมทหารสื่อสาร, ๒๕๑๔.
- สมเด็จพระนารายณ์และพระเจ้าหลุยส์ที่ 14. ผู้แปลและเรียบเรียง สิทธา พิณีภูวดล และคนอื่นๆ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๙ ถึง ๓๑ มกราคม ๒๕๓๐ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ ลพบุรี ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๐. กรมศิลปากร ; กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๒๙.
- สุนัขภักดี = Un chien de saison โดย โมรีส เดอนูซีแยร์, สิทธา พิณีภูวดล, พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒
- เส้นทางสู่ฟ้าใส ไปฟอกใจด้วยธรรมปฏิบัติ. ใน พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, ๒๕๓๓
- หนังสือการ์ตูนกับการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน Les bandes dessinées et l'enseignement du Français Fonctionnel, วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๗ เล่ม ๒ (เม.ย. - มิ.ย. ๒๕๒๗) หน้า ๑๗ - ๒๘.
- หนังสือดีที่นำอ่าน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เพื่อนดี, ๒๕๔๔
- หนังสือที่คนฝรั่งเศสอ่านในช่วงหยุดงานปี ๘๔ Les Livres à Lire en Vacances '84 วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒๘ เล่ม ๔ (ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๒๗) หน้า ๓๔ - ๓๙.
- หนังสือแปลเรื่อง นครปารีสสมัยปฏิวัติ ค.ศ. 1789 ครอบรอบสองร้อยปี 1989 / จอร์จ ปิวซง; สิทธา พิณีภูวดล, นงนัท ดาปสนันท์, ปราณีย์ ศิริจันทร์พันธ์, แปล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.
- หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท ๑๒๑ การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช ๒๕๒๕.
- หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ท ๑๓๓ วรรณคดีมรดก. สิทธา พิณีภูวดล, รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ และเสาวลักษณ์ อนันตคานต์. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช ๒๕๒๔.
- หนูน้อยจอมทรนง เล่ม 1 Sans famille. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2531
- หนูน้อยจอมทรนง เล่ม 2. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2531
- หนูน้อยหลังค่อม (François le bossu) กงแตส เดอ เซกูร์ ผู้เขียน, สิทธา พิณีภูวดล ผู้แปล, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- อัลเฟรด โนเบล : ผู้คิดค้นไดนาไมต์และผู้ก่อตั้งรางวัลโนเบล พิมพ์ครั้งที่ ๒, ๒๕๔๒
- อัลเฟรด โนเบล, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๙
- อาจารย์ครับ ผมเหงา, เรื่องสั้น.

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ประจำปี

(เฉพาะเจ้าหน้าที่)

เลขที่สมาชิก.....ประจำปี..... ฉบับที่.....และ.....

ใบเสร็จเล่มที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....

() ส่งใบเสร็จรับเงินแล้ว ลงนามผู้รับเงิน

() จ่ายหนังสือแล้ว เมื่อวันที่.....และ.....

ลงนาม.....(ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง)

โปรดกรอกรายละเอียดด้วยข้อความตัวบรรจง

ข้าพเจ้า นาย/ นาง/ นางสาว.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

สถาบัน/ หน่วยงาน/ บริษัท.....

เลขที่..... หมู่..... หมู่บ้าน.....ตรอก/ ซอย.....

ถนน.....เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E - mail

มีความประสงค์ สมัครสมาชิกวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ประจำปี
..... รวม 2 ฉบับต่อปี ปีละ 250 บาท

ประเภทสมาชิก () ครู อาจารย์ () นักเรียน นิสิต นักศึกษา

() บุคคลทั่วไป () สถาบัน / หน่วยงาน.....

ชำระค่าสมาชิกวารสาร

() ธนาณัติ สั่งจ่าย มาริสา การ์เวทย์

ปณ. หน้าพระลาน จำนวนเงิน.....บาท (ส่งพร้อมใบสมัครนี้)

() เงินสด จำนวนเงิน.....บาท

ออกใบเสร็จในนาม.....

ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร

ชื่อ - สกุล

เลขที่..... หมู่..... หมู่บ้าน.....

ซอย.....ถนน.....

เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

โปรดส่งใบสมัครสมาชิกวารสารฯ ไปตามที่อยู่ข้างล่างนี้

อ. ดร. มาริสา การ์เวทย์

ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง

ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร

กรุงเทพฯ 10200

Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français

Reçu N° /
Date..... / /

Fiche d'abonnement

Prière de compléter en lettre majuscule

Nom.....Prénom.....

Adresse complète.....

.....

.....

Ville.....code postal.....

Téléphone.....Téléphone portable.....

Télécopie.....E-mail.....

Tarif d'abonnement : 1 an / 2 numéros : 250 Bahts

Mode de paiement :

() par chèque bancaire barré

A l'ordre de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français

() par mandat postal

Au nom de Marisa Garivait – Bureau de poste de Na Phra Lan

Prière d'envoyer cette fiche d'inscription à l'adresse ci-dessous :

Marisa GARIVAIT Responsable de clientèle et de distribution Département de Français Faculté des Arts Libéraux Université Thammasat, Rua Pra Chan, Pra Na Korn Bangkok 10200 Tél. portable : 086 834 1319 Fax : 02 623 – 5790 E-mail : marisagarivait@yahoo.fr
--